

15

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2001 - 2002

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2001

Επιμέλεια: Συμεών Πασχαλίδης, λέκτορας
Αθανάσιος Παπαρναάκης, λέκτορας

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Με ιδιαίτερη χαρά και ευχαρίστηση καλωσορίζω τους πρωτοετείς φοιτητές στο Τμήμα μας και τους εύχομαι ολόψυχα κάθε πρόοδο και προκοπή στις σπουδές τους.

Στον Οδηγό Σπουδών που ακολουθεί παρουσιάζεται η οργάνωση του προγράμματος σπουδών του Τμήματός μας με τις κατευθύνσεις και το περιεχόμενο των μαθημάτων. Στόχος του είναι να βοηθήσει τον φοιτητή να σχηματίσει σαφή εικόνα για την εκπαιδευτική και ερευνητική δραστηριότητα που προσφέρει το Τμήμα μας σε θέματα θεολογικά, εκκλησιαστικά και κοινωνικά.

Το Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας με συνείδηση ευθύνης χωρούσε και χωρεί στο έργο της πνευματικής μορφώσεως των φοιτητών, έχοντας ως κύριο σκοπό να εμφυσήσει και εμπνεύσει στους φοιτητές την ιδιαίτερη σημασία και αξία της Θεολογικής Επιστήμης. Στοχεύοντας πάντοτε στην προσφορά αληθινής μορφώσεως επιδιώκει να θεμελιώσει το παιδευτικό ιδεώδες στη γνήσια Ορθόδοξη Ελληνική παιδεία, όπως την δίδαξαν οι πατέρες της Εκκλησίας. Έτσι, το Τμήμα μας, πέρα από την παροχή υψηλής ποιότητας σπουδών, καλλιεργεί στις καρδιές των φοιτητών το ήθος και την αρετή και υπογραμμίζει την δυναμική της Ορθοδοξίας στην διαπαιδαγώγηση της σπουδάζουσας νεολαίας.

Επίσης, με την ευκαιρία αυτή επιθυμώ να σας διαβεβαιώσω ότι κατά τις σπουδές σας οι καθηγητές και το λοιπό προσωπικό (επιστημονικό - διοικητικό) του Τμήματος θα βρίσκονται πάντοτε κοντά σας. Να είσθε βέβαιοι ότι πρώτιστο μέλημα όλων μας θα είναι να σας προσφέρουμε τα απαραίτητα εφόδια για την επιστημονική σας κατάρτιση και την μετέπειτα κοινωνική σας ανέλιξη και σταδιοδρομία. Σε σας απομένει να σπουδάσετε τα υψηλά και διαχρονικά μηνύματα της Θεολογίας και να φανείτε αντάξιοι της υψηλής αποστολής σας.

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Γεώργιος Θεοδωρούδης
Καθηγητής

Α΄. Η ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

1. Η ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Η Θεσσαλονίκη, η δεύτερη πόλη της Ελλάδας, είναι μία από τις αρχαιότερες της Ευρώπης. Χτισμένη αμφιθεατρικά στις ακτές και τους λόφους του μυκού του Θερμαϊκού κόλπου, απλώνεται σε μήκος πολλών χιλιομέτρων. Την έχτισε ο Κάσσανδρος, ο βασιλιάς της Μακεδονίας, γύρω στο 315 π.Χ., και της έδωσε το όνομα της γυναίκας του Θεσσαλονίκης, αδερφής του Μ. Αλεξάνδρου. Από τότε η Θεσσαλονίκη έγινε η σπουδαιότερη πόλη της Μακεδονίας και το πρώτο εμπορικό λιμάνι της. Στους ρωμαϊκούς χρόνους επισκέφτηκε την πόλη ο Παύλος, ο Απόστολος των Εθνών, και κήρυξε τη νέα θρησκεία και αργότερα έστειλε στους χριστιανούς κατοίκους της τις δύο γνωστές επιστολές του Προς Θεσσαλονικείς, που είναι από τα παλαιότερα μνημεία της χριστιανικής γραμματείας.

Κατά τους βυζαντινούς χρόνους η Θεσσαλονίκη έγινε το δεύτερο πνευματικό και καλλιτεχνικό κέντρο της αυτοκρατορίας ύστερα από την Κωνσταντινούπολη. Μεγάλες μορφές της θρησκείας, της επιστήμης και της τέχνης συνδέονται με το βυζαντινό παρελθόν της: ο νομομαθής Πέτρος Μάγιστρος, ο επιγραμματοποιός Μακεδόνης Ύπατος, ο υμνογράφος αρχιεπίσκοπος Ιωσήφ, ο Λέων ο Μαθηματικός, ο ιστορικός Ιωάννης Καμενιάτης, ο αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης Ευσάθιος, πολυγράφος ομηριστής και ανθρωπιστής, ο φιλόλογος Θωμάς Μάγιστρος, ο νομοδιδάσκαλος Κωνσταντίνος Αρμενόπουλος, συντάκτης της "Εξαβίβλου", ο θεολόγος Γρηγόριος Παλαμάς, αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης και άλλοι. Στην ίδια περίοδο έχουν ξεχωριστή θέση οι ιεραπόστολοι αδελφοί Κύριλλος και Μεθόδιος, που διέδωσαν το Χριστιανισμό στους Σλάβους και επινόησαν για την ευόδωση του ιεραποστολικού τους έργου ιδιαίτερη γραφή, την κυριλλική.

Αργότερα, όταν η Θεσσαλονίκη πρώτα (1430) και έπειτα η Κωνσταντινούπολη (1453), τα δύο κύρια πνευματικά κέντρα στην Ανατολή, υπέκυψαν στην τουρκική επιδρομή, ανάμεσα στους Έλληνες ανθρωπιστές που ζήτησαν καταφύγιο στη χριστιανική δύση και μεταφύτευσαν εκεί την ελληνική παιδεία, ήταν και δύο Θεσσαλονικείς, ο Θεόδωρος Γαζής και ο Ανδρόνικος Κάλλιστος. Και κατά την Τουρκοκρατία, μολονότι οι καιροί ήταν πολύ δύσκολοι, λειτουργούσαν στην

πόλη του Αγίου Δημητρίου ελληνικά σχολεία, που συντηρούσαν έτσι και αμυδρή την παράδοση της ελληνικής παιδείας ως την απελευθέρωσή της στις 26 Οκτωβρίου 1912, την επέτειο εορτή του πολιούχου της. Κατά το 19ο αιώνα η πνευματική παράδοση της πόλης συνεχίστηκε από τον ιστορικό, αρχαιολόγο και γεωγράφο Μαργαρίτη Δήμιτσα, που ήταν επίσης διευθυντής του Γυμνασίου της πόλης, και από το μαθητή του Π. Παπαγεωργίου, αργότερα, έναν διακεκριμένο φιλόλογο.

Πολυάριθμα μνημεία έχουν διασωθεί στην πόλη από το ιστορικό παρελθόν της. Στην περιοχή της Θεσσαλονίκης οι πρώτοι οργανωμένοι οικισμοί ιδρύθηκαν στο τέλος της 4ης χιλιετίας π.Χ. Στους οικισμούς αυτούς αναπτύχθηκε ένας γνήσια προϊστορικός πολιτισμός στο πλαίσιο μικτής οικονομίας που θεμελιωνόταν στη γεωργία, την κτηνοτροφία και τη συλλογή. Ο πολιτισμός αυτός μετασχηματίστηκε σιγά-σιγά μέσα από επαφές που είχε με άλλους ελλαδικούς πολιτισμούς και κάλυψε δύο χιλιετίες, περίπου, δηλαδή μέχρι το 1100. Από την εποχή αυτή, που είναι γνωστή ως εποχή του σιδήρου, η περιοχή γνωρίζει μία πολιτιστική ισορροπία σε όλους τους τομείς. Αυτό βοηθάει στην ανάπτυξη μικρών πολιτισμάτων, όπως η Θέρμη, η Απολλωνία, η Χαλάστρα, κ.ά. με αυτόνομη εξέλιξη. Απόδειξη αυτής της εξέλιξης είναι τα πλούσια αρχαιολογικά ευρήματα που βρέθηκαν σε πολλά σημεία της περιοχής της πόλης της Θεσσαλονίκης και που χρονολογούνται πριν από το 315 π.Χ. Η σημαντική ανάπτυξη αυτών των μικροπολιτισμάτων θα οδηγήσει στην ίδρυση της Θεσσαλονίκης, δηλαδή στο συνοικισμό τους, όπως έγινε και στην Αθήνα με το Θησέα. Ο συνοικισμός αυτός που επισημοποιείται στα 315 π.Χ. σημαίνει την απόφαση να συγκεντρωθούν τα σκορπισμένα στην ευρύτερη περιοχή, από την περίοδο της προϊστορίας, κοινωνικο-οικονομικά στοιχεία και να παίξουν τον ιδιαίτερο ιστορικό τους ρόλο, κάτω από μία ενιαία κεντρική εξουσία. Έτσι η νέα πόλη της Θεσσαλονίκης, που ιδρύθηκε από τον Κάσσανδρο, αποκτά μεγάλη οικονομική και πολιτική δύναμη και επιβάλλεται ως πολιτιστική παρουσία στη Μακεδονία.

Ίσως είναι περιεργό το ότι, παρ' όλη τη σημαντική αυτή πολιτική και οικονομική σημασία της, η Θεσσαλονίκη δεν απέκτησε τη "σμπάθεια" των βασιλέων του μακεδονικού κράτους. Αυτό σημαίνει το ότι και μετά την ανάπτυξη της νέας πόλης εξακολούθησαν να έχουν την έδρα τους στις Αιγές και στην Πέλλα. Τα πολιτικά πρωτεία θα τα πάρει η πόλη στα ρωμαϊκά χρόνια, τότε δηλαδή που φτάνει σε μεγάλη ακμή και ο Ρωμαίος στρατηγός Αιμίλιος Παύλος την ονομάζει πρωτεύουσα της Μακεδονίας και Ηπείρου. Μεγάλο ενδιαφέρον παρου-

σιάζουν από τη ρωμαϊκή περίοδο η αφίδα του Γαλερίου (η Καμάρα) και η Ροτόντα. Από τη βυζαντινή εποχή σώζονται και είναι κοσμήματα της πόλης ναοί που αντιπροσωπεύουν τις διάφορες περιόδους της βυζαντινής τέχνης, πλούσιοι σε εξαιρετα ψηφιδωτά και τοιχογραφίες: ο Άγιος Δημήτριος, η Αχειροποιήτος, η Αγία Σοφία, οι Άγιοι Απόστολοι, η Αγία Αικατερίνη, η Παναγία Χαλκείων, ο Άγιος Νικόλαος ο Ορφανός, ο Προφήτης Ηλίας, η Μονή Βλατάδων, ο Όσιος Δαβίδ. Διατηρείται ακόμη μεγάλο μέρος από τα τείχη της πόλης, των οποίων μέρος ήταν ο Λευκός Πύργος κ.ά. Αξιόλογη από εθνική, πνευματική και καλλιτεχνική άποψη στάθηκε η αδιάκοπη επαφή και αλληλεπίδραση ανάμεσα στο Άγιο Όρος και στην πρωτεύουσα της Μακεδονίας.

Νέα περίοδος για την υλική και πνευματική ανάπτυξη της Θεσσαλονίκης αρχίζει με την απελευθέρωσή της από τον τουρκικό ζυγό. Η Θεσσαλονίκη γίνεται ο κύριος οικονομικός, πολιτικός και πολιτιστικός πόλος της Βόρειας Ελλάδας και η δεύτερη σε μέγεθος και σημασία πόλη της χώρας. Σήμερα η Θεσσαλονίκη είναι έδρα του Υπουργείου Μακεδονίας - Θράκης, Μητροπόλεως, Εφετείου και άλλων αρχών διοίκησης. Δύο τμήματα διακρίνει κανείς στην πόλη: τις παλαιότερες συνοικίες, που αλλάζουν συνεχώς με τις καινούργιες κατασκευές, και την περιοχή με τις σύγχρονες οικοδομές, πολυκατοικίες οι περισσότερες.

Πέρα από το Α.Π.Θ., για τη δημιουργία ευρύτερου πνευματικού κλίματος στην πόλη συμβάλλουν πολυάριθμα ιδρύματα: το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, τα Μουσεία της (Αρχαιολογικό, Βυζαντινό, Λαογραφικό, κ.ά.), το Ίδρυμα Μελετών της Χερσονήσου του Αίμου, το Πατριαρχικό Ίδρυμα Πατερικών Μελετών και άλλες πνευματικές και καλλιτεχνικές δομές.

Χαρακτηριστικά της ανθηρής οικονομίας της Θεσσαλονίκης, που είναι ένα από τα πιο σημαντικά εμπορικά και συγκοινωνιακά κέντρα στη Μεσόγειο, αποτελούν το λιμάνι της, που με την Ελεύθερη Ζώνη εξυπηρετεί και άλλες βαλκανικές χώρες, το διεθνές αεροδρόμιο, η διεθνούς ενδιαφέροντος βιομηχανική περιοχή και η Διεθνής Έκθεσή της.

2. ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Το Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε από την πρώτη Ελληνική Δημοκρατία. Με εισήγηση του Αλεξάνδρου Παπαναστασίου η Δ' Εθνική Συνέλευση ψήφισε στις 14 Ιουνίου 1925 το Νόμο 3341, με τον οποίο ιδρύθηκαν πέντε Σχολές: η Θεολογική, η Φιλοσοφική, η Σχολή Φυσικών και Μαθηματικών Επιστημών, και η Ιατρική.

Πρώτη άρχισε να λειτουργεί η Φιλοσοφική Σχολή το 1926. Ακολούθησε το ακαδημαϊκό έτος 1927-28 η Σχολή Φυσικών και Μαθηματικών Επιστημών, στην αρχή με το Τμήμα Δασολογίας και από το 1928-29 με νέα Τμήματά της το Φυσικό, το Μαθηματικό και το Γεωπονικό. Το ίδιο έτος λειτούργησε το Νομικό Τμήμα και από το 1929-30 το Τμήμα Πολιτικών και Οικονομικών Επιστημών της Σχολής Νομικών και Οικονομικών Επιστημών. Το 1942 άρχισαν να λειτουργούν η Θεολογική και η Ιατρική Σχολή.

Εν τω μεταξύ και στη συνέχεια δημιουργήθηκαν και λειτουργούν πολλές Σχολές, καλύπτοντας ολόκληρο το φάσμα των Επιστημών και των Καλών Τεχνών. Η δομή του Πανεπιστημίου σήμερα, οι δραστηριότητες και το μέγεθός του το καθιστούν το μεγαλύτερο και το πιο σύνθετο από τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Χώρας.

Στα σαράντα τρία τμήματα του Πανεπιστημίου, ορισμένα μάλιστα από τα οποία είναι μοναδικά στην Ελλάδα, φοιτούν 70.000 περίπου φοιτητές. Σήμερα το διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό - Δ.Ε.Π. (καθηγητές, αναπληρωτές, επίκουροι καθηγητές, λέκτορες και βοηθοί) αριθμεί 2.036 άτομα και το ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό - ΕΕΔΙΠ Ι ανέρχεται σε 163 άτομα. Στο εκπαιδευτικό, τεχνικό και διοικητικό έργο συνεισφέρουν 702 μέλη του ειδικού τεχνικού εργαστηριακού προσωπικού (ΕΤΕΠ) και 720 διοικητικοί υπάλληλοι. Η Πανεπιστημιούπολη καλύπτει 429 στρέμματα και βρίσκεται σε κεντρική θέση της πόλης.

Έξω από την Πανεπιστημιούπολη είναι εγκατεστημένα διάφορα ιδρύματα, εργαστήρια και εγκαταστάσεις των Σχολών του Πανεπιστημίου (όπως οι κλινικές του Τμήματος Κτηνιατρικής στην οδό Γιαννιτών και το αγρόκτημα του Πανεπιστημίου στο Σέδες). Τα πανεπιστημιακά δάση στο Περιούλι της Πίνδου και στον Ταξιάρχη στον Χολομώντα της Χαλκιδικής αποτελούν τόπο άσκησης των φοιτητών, αλλά και δασικής έρευνας. Υπάρχει επίσης πανεπιστημιακός οικισμός θερινών διακοπών στην Καλλάνδρα Χαλκιδικής σε τοποθεσία που παραχωρήθηκε στο Α.Π.Θ. από την κοινότητα Καλλάνδρας.

Παραρτήματα του Πανεπιστημίου αποτελούν το Πειραματικό Σχολείο (μια πρότυπη μονάδα πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης) και το Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας (με προγράμματα χειμερινών και εντατικών θερινών μαθημάτων για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας), το Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών - Ίδρυμα Μαν. Τριανταφυλλίδη (που αποσκοπεί στην επιστημονική καλλιέργεια και προαγωγή της δημοτικής γλώσσας και της νεοελληνικής φιλολογίας), το Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών και το Τελλόγλειο Ίδρυμα (με μια πολύ πλούσια και αξιόλογη συλλογή έργων τέχνης).

Το Αριστοτέλειο, στο πλαίσιο των συμφωνιών επιστημονικής συνεργασίας, διατηρεί στενή επαφή με αρκετά μεγάλο αριθμό Πανεπιστημίων της Ευρώπης, των Η.Π.Α., του Καναδά και της Ρωσίας. Η συνεργασία αφορά ευρύ φάσμα κατευθύνσεων στις θετικές και τις τεχνολογικές επιστήμες, την ιατρική, το δίκαιο και τις οικονομικές επιστήμες, τη θεολογία, τη φιλοσοφία, τη φιλολογία, κ. ά. Η επαφή αυτή είναι ζωτική για την ευρύτερη αντιμετώπιση της παραγωγής και διακίνησης των γνώσεων και αναφέρεται σε συνεργασία τόσο στον διδακτικό όσο και στον ερευνητικό τομέα. Περιλαμβάνει την ανταλλαγή διδακτικού προσωπικού και φοιτητών, για μικρά ή μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα και για εξειδικευμένα ή γενικότερα προγράμματα.

Σήμερα το Α.Π.Θ. έχει υπογράψει συμφωνίες επιστημονικής συνεργασίας με τα εξής Πανεπιστήμια:

- * Αιγύπτου: Suez Canal University
- * Αλβανίας: Agricultural University of Tirana, University of Tirana
- * Αρμενίας: University Hrachya Acharian Ereban
- * Αυστραλίας: La Trobe University
- * Αυστρίας: University of Salzburg
- * Βουλγαρίας: Varna Medical University, University St. Kliment Ohridski, Bulgarian Academy of Sciences, University of Stara Zagora
- * Γαλλίας: Université Paul Valéry Montpellier, Université de Strasbourg, Université Charles-de-Gaulle Lille III
- * Γερμανίας: Universität Leipzig, Universität Köln
- * Γεωργίας: Tbilisi State Medical University
- * Ο.Δ. Γιουγκοσλαβίας: University of Novi Sad, University of Belgrade, University of Arts Belgrade, University of Nis, University of Kragujevac
- * Ηνωμένου Βασιλείου: Cambridge University Selwyn College
- * Η.Π.Α.: Ohio State University, Kent State University, Princeton University

- * Ιρλανδίας: University of Dublin
- * Ισπανίας: University of Onati
- * Ιταλίας: Istituto Universitario di Architettura - Venezia, Università degli Studi di Bologna
- * Καναδά: University of York, Université de Montreal, State Byelorussia University
- * Νέας Ζηλανδίας: Victoria University of Wellington
- * Νορβηγίας: University of Bergen
- * Ουκρανίας: Donetsk State University, Simferopol State University of Crimea
- * Πολωνίας: University of Lodz, University of Gdansk, University of Katowice, University of Adama Mickiewicza Poznan
- * Ρουμανίας: University Al. J. Cuza, University of Craiova, University Polytechnical Bucharest
- * Ρωσίας: Institute of Nuclear Physics Dubna, Ivanovski Institute of Virology
- * Σλοβακίας: University Comenius Bratislava

α. ΔΟΜΗ ΤΟΥ Α.Π.Θ.

Με το Νόμο για τα ΑΕΙ (Ν.1268/82) κάθε Πανεπιστήμιο υποδιαιρείται σε Σχολές που “καλύπτουν ένα σύνολο συγγενών επιστημών, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η αναγκαία για την επιστημονική εξέλιξη αλληλεπίδρασή τους και ο αναγκαίος για την έρευνα και τη διδασκαλία τους συντονισμός”.

Κάθε Σχολή υποδιαιρείται σε Τμήματα. Κάθε Τμήμα “αποτελεί τη βασική λειτουργική ακαδημαϊκή μονάδα και καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο μιας επιστήμης. Το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος οδηγεί σ’ ένα ενιαίο πτυχίο”. Επιπλέον κάθε Τμήμα υποδιαιρείται σε Τομείς. Κάθε Τομέας “συντονίζει τη διδασκαλία μέρους του γνωστικού αντικείμενου του Τμήματος που αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο πεδίο της επιστήμης.

Το Α.Π.Θ. περιλαμβάνει τις εξής Σχολές:

- Θεολογική Σχολή
- Φιλοσοφική Σχολή
- Σχολή Θετικών Επιστημών
- Σχολή Νομικών & Οικονομικών Επιστημών
- Σχολή Γεωτεχνικών Επιστημών

- Σχολή Επιστημών Υγείας
 - Πολυτεχνική Σχολή
 - Σχολή Καλών Τεχνών
 - Παιδαγωγική Σχολή Θεσσαλονίκης
 - Παιδαγωγική Σχολή Φλώρινας
- καθώς και τα εξής αυτοτελή Τμήματα που δεν συνιστούν Σχολή:
- Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού Θεσσαλονίκης (Τ.Ε.Φ.Α.Α.)
 - Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού Σερρών (Τ.Ε.Φ.Α.Α.)
 - Τμήμα Δημοσιογραφίας και Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας
 - Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών Φλώρινας
 - Τμήμα Μηχανικών Διαχείρισης Ενεργειακών Πόρων Κοζάνης

β. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

1. Πρύτανη

Πρύτανης	Μιχαήλ Παπαδόπουλος
καθηγητής της Πολυτεχνικής Σχολής
Αντιπρυτάνεις	α) Ιωάννης Αντωνόπουλος
καθηγητής του Τμήματος Φυσικής
	β) Ολυμπία Γκίμπα-Τζιαμπίρη
καθηγήτρια του Τμήματος Ιατρικής

2. Σύγκλητος

Το ανώτατο διοικητικό όργανο του Πανεπιστημίου είναι η Σύγκλητος. Η Σύγκλητος αποτελείται από τον Πρύτανη, τους δύο Αντιπρυτάνεις, τον Κοσμήτορα κάθε Σχολής, τον Πρόεδρο κάθε Τμήματος, έναν εκπρόσωπο των φοιτητών από κάθε Τμήμα, δύο εκπροσώπους των μεταπτυχιακών φοιτητών και Ε.Μ.Υ., έναν εκπρόσωπο του ΕΕΔΠ Ι, έναν εκπρόσωπο του ΕΤΕΠ και έναν εκπρόσωπο του Διοικητικού Προσωπικού.

Β΄. Η ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Ειδικότερα περί της Θεολογικής Σχολής θα πρέπει να σημειωθούν τα εξής.

Ενώ η ύπαρξή της, όπως προαναφέρθηκε, προβλεπόταν από την ίδρυση του Πανεπιστημίου, το 1925, αυτή λειτούργησε το 1942. Από το 1964 η Σχολή, τροποποιώντας τον κανονισμό λειτουργίας της, χώρισε τις προπτυχιακές σπουδές σε τρία Τμήματα. Απ' αυτά το τρίτο, Κοινωνικής Διακονίας, δεν λειτούργησε αποδοτικά, επειδή δεν προσήλθε σ' αυτό ικανοποιητικός αριθμός φοιτητών. Τα άλλα δύο Τμήματα, α) Θεολογίας και β) Ποιμαντικής, λειτούργησαν αποδοτικά για μία περίπου εικοσαετία, έχοντας ενιαία διοίκηση, τον κοινό σύλλογο των καθηγητών της Σχολής.

Με το νόμο για τα Α.Ε.Ι. 1268/82 επιβλήθηκε και η διοικητική διάκριση μεταξύ των δύο Τμημάτων της Σχολής, τα οποία από του 1982 λειτουργούν αυτόνομα και το καθένα διοικείται από τη Γενική του Συνέλευση. Η στελέχωση των Τμημάτων έγινε από το προσωπικό που υπηρετούσε μέχρι τότε στη Σχολή. Με το Π.Δ. 316 (Φ.Ε.Κ. 166/6.10.94) το Τμήμα Ποιμαντικής μετονομάστηκε σε «Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας», χωρίς να αλλάξει το γνωστικό του αντικείμενο.

Σύμφωνα με το νόμο 1351/1983 άρθρο 6, παρ. 10 «Οι πτυχιούχοι των Τμημάτων Ποιμαντικής των Πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης έχουν δικαίωμα διορισμού στην Εκκλησιαστική, Γενική και Τεχνική-Επαγγελματική Εκπαίδευση».

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Όργανα διοικήσεως της Θεολογικής Σχολής είναι η Γενική Συνέλευση και η Κοσμητεία.

Η Γενική Συνέλευση απαρτίζεται από τα μέλη των Γενικών Συνελεύσεων των δύο Τμημάτων.

Η Κοσμητεία απαρτίζεται από:

α) τον Κοσμητορά, καθηγητή **Ιωάννη Ταρνανίδα**

β) τους Προέδρους των δύο Τμημάτων

Τμήματος Θεολογίας: καθηγητή **Μιλτιάδη Κωνσταντίνου**

Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας:

καθηγητή **Γεώργιο Θεοδωρούδη**

γ) δύο εκπροσώπους των φοιτητών, έναν από κάθε Τμήμα.

Γραμματέας: Ολυμπία Καρακολτζίδου

Υπάλληλος Γραμματείας: Μαρία Τριανταφυλλίδου-Οικονόμου.

ΕΠΟΠΤΗΣ ΚΤΙΡΙΟΥ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Ο καθηγητής **Βασίλειος Φανουργάκης**

Γ΄. ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Το Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας είναι το ένα από τα δύο Τμήματα της Θεολογικής Σχολής, που λειτουργούν ανεξάρτητα, σύμφωνα με τους νόμους 1268/82 και 2083/1992.

Το Τμήμα αποτελεί τη βασική λειτουργική ακαδημαϊκή μονάδα, που καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο μιας επιστήμης. Το πρόγραμμα σπουδών κάθε Τμήματος οδηγεί σ' ένα ενιαίο πτυχίο.

Το Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας με την εκπαίδευση που παρέχει, βάσει του αναλυτικού προγράμματος σπουδών του που παρατίθεται κατωτέρω, σκοπεύει να καταρτίσει στελέχη της Εκκλησίας και της Εκπαίδευσης.

Οι σπουδές με βάση το Νόμο 1268/1982 διαρθρώνονται σε 8 εξάμηνα (4 χρόνια).

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Όργανα Διοίκησης του Τμήματος είναι ο Πρόεδρος, το Διοικητικό Συμβούλιο και η Γενική Συνέλευση του Τμήματος.

α. Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο καθηγητής **Γεώργιος Θεοδωρούδης**

Αναπληρωτής Πρόεδρος: Ο καθηγητής **Βασίλειος Φανουργάκης**

β. ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος: Ο καθηγητής **Γεώργιος Θεοδωρούδης**

Αναπληρ. Πρόεδρος: Ο καθηγητής **Βασίλειος Φανουργάκης**

Μέλη: Οι Διευθυντές των Τομέων:

Α΄. Καθηγητής **Χρίστος Κρικώνης**

Β΄. Καθηγητής **Αθανάσιος Αγγελόπουλος**

Γ΄. Καθηγητής **Θεολόγος Αλιπράντης**

Δ΄. Καθηγητής **Χρήστος Βάντσος**

Ένας εκπρόσωπος του ΕΕΔΙΠ Ι, του ΕΤΕΠ, των βοηθών και των επιστημονικών συνεργατών, όταν συζητούνται θέματα υπηρεσιακής κατάστασης του κλάδου τους.

Ένας εκπρόσωπος των μεταπτυχιακών φοιτητών.

Δύο εκπρόσωποι των φοιτητών.
Γραμματέας: Καλλιόπη Κακούλα-Παπαδοπούλου

γ. Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Πρόεδρος: Ο καθηγητής **Γεώργιος Θεοδωρούδης**

Μέλη: Τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος.

Ένας εκπρόσωπος του ΕΤΕΠ και των επιστημονικών συνεργατών.

Αριθμός φοιτητών ίσος προς το 50% των μελών Δ.Ε.Π.

Δ'. ΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ο Τομέας είναι η ακαδημαϊκή μονάδα που συντονίζει τη διδασκαλία μέρους του γνωστικού αντικείμενου του Τμήματος, το οποίο αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο πεδίο της επιστήμης. Όργανα του Τομέα είναι η Γενική Συνέλευση του Τομέα και ο Διευθυντής. Η Γενική Συνέλευση απαρτίζεται από το Δ.Ε.Π. του Τομέα και δύο εκπροσώπους των φοιτητών.

Η ευθύνη του διδακτικού έργου του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας έχει κατανεμηθεί στους παρακάτω τέσσερις Τομείς:

Α. Τομέας Αγίας Γραφής και Πατερικής Γραμματείας

Καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο της έρευνας και διδασκαλίας των θεμάτων που συνδέονται με εισαγωγικά, ιστορικά, φιλολογικά, ερμηνευτικά και θεολογικά προβλήματα: α) της Αγίας Γραφής, β) της Πατερικής Γραμματείας, γ) των θρησκευολογικών, φιλοσοφικών και λοιπών πολιτιστικών παραγόντων, που προσδιορίζουν τη μορφή και το περιεχόμενο των κειμένων της Αγίας Γραφής και των Πατέρων της Εκκλησίας, καθώς και των θεμάτων που αφορούν στη σημασία και σπουδαιότητα αυτών των κειμένων για τη σύγχρονη ζωή της Εκκλησίας.

Β. Τομέας Ιστορίας, Δόγματος, Διορθόδοξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων

Καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο της σπουδής της ανάπτυξης στην ιστορία των θεσμών της Εκκλησίας (Εκκλησιαστική Ιστορία), της γενέσεως, της αναπτύξεως και της συστηματικής εμπειδώσεως της εκκλησιαστικής πίστεως με τη δογματική διδασκαλία (Ιστορία των Δογμάτων, Δογματική Θεολογία, Συμβολική) και της προβολής και εφαρμογής της εκκλησιαστικής πίστεως στις διορθόδοξες και διαχριστιανικές σχέσεις και στην Ιστορία της Οικουμενικής Κινήσεως.

Γ. Τομέας Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης

Καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο της ιστορικής, θεολογικής και δεοντολογικής εξέτασης και διδασκαλίας της θείας λατρείας και χριστιανικής αρχαιολογίας σ' όλες τις εκφάνσεις τους, δηλαδή: της λατρείας, του κηρύγματος, της υμνογραφίας, του εορτολογίου, της αγιολογίας, της αρχιτεκτονικής, της γλυπτικής, της ζωγραφικής, της μικροτεχνίας και της εκκλησιαστικής μουσικής.

Δ. Τομέας Δικαίου, Οργανώσεως, Ζωής και Διακονίας της Εκκλησίας

Καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο της διδασκαλίας και έρευνας θεμάτων που αναφέρονται στο δίκαιο και την οργάνωση, στη ζωή, τη διακονία και το ποιμαντικό έργο της Εκκλησίας (Κανονικό Δίκαιο και Εκκλησιαστική Νομοθεσία, Ποιμαντική Ψυχολογία, Ψυχολογία, Παιδαγωγικά, Κοινωνιολογία, Ιεραποστολική, Εξομολογητική, Κατηχητική, κ.ά.).

Ε'. ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΩΝ ΤΟΜΕΩΝ

Α. Τομέας Αγίας Γραφής και Πατερικής Γραμματείας

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:

Χρίστος Κρικώνης, καθηγητής

ΜΕΛΗ:

Καθηγητές:

Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης

Χρίστος Κρικώνης

Βασίλειος Φανουργάκης

Σταύρος Καλαντζάκης

Γεώργιος Θεοδωρούδης

Ηλίας Νικολακάκης

Χρήστος Οικονόμου

Αναπληρωτής καθηγητής:

Πανσανίας Κουτλεμάνης

Λέκτορες:

Στέργιος Τσιάμης

Αθανάσιος Παπαρνάκης

ΕΤΕΠ:

Κυριακούλα Παπαδημητρίου, δρ.Θ.

ΕΕΔΙΠ Η

Αννα Καραμανίδου
Απόστολος Κραλίδης, δρ.Θ.
Σουλτάνα Λάμπρου

Υπάλληλος Γραμματείας Τομέως:
Όλγα Λουπεγίδου

**Β. Τομέας Ιστορίας, Δόγματος, Διορθοδόξων και
Διαχριστιανικών Σχέσεων**

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:

Αθανάσιος Αγγελόπουλος, καθηγητής

ΜΕΛΗ:

Καθηγητές:
Αθανάσιος Αγγελόπουλος
Σωτήριος Βαρναλίδης
Αθανάσιος Καραθανάσης
Δέσπω Λιάλιου

Επίκουροι καθηγητές:
Κωνσταντίνος Χρήστου
Μιχαήλ Τρίτος

Λέκτορες:
Βασίλειος Τσίγκος
Ιωάννης Κουρεμπιές

Γ. Τομέας Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:

Θεολόγος Αλιπράντης, καθηγητής

ΜΕΛΗ:

Καθηγητές:
Ευθύμιος Τσιγαρίδας
Θεολόγος Αλιπράντης

Λέκτορας:
Συμεών Πασχαλίδης

Επιστημονικός Συνεργάτης:
Αρχιμανδρίτης Νικόδημος Σκρέττας-Πλεξίδας

Υπάλληλος Γραμματείας Τομέως:
Φωτεινή Καρατσιβίδου-Λαζάρου

**Δ. Τομέας Δικαίου, Οργάνωσης, Ζωής και Διακονίας
της Εκκλησίας**

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:

Χρήστος Βάντσος, καθηγητής

ΜΕΛΗ:

Καθηγητής:
Χρήστος Βάντσος

Επίκουροι καθηγητές:
Θεόδωρος Γιάγκου
Ηρακλής Ρεράκης

Λέκτορας:
Πρωτοπρεσβύτερος Αθανάσιος Γκίκας

ΣΤ' . α. ΟΜΟΤΙΜΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:

Ιωάννης Φουντούλης
Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου Παντελεήμων
Ροδόπουλος
Γεώργιος Στογιόγλου
Στέργιος Σάκκος
Μητροπολίτης Περγάμου Ιωάννης Ζηζιούλας
Αντώνιος Παπαδόπουλος

β. ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΘΕΝΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:

Πρωτοπρεσβύτερος π. Ιωάννης Ρωμανίδης (†)
Χριστίνα Μπουλάκη-Ζήση

Ζ' . Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καλλιόπη Κακούλα-Παπαδοπούλου

ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ:

Ευαγγελία Πλακιά

Ευθυμία Κυρατζή

ΚΛΗΤΗΡΑΣ:

Δέσποινα Σαμουηλίδου

Η Γραμματεία δέχεται μόνο από τις θυρίδες 12-1 καθημερινά και μόνο με την επίδειξη του δελτίου αναγνώρισεως του φοιτητή.

Η΄. ΕΞΕΠΙ I - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

Αγγλικής Γλώσσας:	Μαρία Μακραντωνάκη-Φαραζά Σωτήριος Λυσίκατος
Γαλλικής Γλώσσας:	Πολυξένη Γρηγοριάδου-Κουφογιαννίδου
Γερμανικής Γλώσσας:	Μαρία Πέπα-Ζεϊμπέκη
Ιταλικής Γλώσσας:	Σοφία Γαβριηλίδου

Θ΄. ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το ακαδημαϊκό έτος 2001-2002 στο Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας είναι εγγεγραμμένοι 1681 φοιτητές. Απ' αυτούς φοιτούν

στο Α΄ και Β΄ εξάμηνο	240
στο Γ΄ και Δ΄ εξάμηνο	243
στο Ε΄ και ΣΤ΄ εξάμηνο	207
στο Ζ΄ και Η΄ εξάμηνο	161
Στό Πτυχίο	830

I΄ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α΄. Τομέας Αγίας Γραφής και Πατερικής Γραμματείας

	Δ.Μ.
α΄. ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ	7
1. Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη	
2. Ερμηνεία της Παλαιάς Διαθήκης	
3. Θεολογία της Παλαιάς Διαθήκης	
β΄. ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ	10
1. Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη	
2. Ερμηνεία της Καινής Διαθήκης	
3. Ερμηνεία και θεολογία της Καινής Διαθήκης	
γ΄. ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ	15
1. Εισαγωγή στη Χριστιανική Γραμματεία	
2. Εκκλησιαστική Γραμματολογία	
3. Θεολογία των Πατέρων	
4. Ερμηνεία Πατέρων	
5. Πρακτική άσκηση με επίσκεψη μεγάλων Βιβλιοθηκών γ/φων και παλαιτύπων εκδόσεων	
δ΄. ΞΕΝΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΑ	4
1. Εισαγωγή στη Θρησκειολογία	
2. Ιστορία και διδασκαλία των Ξένων θρησκειμάτων	
ε΄. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	2
στ΄. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ	3

Β΄. Τομέας Ιστορίας, Δόγματος, Διορθοδόξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων

α΄. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ	13
1. Εκκλησιαστική Ιστορία. Εισαγωγή στις βασικές περιόδους και αναφορά στις πηγές της Ιστορίας της Εκκλησίας από της ιδρύσεώς της μέχρι σήμερα (Δ.Μ. 4)	
2. Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως και των άλλων	

- Πρεσβυγενών Πατριαρχείων (Αλεξανδρείας, Αντιοχείας, Ιεροσολύμων) (Δ.Μ. 2)
3. Εκκλησιαστική Ιστορία - Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση της Εκκλησίας της Ελλάδας και της Κύπρου (Δ.Μ. 3)
 4. Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση των Σλαβικών και λοιπών Ορθόδοξων Εκκλησιών (Δ.Μ. 2)
 5. Ιστορία του Ελληνισμού (Δ.Μ. 2)
- β' ΔΟΓΜΑ, ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ 17
1. Δογματική Θεολογία της Ορθόδοξου Εκκλησίας (Δ.Μ. 4)
 2. Ερμηνεία δογματικών και συμβολικών κειμένων της Ορθόδοξου Εκκλησίας (Δ.Μ. 3)
 3. Συμβολική, Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές σχέσεις. Ιστορία της Οικουμενικής Κινήσεως (Δ.Μ. 4)
 4. Ιστορία δογμάτων (Δ.Μ. 2)
 5. Σύγχρονες χριστιανικές αιρέσεις (Δ.Μ. 2)
 6. Εισαγωγή στη Φιλοσοφία (Δ.Μ. 2)

Γ'. Τομέας Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης

- α' ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ 8
1. Εισαγωγή στη Θεία Λατρεία (Ω.Δ. 4)
 2. Ιστορία της Λατρείας (Ω.Δ. 4)
 3. Βυζαντινός λειτουργικός τύπος (Ω.Δ. 3)
 4. Πρακτική άσκηση στη Θεία Λατρεία και το κήρυγμα στον πανεπιστημιακό ναό και σε λατρευτικούς χώρους της Ελλάδας (ναούς και μονές), για την ενημέρωση πάνω στα προβλήματα της λειτουργικής ζωής και του κηρύγματος.
- β' ΑΓΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΑ 3
1. Θέματα γενικά και ειδικά
 2. Θέματα Εορτολογίου
- γ' ΧΡΙΣΤΙΑΝ. ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ & ΤΕΧΝΗ 8
1. Αρχιτεκτονική, Ζωγραφική (ψηφιδωτά, τοιχογραφίες, φορητές εικόνες, εικονογραφημένα χειρόγραφα), γλυπτική και μικροτεχνία παλαιοχριστιανικών χρόνων.
 2. Αρχιτεκτονική, Ζωγραφική (ψηφιδωτά, τοιχογραφίες,

- φορητές εικόνες, εικονογραφημένα χειρόγραφα), γλυπτική και μικροτεχνία βυζαντινών και μεταβυζαντινών χρόνων.
3. Πρακτική άσκηση με επίσκεψη ναών παλαιοχριστιανικών και βυζαντινών χρόνων.
- δ' ΟΜΙΛΗΤΙΚΗ 4
1. Ιστορία του κηρύγματος (Ω.Δ. 2)
 2. Θεωρία του κηρύγματος (Ω.Δ. 3)
- ε' ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ 4
1. Στοιχεία Ψαλτικής
 2. Βυζαντινή και μεταβυζαντινή λειτουργική μουσική
- στ' ΥΜΝΟΛΟΓΙΑ 2
1. Είδη της εκκλησιαστικής ποιήσεως
 2. Οι κυριώτεροι υμνογράφοι

Δ'. Τομέας Δικαίου, Οργανώσεως, Ζωής και Διακονίας της Εκκλησίας

- α' ΓΕΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ 2
- β' ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ 2
- γ' ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ 4
- δ' ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ 6
(Με επισκέψεις σε ιδρύματα, ενορίες και μητροπόλεις)
- ε' ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ 4
- στ' ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ 2
- ζ' ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ 6
1. Πηγές του Κανονικού Δικαίου
 2. Κανονικό Δίκαιο
- η' ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ 4
1. Γενική Παιδαγωγική
 2. Ειδική διδακτική του μαθήματος των Θρησκευτικών
- θ' ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ 2

2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

A. ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Καθηγητής Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης:
 - α) *Ορθόδοξος Μοναχισμός* (X44)
 - β) *Παπισμός και Ουνία* (X 117): συνεπικουρούν οι Α. Καραμανίδου και Σ. Λάμπρου, ΕΕΔΙΠ του Τομέως
2. Καθηγητής Αθανάσιος Αγγελόπουλος:
 - α) *Το Άγιο Όρος στην Ιστορία* (X47)
 - β) *Χριστιανική Μακεδονία, Θράκη και Ήπειρος* (X48)
3. Καθηγητής Χρήστος Κριώνης:
 - α) *Πατερικά Θεολογικά θέματα - Γρηγόριος Θεολόγος* (X35)
 - β) *Εκκλησιαστικά και θεολογικά προβλήματα ΙΓ΄ αι. - Θεόδωρος Β΄ Λάσκαρις* (X49)
4. Καθηγητής Σωτήριος Βαρναλίδης:
Ιστορία σχέσεων Εκκλησιών Ρώμης - Κωνσταντινουπόλεως μετά τη σύνοδο Φερράρας - Φλωρεντίας (X75)
5. Καθηγητής Βασίλειος Φανουργάκης:
Η περί του όρου Χαλκηδόνος γραμματεία (X51)
6. Καθηγητής Χρήστος Βάντσος:
Γάμος και Οικογένεια (X 118)
7. Καθηγητής Αθανάσιος Καραθανάσης:
 - α) *Εκκλησία, Γένος και Παιδεία στον Πόντο* (X119)
 - β) *Ιστορικά της Θεσσαλονίκης - Βυζαντινή και μεταβυζαντινή φυσιογνωμία της πόλεως* (X68)
8. Καθηγητής Σταύρος Καλαντζάκης:
Στοιχεία Βιβλικής Εβραϊκής Γλώσσας και Αρχαιολογίας (X55)
9. Καθηγητής Γεώργιος Θεοδορούδης:
Θεολογικά προβλήματα ιβ΄ αιώνα. Ευστάθιος Θεσσαλονίκης - Ιωάννης Φουρνής (X114)
10. Καθηγητής Ηλίας Νικολακάκης:
Το Ισλάμ. Ιστορική εξέλιξη - σύγχρονα ρεύματα (X58)
11. Καθηγητής Ευθύμιος Τσιγαρίδας:
Μετέωρα. Στοιχεία Ιστορίας, Αρχιτεκτονικής και Τέχνης των Μονών (X57)
12. Καθηγητής Χρήστος Οικονόμου:
Παγκοσμιοποίηση και οικουμενικότητα του Χριστιανισμού (X120)
13. Καθηγήτρια Δέσπω Λιάλιου:
Τό πρόβλημα του κακού (X121)
14. Καθηγητής Θεολόγος Αλιπράντης:
Παραστάσεις εκ της Παλαιάς Διαθήκης στη Βυζαντινή εικονογραφία (X79)
15. Αναπληρωτής Καθηγητής Πausανίας Κουτλεμάνης:
Οι Ψάλμοι στην Καινή Διαθήκη (X122)
16. Επίκουρος Καθηγητής Θεόδωρος Γιαγκου:
Κανονικολειτουργικά θέματα (X99)
17. Επίκουρος Καθηγητής Κωνσταντίνος Χρήστου:
Ο Νικηφόρος Βλεμμύδης ως Φιλόσοφος (X123)
18. Επίκουρος Καθηγητής Μιχαήλ Τρίτος:
 - α) *Προβλήματα σχετιζόμενα με τις χώρες της χερσονήσου του Αίμου* (X112)
 - β) *Η Εκκλησία της Βουλγαρίας* (X124)
19. Επίκουρος Καθηγητής Ηρακλής Ρεράκης:
Θρησκευτικά πρότυπα και η διδακτική τους στο σχολείο
20. Λέκτορας Πρωτοπρεσβύτερος Αθανάσιος Γκίκας:
Σύγχρονα Ποιμαντικά θέματα (X81)
21. Λέκτορας Συμεών Πασχαλίδης:
Οι Άγιοι της Θεσσαλονίκης (X113)
22. Λέκτορας Βασίλειος Τσίγκος:
 - α) *Θέματα Ορθόδοξου Εκκλησιολογίας* (XΘ1)
 - β) *Θέματα Ορθόδοξου Εσχατολογίας* (X 125)
23. Λέκτορας Στέργιος Τσιάμης:
 - α) *Ειδικά θέματα της Ινδουιστικής Θρησκείας* (X126)
 - β) *Το θρησκευτικό υπόβαθρο των ιρανικών θρησκειών* (X127)
24. Λέκτορας Αθανάσιος Παπαρνάκης:
Θεολογία της Παλαιάς Διαθήκης (X128)

Β. ΕΛΛΗΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Καθηγητής Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης:
 - α) Ο άγιος Νεκτάριος ως διδάσκαλος και Θεολόγος (Θ122)
 - β) Ο μοναχισμός στην Ελλάδα (Θ135)· συνεπικουρούν οι Α. Καραμανίδου και Σ. Λάμπρου, ΕΕΔΙΠ του Τομέως
2. Καθηγητής Αθανάσιος Αγγελόπουλος:
 - α) Το Άγιο Όρος στο παρόν (Θ46)
 - β) *Ιερά Προσκυνήματα - Προπύργια της Ορθοδοξίας (Πρεσβυγενή και Νεότερα Πατριαρχεία, Αυτοκέφαλες και Αυτόνομες Εκκλησίες)* (Θ123)
3. Καθηγητής Χρήστος Κρικιάνης:
Η αυθεντία της Εκκλησίας, το κύρος της Παραδόσεως και η διδασκαλία των Πατέρων (Θ113)
4. Καθηγητής Σωτήριος Βαρναλίδης:
Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση των Αντιχαλκηδονίων Εκκλησιών (Θ51)
5. Καθηγητής Βασίλειος Φανουργάκης:
Ελληνική Παλαιογραφία και Επιγραφική (Θ50)
6. Καθηγητής Χρήστος Βάντοος:
Οικολογία και Αγωγή (Θ114)
7. Καθηγητής Αθανάσιος Καραθανάσης:
 - α) *Μεταβυζαντινή Καλπαδοκία* (Θ136)
 - β) *Ο Ιωακείμ ο Γ΄ και η Μακεδονία* (Θ137)
8. Καθηγητής Σταύρος Καλαντζάκης:
Βιβλική ανθρωπολογία και κοσμολογία (Θ112)
9. Καθηγητής Γεώργιος Θεοδωρούδης:
 - α) *Κοινή και μεσαιωνική γλώσσα* (Θ54)
 - β) *Θεολογία και Φιλοσοφία κατά το ΙΔ΄ αιώνα στη Θεσσαλονίκη* (Θ75)
 - γ) *Λατινικά* (Θ120)· συνεπικουρεί για τη διδασκαλία η Κυριακούλα Παπαδημητρίου, δρ.Θ., ΕΤΕΠ του Τομέως
10. Καθηγητής Ηλίας Νικολακάκης:
 - α) *Το θρησκευτικό στοιχείο στην αρχαία Ελληνική τραγωδία* (Θ56)
 - β) *Θρησκευτικές αντιλήψεις των λαών της Μικράς Ασίας* (Θ125)

11. Καθηγητής Ευθύμιος Τσιγαρίδας:
Άγιον Όρος. Ιστορικά στοιχεία, οργάνωση μοναχικού βίου, ιερές μονές, αρχιτεκτονική, μνημειακή ζωγραφική, ιερά κειμήλια (Θ55)
12. Καθηγητής Χρήστος Οικονόμου:
Καινή Διαθήκη και πολιτισμός (Θ138)
13. Καθηγήτρια Δέσπω Λιάλιου:
Το δόγμα της δημιουργίας κατά τους θεολόγους Πατέρες του 4ου αιώνα (Θ139)
14. Καθηγητής Θεολόγος Αλιπράντης:
Τα χριστιανικά μνημεία της Θεσσαλονίκης (Θ69)
15. Αναπληρωτής Καθηγητής Παισαβάνης Κουτλεμάνης:
Οι δώδεκα διδαχές της επιστολής του Ιακώβου (Θ140)
16. Επίκουρος Καθηγητής Θεόδωρος Γιάγκου:
Ειδικά θέματα Κανονικού Δικαίου (Θ99)
17. Επίκουρος Καθηγητής Κωνσταντίνος Χρήστου:
Η βυζαντινή Φιλοσοφία κατά το 14ο αιώνα (Θ121)
18. Επίκουρος Καθηγητής Μιχαήλ Τρίτος:
Άγιοι και Μάρτυρες των Ορθοδόξων Εκκλησιών της Χερσονήσου του Αίμου (Θ131)
19. Επίκουρος Καθηγητής Ηρακλής Ρεράκης:
Η σημασία των προτύπων στη Χριστιανική Αγωγή (Θ143)
20. Λέκτορας Πρωτοπρεσβύτερος Αθανάσιος Γκίκας:
Εξομολογητική (Θ73)
21. Λέκτορας Συμεών Πασχαλίδης:
Το υμνοαγιολογικό έργο των Κολλυβάδων (Θ132)
22. Λέκτορας Στέργιος Τσιάμης:
 - α) *Θεότητες του Ελληνορωμαϊκού κόσμου και Χριστιανισμός* (Θ133)
 - β) *Αρχαία Θρησκευτικά του Μικρασιατικού χώρου και του χώρου της Μέσης Ανατολής* (Θ134)
23. Λέκτορας Βασίλειος Τσίγκος:
Θέματα Ορθόδοξου Εκκλησιολογίας (ΘΧ1)

24. Λέκτορας Αθανάσιος Παπαρνάκης:
Βιβλική Εβραϊκή Γλώσσα (Θ141)
25. Λέκτορας Ιωάννης Κουρεμπελής:
Νεοχαλκηδονισμός: Σημείο διαίρεσης ή Οικουμενικής συνάντησης; (Θ142)
26. Καθηγητής Βασίλειος Γιούλτσος:
Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία της Θρησκείας (Θ53)
27. Αν. Καθηγητής Πρωτοπρεσβύτερος Βασίλειος Καλλιακμάνης:
Το κατηχητικό έργο στην ενορία (Θ60)

3. ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ένας φοιτητής καθίσταται πτυχιούχος, όταν συμπληρώσει 163 διδακτικές μονάδες, δηλαδή 133 από το πρόγραμμα των υποχρεωτικών μαθημάτων και 30 από το πρόγραμμα των επιλεγόμενων. Τα υποχρεωτικά μαθήματα έχουν αναλυθεί σε οκτώ εξάμηνα ενδεικτικά και ανάλογα με τις ουσιαστικές αλληλεξαρτήσεις και προτεραιότητες. Κάθε επιλεγόμενο μάθημα αντιστοιχεί σε 3 Δ.Μ.

Σχετικά σε κάθε εξάμηνο οι φοιτητές συγκεντρώνουν Δ.Μ.:

Εξάμηνο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	Στ	Ζ	Η
Υποχρεωτικά	19	17	15	17	16	20	15	16
Επιλεγόμενα	-	3	6	3	3	3	6	6
Σύνολο	19	20	21	20	19	23	21	22

Από τα επιλεγόμενα οι φοιτητές υποχρεούνται να επιλέξουν κατά τη διάρκεια όλων των εξαμήνων τους πέντε χειμερινά μαθήματα (15 Δ.Μ) και πέντε θερινά (15 Δ.Μ.), για να συμπληρώσουν τον αριθμό των 30 Δ.Μ., προκειμένου να πάρουν το πτυχίο τους. Σε κάθε εξάμηνο οι φοιτητές μπορούν να επιλέξουν, πέραν του αριθμού των επιλεγόμενων που υποχρεούνται, επί πλέον μέχρι και τρία ακόμη επιλεγόμενα, από εκείνα που ενδεχομένως έχουν χάσει στα προηγούμενα εξάμηνα. Από άλλα Τμήματα οι φοιτητές μπορούν να επιλέξουν μαθήματα των οποίων οι διδακτικές μονάδες συνολικά και στη διάρκεια όλων των εξαμήνων, δεν πρέπει να υπερβαίνουν τις 6 Δ.Μ.

Πέραν της υποχρέωσης των φοιτητών να συγκεντρώσουν 163 Δ.Μ. για να καταστούν πτυχιούχοι έχουν και τις εξής υποχρεώσεις:

α) Να παρακολουθήσουν επιτυχώς για 4 εξάμηνα επί 3 ώρες μια ξένη γλώσσα, που δηλώνουν στη Γραμματεία την ημέρα της πρώτης εγγραφής τους. (Οι αλλοδαποί φοιτητές υποχρεούνται να εξεταστούν την ελληνική ως ξένη γλώσσα στο Σχολείο της Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Πανεπιστημίου μας).

β) Να λαμβάνουν μέρος κάθε εβδομάδα στον εκκλησιασμό του Τμήματος - πρακτική άσκηση στη Λειτουργική και Ομιλητική.

Η εκπλήρωση των ανωτέρω υποχρεώσεων βεβαιώνεται από τον διδάσκαλο της ξένης γλώσσας και από τον Τομέα Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης αντίστοιχα.

Όταν ο φοιτητής συμπληρώσει τις 163 Δ.Μ. και εκπληρώσει τις υπόλοιπες υποχρεώσεις του, καθίσταται πτυχιούχος. Ο βαθμός του πτυχίου εξάγεται από το μέσο όρο της βαθμολογίας που έλαβε ο φοιτητής σε κάθε μάθημα του προγράμματος υποχρεωτικών και επιλεγόμενων μαθημάτων, καθ' όλη τη διάρκεια της φοίτησής του, πλην της ξένης γλώσσας.

ΙΑ'
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΤΑ ΕΞΑΜΗΝΟ
ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Ω.Δ.: Ώρες διδασκαλίας
Δ.Μ.: Διδακτικές μονάδες

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

1. [101Υ] ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Επίκουρος Καθηγητής Ηρακλής Ρεράκης

Η σημασία και ο σκοπός του μαθήματος. Η έννοια του όρου Θεολογία και η ανάπτυξη της χριστιανικής Θεολογίας. Η Θεολογία ως επιστήμη και η θέση της μεταξύ των άλλων επιστημών. Εκκλησία και Θεολογία. Η θεολογική παιδεία, ιδιαίτερα στον ορθόδοξο χώρο. Η δομή της θεολογικής επιστήμης.

2. [102Υ] ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ Ω.Δ. 3, Δ.Μ. 3

Καθηγητής Σταύρος Καλαντζάκης (Γενική Εισαγωγή)

Λέκτορας Αθανάσιος Παπαργάκης (Ειδική Εισαγωγή)

Εισαγωγικά θέματα της Παλαιάς Διαθήκης, ιστορικής, φιλολογικής και γραμματολογικής φύσεως, τα οποία αφορούν στο σύνολό της και στα επί μέρους βιβλία, που την απαρτίζουν. Πρόκειται γενικά για την ιστορία του κανόνα και την παράδοση του κειμένου της - πρωτότυπου εβραϊκού και μεταφράσεων - και ειδικά για τις συνθήκες συγγραφής, το περιεχόμενο, τη διδασκαλία κ.λπ. κάθε βιβλίου της χωριστά.

3. [103Υ] ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ Ω.Δ. 3, Δ.Μ. 3

Αναπληρωτής καθηγητής Πausανίας Κουτλεμάνης

Ο κανών της Καινής Διαθήκης, το κείμενο της Καινής Διαθήκης, η ιστορία και η ερμηνεία της Καινής Διαθήκης.

Η κριτική του κειμένου της Καινής Διαθήκης.

Άσκηση στην κριτική του κειμένου της Καινής Διαθήκης.

4. [104Υ] ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής Αθανάσιος Αγγελόπουλος

Εκκλησιαστική Ιστορία. Εισαγωγή στις βασικές περιόδους και αναφορά στις πηγές της Ιστορίας της Εκκλησίας από της ιδρύσεώς της μέχρι σήμερα.

Ιστορία της Εκκλησίας απ' αρχής της Εκκλησίας μέχρι σήμερα. Αξιολογούνται και παρουσιάζονται τα πιο σημαντικά γεγονότα του ιστορικού παρελθόντος, που αφορούν στον ιστορικό βίο της Εκκλησίας και συνδέονται με τη φύση και την αποστολή της στον κόσμο, με κριτήριο την αποστολική και εκκλησιαστική παράδοση.

5. [105Y] ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΧΡΙΣΤ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ (Πατρολογία 1) Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής Γεώργιος Θεοδωρούδης

Παρουσιάζονται η έννοια των όρων Πατήρ και Πατρολογία, το πολιτιστικό περιβάλλον εντός του οποίου αναπτύχθηκε η Χριστιανική Γραμματεία, τα είδη της Γραμματείας αυτής, οι περιοδοί ανάπτυξής της και τα σχετικά με τη χειρόγραφη παράδοση των έργων των Πατέρων.

6. [106Y] ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ (Εισαγωγή στη Θ. Λατρεία) Ω.Δ. 4, Δ.Μ. 3
Επίκ. Καθηγητής (του Τμ. Θεολογίας) Παναγιώτης Σκαλιτσής

Γενικά εισαγωγικά θέματα στη Θεία Λατρεία. Εισαγωγή στην εβδομαδιαία άσκηση στη λατρεία και το κηρυγμα. Ναός, σκεύη, άμφια, λειτουργικά βιβλία Λειτουργική ορολογία. Ακολουθίες του νυχθημέρου.

Διεξαγωγή της πρακτικής ασκήσεως της Λειτουργικής:
Επιστημονικός συνεργάτης π. Νικόδημος Σκρέττας.

7. [107Y] ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής Βασίλειος Φανουργάκης (Επόπτης). Συνεπικουρεί για τη διδασκαλία η **Κυριακούλα Παπαδημητρίου**, δρ.Θ., ΕΤΕΠ του Τομέως.

Διδάσκονται κείμενα αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων με σκοπό τη μελέτη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας και με αναφορά στη γλώσσα των Γραφών και των Πατέρων.

8. [108Y] ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής Χρήστος Βάντος

Η Ψυχολογία άλλοτε και σήμερα. Σύντομη ιστορία της Ψυχολογίας. Αρχαίοι Έλληνες, Μεσαίωνας, Αναγέννηση, Νεώτερη Φιλοσοφία της Ψυχολογίας. Σχέσεις της Ψυχολογίας με τη Θεολογία και τις άλλες ανθρωπολογικές επιστήμες. Εξελικτική Ψυχολογία, Ψυχολογία των ατομικών διαφορών, Ψυχολογία του βάθους. Η σημασία των συμβόλων στην Ψυχολογία και τη Θεολογία. Ανάλυση βασικών ψυχολογικών όρων.

9. ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ Ω.Δ. 2

ΕΑΙ	ΑΓΓΛΙΚΑ	Μαρία Μακραντωνάκη
ΕΓΙ	ΓΑΛΛΙΚΑ	Πολυξένη Γρηγοριάδου-Κουφογιαννίδου
ΕΓΕΙ	ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ	Μαρία Πέπα-Ζεϊμπέκη
ΕΙΠΙ	ΙΤΑΛΙΚΑ	Σοφία Γαβριηλίδου
ΞΕΑΙ	ΕΛΛΗΝΙΚΑ	Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. [201Y] ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Λέκτορας Αθανάσιος Παπαρνάκης

Ερμηνευτική ανάλυση περικοπών της Παλαιάς Διαθήκης από τα ιστορικά, διδακτικά - ποιητικά και προφητικά βιβλία της Μεταφράσεως των Εβδομήκοντα (Ο') με συγκριτικές αναφορές στο μασωριτικό εβραϊκό κείμενο.

2. [202Y] ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΥΝΟΠΤΙΚΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩΝ - ΙΣΤΟΡΙΑ ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ Ω.Δ. 3, Δ.Μ. 3

Καθηγητής Χρήστος Οικονόμου

Ερμηνεία των Συνοπτικών Ευαγγελίων: Ερμηνεία του κατά Μάρκον και των παραλλήλων διηγήσεων των δύο άλλων Συνοπτικών. Εξέταση των ομοιοτήτων και ιδιαιτεροτήτων του κάθε Ευαγγελιστή στις κοινές διηγήσεις. Βάση της ερμηνείας αποτελεί η Πατερική ερμηνευτική παράδοση και οι σύγχρονοι ερμηνευτές.

3. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Καθηγητής Αθανάσιος Αγγελόπουλος

1. [203Y] Εκκλησιαστική Ιστορία. Εισαγωγή στις βασικές περιόδους και αναφορά στις πηγές της Ιστορίας της Εκκλησίας από της ιδρύσεώς της μέχρι σήμερα Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

2. [204Y] Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση της Εκκλησίας της Ελλάδος και της Κύπρου. Ω.Δ. 1 Δ. Μ. 1

4. [205Y] ΞΕΝΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΑ Ι (Εισαγωγή στη Θρησκειολογία) Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής Ηλίας Νικολακάκης

Εισαγωγικά στην έννοια της θρησκείας. Εμφάνιση της θρησκείας και καθορισμός του περιεχομένου της. Συγκριτική θρησκειολογία. Υποχρεωτική άσκηση με επίσκεψη λατρείας ξένων θρησκειών για τη μια διδακτική μονάδα.

5. [206Y] ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Ω.Δ. 1, Δ.Μ. 1

Καθηγητής Βασίλειος Φανουργάκης (Επόπτης). Συνεπικουρεί για τη διδασκαλία η **Κυριακούλα Παπαδημητρίου**, δρ.Θ., ΕΤΕΠ του Τομέως.

Διδάσκονται κείμενα αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων με σκοπό τη μελέτη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας και με αναφορά στη γλώσσα των Γραφών και των Πατέρων.

6. [207Υ] ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Επίκουρος Καθηγητής Κωνσταντίνος Χρήστου

Σύντομη εξέταση των κυριότερων φιλοσοφικών ρευμάτων της κλασικής και ύστερης ελληνικής αρχαιότητας, με σκοπό την ανάδειξη εκείνων των στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν από τους Πατέρες της Εκκλησίας στο διάλογο τους, τόσο με τους Έλληνες όσο και με τους αιρετικούς. Σύντομες αναφορές στη φιλοσοφική παράδοση της Δύσης κατά τον Μεσαίωνα, την Αναγέννηση και τους Νεωτέρους Χρόνους.

7. [208Υ] ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Καθηγητής Γεώργιος Θεοδορούδης

Διδάσκεται ο τρόπος και η μέθοδος της επιστημονικής έρευνας με έμφαση στις οδηγίες για τη συγγραφή μιας επιστημονικής εργασίας.

8. [209Υ] ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Καθηγητής Θεολόγος Αλιπράντης. Συνεπικουρεί ο π. Νεκτάριος Πάρις, λέκτορας του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

9. ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ Ω.Δ. 2
ΕΑ2, ΕΓ2, ΕΓΕ2, ΕΙΤ2, ΞΕΛ2

10. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ 1
Από τον πίνακα μαθημάτων εαρινού εξαμήνου για 3 Δ.Μ.

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
1. [301Υ] **Καθηγητής Αθανάσιος Αγγελόπουλος** Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση της Εκκλησίας της Ελλάδος και της Κύπρου.

2. [302Υ] **Καθηγητής Σωτήριος Βαρναλίδης** Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση του Οικουμενικού Πατριαρχείου και των άλλων πρεσβυγενών πατριαρχείων.

2. [303Υ] ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑ (Πατρολογία 2) Ω.Δ. 1, Δ.Μ. 1

Καθηγητής Χρήστος Κριζώνης

Παρουσιάζονται ο βίος, τα συγγράμματα και η διδασκαλία των Πατέρων που έδρασαν κατά την πρώτη περίοδο της ζωής της Εκκλησίας (β' και γ' αιώνα) και αντιμετωπίζονται τα σχετικά φιλολογικά και θεολογικά προβλήματα.

3. [304Υ] ΞΕΝΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΑ ΙΙ (Ιστορία και διδασκαλία Ξένων θρησκειών). Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Καθηγητής Ηλίας Νικολακάκης

Ιστορία και διδασκαλία του Βεδισμού, Ινδουισμού, Βουδισμού, Ισλαμισμού. Αρχαίες ελληνικές θρησκείες και υποχρεωτική άσκηση με επίσκεψη σε χώρους λατρείας και άλλα μνημεία αυτών, για τη μία διδακτική μονάδα.

4. [305Υ] ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Καθηγητής Θεολόγος Αλιπράντης

Εισαγωγή στη χριστιανική αρχαιολογία και τέχνη. Κατακόμβες, παλαιοχριστιανική αρχιτεκτονική (περίκεντροι ναοί, τρούλαιοι ναοί κ.λπ.). Η ζωγραφική των μνημείων της Δύσεως. Φορητές εικόνες.

5. [306Υ] ΓΕΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Καθηγητής (του Τμήματος Θεολογίας) Βασίλειος Γιούλτης

Εισαγωγή στην έννοια της Επιστήμης. Ανάλυση των βασικών λειτουργιών της κοινωνικής ζωής. Τυπολογική παρουσίαση των τάσεων που οδήγησαν αρχικά στην προβληματική και προοδευτικά στη γένεση της Επιστήμης. Ερμηνεία της κοινωνικής συμπεριφοράς και δράσεως. Προσέγγιση και ανάλυση των προϋποθέσεων - πηγών του κοινωνιολογικού χώρου, εξειδικευμένες προοπτικές. Διαιρέσεις της βασικής επιστήμης. Λειτουργία της ολικής κοινωνίας. Προέλευση, μορφοποιητικές διαδικασίες, εξέλιξη, συλλειτουργία των κοινωνικών θεσμών. Σύγχρονοι κλάδοι και περιεχόμενο. Μέθοδοι και αρχές κοινωνιολογικής έρευνας.

6. [307Υ] ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Καθηγητής Χρήστος Βάντσος

Εισαγωγικά. Η σπουδαιότητα του διαλόγου στην ψυχολογία και στο ποιμαντικό έργο της Εκκλησίας. Ανθρωπογνωσία από θεολογική και ψυχολογική άποψη και ο διάλογος. Χριστοκεντρικός χαρακτήρας του ποιμαντικού διαλόγου. Η τέχνη του ποιμαντικού διαλόγου. Η

μέριμνα της Εκκλησίας για τον άνθρωπο στις διάφορες ηλικίες, ήτοι για τα νήπια, για το παιδί και τον έφηβο, για τον άνθρωπο της ώριμης και τρίτης ηλικίας. Η μέριμνα της Εκκλησίας για το γάμο και την οικογένεια, όπως επίσης και για τα ορφανά και τις χήρες.

7. [308Y] ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ 2 (Βυζαντινή και μεταβυζαντινή λειτουργική μουσική) Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής Θεολόγος Αλιπράντης. Συνεπικουρεί ο π. **Νεκτάριος Πάρις**, λέκτορας του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

8. ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ Ω.Δ. 2
ΞΑ3, ΞΓ3, ΞΓΕ3, ΞΙΤ3, ΞΕΛ3

9. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ 2

Από τον πίνακα επιλεγομένων του χειμερινού εξαμήνου για 6 Δ.Μ.

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. [402Y] ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Αναπληρωτής Καθηγητής Πανσανίας Κουτλεμάνης

Ερμηνεία αποστολικών περικοπών που αναγιγνώσκονται τις Κυριακές.

2. [403Y] ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Επίκουρος Καθηγητής Μιχαήλ Τρίτος

Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση των Σλαβικών και λοιπών Ορθοδόξων Εκκλησιών.

3. [404Y] ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ (Πατρολογία 3) Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 3
Καθηγητής Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης

Αναλύεται η σπουδαιότητα των Πατέρων για τη ζωή της Εκκλησίας σ' όλες τις εποχές και παρουσιάζονται η μέθοδος και τα κριτήρια της πατερικής θεολογίας.

4. [405Y] ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑ (Πατρολογία 2) Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής Χρίστος Κρικιώνης

Παρουσιάζονται ο βίος, τα συγγράμματα και η διδασκαλία των Πατέρων που έδρασαν κατά τις αρχές του δ' αιώνας μέχρι την Ε' Οικουμενική Σύνοδο και αντιμετωπίζονται τα σχετικά φιλολογικά και θεολογικά προβλήματα.

5. [406Y] ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής Ευθύμιος Τσιγαρίδας

Παλαιοχριστιανική αρχιτεκτονική (ο τύπος και τα μέρη της Βασιλικής). Η ζωγραφική των μνημείων της Ανατολής. Εικονογραφημένα χειρόγραφα.

6. [608Y] ΑΓΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΑ Ω.Δ. 3, Δ.Μ. 3

Λέκτορας Συμεών Πασχαλίδης

Παρουσίαση των πηγών της αγιολογικής επιστήμης και της βασικής αγιολογικής ορολογίας. Ανάλυση των «χορών» των Αγίων, της παρηρησίας και των πρεσβειών τους προς τον Θεό. Θεολογική προσέγγιση των θαυμάτων και φιλολογική εξέταση των σχετικών Συλλογών. Θεολογική κατοχύρωση της τιμής των αγίων και των ιερών λειψάνων. Αναφορά στην ιστορία και τη σύγχρονη κανονική πράξη της Εκκλησίας για την αναγνώριση νέων Αγίων. Μελέτη της ιστορικής εξέλιξης του Εορτολογίου.

7. [407Y] ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής Χρήστος Βάντσος

Η Ποιμαντική του γάμου. Γάμος και οιδιπόδειο σύμπλεγμα, γάμος και εγωϊσμός. Ανάλυση πατερικών κειμένων παιδαγωγικού και ψυχολογικού περιεχομένου: α) «Περί κενοδοξίας και όπως δει τους γονέας ανατρέφειν τα τέκνα» του Χρυσοστόμου, β) Ομιλία του Μ. Βασιλείου «εις το πρόσεχε σεαυτόν», γ) Απάνθισμα από διάφορα κείμενα ρητών περί αγάπης, δ) Η σπουδαιότητα της συμβουλής κατά την διδασκαλία Ισαάκ του Σύρου. Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης μέσα ευαγγελισμού.

8. [408Y] ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής Αθανάσιος Καραθανάσης

Η τρίσημη ενότητα του Ελληνισμού. Αρχαιότητα - Βυζάντιο - Νέος Ελληνισμός. Αναζήτηση των στοιχείων της διαχρονικής ενότητας των τριών περιόδων. Η συμβολή των εθνικών μας ιστοριογράφων

στον εντοπισμό των στοιχείων της Ορθοδοξίας, των θεσμών και των εθνικών παραδόσεων που συνιστούν αυτήν την ενότητα.

9. ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ Ω.Δ. 2
ΕΑ4, ΕΓ4, ΕΓΕ4, ΕΙΤ4, ΕΕΛ4

10. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ Ι

Από τον πίνακα επιλεγόμενων μαθημάτων του εαρινού εξαμήνου για 3 Δ.Μ.

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. [502Υ] ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ (Πατρολογία 3) Ω.Δ. 1, Δ.Μ. 1
Καθηγητής Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης

Παρουσιάζεται η θεολογία των Πατέρων της περιόδου των αιώνων 5^{ου}-8^{ου}, με έμφαση στα χριστολογικά θέματα, στην ανάπτυξη του μοναχισμού και στην περί ιερών εικόνων διδασκαλία.

2. [503Υ] ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑ (Πατρολογία 2) Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής Βασίλειος Φανουργάκης

Ο βίος, τα συγγράμματα, η διδασκαλία και η εν γένει δραστηριότης των Πατέρων και εκκλησιαστικών συγγραφέων από την Ε' Οικουμενική Σύνοδο μέχρι το σχίσμα. Φιλολογικά και θεολογικά προβλήματα της χριστιανικής γραμματείας της περιόδου αυτής. Χρήση των πηγών.

Πρακτική άσκηση με επίσκεψη μεγάλων βιβλιοθηκών χειρογράφων και παλαιτύπων εκδόσεων για τη μια διδακτική μονάδα.

3. [504Υ] ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής Ευθύμιος Τσιγαρίδας

Η τέχνη κατά την περίοδο των Μακεδόνων και Κομνηνών. Θέματα εντοχίας ζωγραφικής.

4. [505Υ] ΙΣΤΟΡΙΑ ΔΟΓΜΑΤΩΝ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Καθηγήτρια Δέσπω Λιάλιου

Συστηματική έρευνα της διατυπώσεως των δογμάτων της Εκκλησίας με βάση τους όρους και τις αποφάσεις των συνόδων και άλλων

γραπτών μνημείων και ιδιαίτερα των συγγραμμάτων των Πατέρων και εκκλησιαστικών συγγραφέων.

5. [706Υ] ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ Ω.Δ. 3, Δ.Μ. 3
Λέκτορας Πρωτοπρεσβύτερος Αθανάσιος Γκίκας

Εισαγωγικά στην επιστήμη της Ποιμαντικής. Γενική Ποιμαντική, δηλ. η Θεολογία της Ποιμαντικής. Τα σύγχρονα γενικά πλαίσια και οι μέθοδοι του ποιμαντικού έργου. Τα της προσωπικότητας του ποιμένου και περί του ποιμνίου. Ειδική Ποιμαντική, δηλ. το αγιαστικό, το διδακτικό και το διοικητικό έργο του Ποιμένου.

6. [506Υ] ΟΜΙΛΗΤΙΚΗ (Ιστορία του κηρύγματος) Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Καθηγητής Ευθύμιος Τσιγαρίδας. Συνεπικουρεί ο επιστημονικός συνεργάτης **π. Νικόδημος Σκρέττας.**

Εισαγωγή στην Ομιλητική. Ιστορία του Χριστιανικού κηρύγματος. Το κήρυγμα και ο διάκονός του. Θέματα και πηγές του κηρύγματος. Ερμηνεία πατερικών ομιλητικών κειμένων.

7. [507Υ] ΥΜΝΟΛΟΓΙΑ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Λέκτορας Συμεών Πασχαλίδης

Παρουσιάζονται οι βασικότεροι υμνογραφικοί όροι (αντίφωνα, αναβαθμοί, καθίσματα, ιδιόμελα, προσόμοια, ωδές κ.λπ.) και τα σχετικά λειτουργικά βιβλία της Εκκλησίας. Εξετάζεται η προέλευση και η εξέλιξη της υμνογραφίας της αρχαϊκής Εκκλησίας, καθώς και η γένεση του Κοντακίου και του Κανόνος. Παρουσιάζονται οι κυριότεροι υμνογράφοι και το έργο τους και αναλύεται θεολογικά το περιεχόμενο αντιπροσωπευτικών υμνογραφικών κειμένων.

8. [508Υ] ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΑΙΡΕΣΕΙΣ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Καθηγήτρια Δέσπω Λιάλιου. Συνεπικουρεί στη διδασκαλία ο **Απόστολος Κραλίδης, δρ.Θ., ΕΕΔΠ ΙΙ.**

Έκθεση περί των σύγχρονων αιρέσεων που δρουν στην Ελλάδα. Διδασκαλία αυτών και αναίρεση αυτών. Επιτόπιες επισκέψεις στους «ευκτήριους» οίκους αυτών.

9. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ Ι

Από τον πίνακα των επιλεγόμενων μαθημάτων του χειμερινού εξαμήνου για 3 Δ.Μ.

ΣΤ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

1. [401Υ] ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής Σταύρος Καλαντζάκης

Συστηματική έκθεση και ανάλυση βασικών θεολογικών ιδεών και θεμάτων της Παλαιάς Διαθήκης, που άπτονται της θεολογίας, ανθρωπολογίας, χριστολογίας, σωτηριολογίας, εκκλησιολογίας, εσχατολογίας της και συνιστούν το περιεχόμενο της υπερφυσικής θείας αποκάλυψής της.

2. [601Υ] ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ (Πατρολογία 3) Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης

Από τον θ΄ αιώνα η Εκκλησία εισέρχεται σε μία περίοδο με τις διδασκαλικές τάσεις των Δυτικών, την ιεραποστολική εξόρμηση προς τους Σλάβους, την άνθηση του μοναχισμού μαζί με το θρίαμβο της Ορθοδοξίας επί των εικονομάχων, το σχίσμα του ια΄ αιώνας και τις συνακόλουθες ενωτικές απόπειρες, τον Ησυχασμό του ιδ΄ αιώνας και τέλος με την Τουρκοκρατία και τη νέα κατάσταση ζωής και δράσης. Όλα αυτά παρουσιάζονται στις κύριες γραμμές και με τους μεγάλους εκπροσώπους της πατερικής θεολογίας.

3. [602Υ] ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑ (Πατρολογία 2)

Ω.Δ. 1, Δ.Μ. 1

Καθηγητής Βασίλειος Φανουργάκης

Ο βίος, τα συγγράμματα, η διδασκαλία και η εν γένει δραστηριότητα των Πατέρων και εκκλησιαστικών συγγραφέων από το σχίσμα μέχρι σήμερα. Φιλολογικά και θεολογικά προβλήματα της χριστιανικής γραμματείας της περιόδου αυτής.

4. [603Υ] ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής Θεολόγος Αλιπράντης

Παλαιολόγος τέχνη. Μεταβυζαντινή τέχνη.

5. [604Υ] ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ. ΙΣΤΟΡΙΑ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ Ω.Δ. 4, Δ.Μ.4

Λέκτορας Ιωάννης Κουρεμπτελής

Στοιχεία από τη θεολογία και ζωή ετεροδόξων χριστιανών σε σχέση και σύγκριση με το Ορθόδοξο Δόγμα. Σημαντικά στοιχεία των δι-ορθόδοξων και διαχριστιανικών σχέσεων και προβληματισμοί από

την πορεία της «Οικουμενικής Κίνησης». Στόχος του μαθήματος είναι να φανεί η οικουμενικότητα του Ορθόδοξου Δόγματος σε συνάρτηση με ερωτήματα που προκύπτουν από τη διαλογική συνάντηση των Ομολογιών.

6. [605Υ] ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Λέκτορας Βασίλειος Τσίγκος

α) Προλεγόμενα στη δογματική θεολογία της Ορθόδοξου Καθολικής Εκκλησίας. Έννοια και πηγές των ορθόδοξων δογμάτων. Περιεχόμενο, μεθοδολογία και σύντομη ιστορική επισκόπηση της ορθόδοξης δογματικής θεολογίας. Δογματική και Εκκλησία. Εισαγωγή στη θεολογική γνωσιολογία.

β) «Ακριβής έκθεση» του περιεχομένου της ορθόδοξου πίστεως. Θεολογία και Οικονομία. Παρουσιάζονται, με συστηματικό τρόπο, τα κυριότερα δόγματα της Ορθόδοξου Εκκλησίας: Θεολογία-Τριαδολογία, Κοσμολογία, Ανθρωπολογία.

7. [606Υ] ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΟΓΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγήτρια Δέσπω Λιάλιου

Συστηματική ερμηνεία των δογματικών και συμβολικών κειμένων της Ορθόδοξου Εκκλησίας των τριών πρώτων Οικουμενικών Συνόδων, ήτοι ερμηνεία των Συμβόλων, της Εκθέσεως των Διαλλαγών του 433 και των κανόνων δογματικού ενδιαφέροντος των τριών πρώτων Οικουμενικών Συνόδων.

8. [607Υ] ΟΜΙΛΗΤΙΚΗ 2 (Θεωρία του κηρύγματος) Ω.Δ. 3, Δ.Μ. 2

Καθηγητής Ευθύμιος Τσιγαρίδας. Συνεπικουρεί ο επιστημονικός συνεργάτης π. Νικόδημος Σκρέττας.

Είδη του κηρύγματος. Μορφή του κηρύγματος. Συγγραφή και εκφώνηση του κηρύγματος. Ασκήσεις στην Ομιλητική.

9. [605Υ] ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής Χρήστος Βάντσος

Η Ιεραποστολική ως μάθημα. Η ανάγκη της Ιεραποστολής σήμερα. Σχέση της με τα άλλα μαθήματα της Θεολογίας. Έννοια και σκοπός της Ιεραποστολικής. Ίδρυση και οργάνωση της Εκκλησίας. Το ιεραποστολικό κήρυγμα του Αποστόλου Πέτρου. Το ιεραποστολικό κήρυγμα του Αποστόλου Παύλου. Ιεραποστολικές περιοδοίες. Κύριλλος

Ιεροσολύμων, Ιω. Χρυσόστομος, Κύριλλος και Μεθόδιος, πρότυπα Ιεραποστόλων. Προσόντα του Ιεραποστόλου. Λατρεία και Ιεραποστολή. Η συμβολή των μοναχών και των λαϊκών στο ιεραποστολικό έργο της Εκκλησίας. Το ιεραποστολικό έργο της Εκκλησίας στην Αλάσκα, Αφρική, Κορέα, Ιαπωνία και Χονγκ Κονγκ.

10. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ 1

Από τον πίνακα επιλεγόμενων μαθημάτων του εαρινού εξαμήνου για 3 Δ.Μ.

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. [501Υ] ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής Χρήστος Οικονόμου

α) Ερμηνεία και Θεολογία του κατά Ιωάννην Ευαγγελίου. Γενική εισαγωγή στην Ιωάννεια Γραμματεία (Ευαγγέλιο, Επιστολές, Αποκάλυψη) και ερμηνευτική ανάλυση του προλόγου και των θαυμάτων. Ιστοριοθεολογική προσέγγιση βασικών θεμάτων της Αποκαλύψεως. Οι επτάδες των δεινών, η συμβολική ορολογία και αριθμολογία, το 666 και το χάραγμα του Αντιχριστού.

β) Θεολογία των Πράξεων των Αποστόλων: Χριστολογία, εκκλησιολογία, κοσμολογία, ανθρωπολογία, σωτηριολογία, εσχατολογία και οικουμενικότητα των Πράξεων.

2. [701Υ] ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΠΑΤΕΡΩΝ (Πατρολογία 4) Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής Χρήστος Κρικιώνης

Ερμηνεία, σχολιασμός και θεολογική ανάλυση εκλεκτών κειμένων των Πατέρων της Εκκλησίας. Γλωσσική και φιλολογική ανάλυση πατερικών κειμένων.

3. [702Υ] ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης

Παρουσιάζονται τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της χριστιανικής Ηθικής σε σχέση με τη φιλοσοφική Ηθική και της Ορθόδοξης Ηθικής σε σχέση με την Ηθική των ετεροδόξων. Θεμελιώνονται θεολογικά το ορθόδοξο ήθος στην Τριαδολογία, τη Χριστολογία και την ενέργεια της Χάριτος του Αγίου Πνεύματος μέσα στην Εκκλησία και τη λατρευτική ζωή.

4. [703Υ] ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ (Ιστορία της θ. Λατρείας) Ω.Δ. 4, Δ.Μ. 3
Επίκουρος Καθηγητής (του Τμ. Θεολογίας) Παναγιώτης Σκαλτσής.

Εισαγωγή στη Λειτουργική. Πηγές της Λειτουργικής. Ιστορική εξέλιξη της θ. Λατρείας. Λειτουργικοί τύποι της Ανατολής και της Δύσεως.

Διεξαγωγή πρακτικής ασκήσεως της Λειτουργικής:

Επιστημονικός συνεργάτης π. **Νικόδημος Σκρέττας.**

5. [704Υ] ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ (Κανονικό Δίκαιο 2) Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Επίκουρος Καθηγητής Θεόδωρος Γιάγκου

Εισαγωγικά στην επιστήμη του Κανονικού Δικαίου. Εφαρμογές των πηγών του κανονικού Δικαίου. Μέθοδοι ερμηνείας των ιερών κανόνων.

6. [705Υ] ΠΗΓΕΣ ΚΑΝΟΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ & ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΕΥΤΑΞΙΑΣ (Κανονικό Δίκαιο 1) Ω.Δ. 1, Δ.Μ. 1

Επίκουρος Καθηγητής Θεόδωρος Γιάγκου

Ανάλυση και παρουσίαση των Κανονικών Πηγών της Εκκλησίας, δηλαδή των αρχαίων κανονικών και νομοκανονικών συλλογών, των μοναστηριακών τυπικών, των εξομολογηταρίων, των συλλεκτικών κανονικών έργων, των συλλογών της Τουρκοκρατίας κ. ά.

7. [707Υ] ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ 1 (Γενική Παιδαγωγική) Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2
Επίκουρος Καθηγητής Ηρακλής Ρεράκης

Παιδαγωγική και αγωγή. Η ιστορία της αγωγής. Η σχέση της Παιδαγωγικής προς τις άλλες ανθρωπολογικές επιστήμες και τη Θεολογία. Αγωγή - Διδασκαλία - Μόρφωση, Μάθηση. Μορφωτικά αγαθά. Περιβάλλον και αγωγή. Παιδαγωγική σχέση. Παιδαγωγική της ετερότητας. Σχολείο και αγωγή. Εμπειρική παιδαγωγική. Ψυχολογία του εφήβου - Νοημοσύνη. Χριστιανική παιδαγωγική. Η εν Χριστώ αγωγή και οι επιστήμες της αγωγής. Ορθόδοξη εκκλησιαστική αγωγή. Οι πατέρες της Εκκλησίας και η αγωγή των νέων.

8. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ 2

Από τον πίνακα επιλεγόμενων μαθημάτων του χειμερινού εξαμήνου για 6 Δ.Μ.

Η΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

1. [801Υ] ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ
ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Λέκτορας Βασίλειος Τσίγκος

«Ακριβής έκθεση» του περιεχομένου της ορθοδόξου πίστεως. Συνεχίζεται, από το ΣΤ΄ εξάμηνο, η παρουσίαση, με συστηματικό τρόπο, των κυριότερων δογμάτων της Ορθοδόξου Καθολικής Εκκλησίας με έμφαση στο δόγμα της θείας Οικονομίας: Χριστολογία, Σωτηριολογία, Εκκλησιολογία, Εσχατολογία.

2. [802Υ] ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΟΓΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΩΝ
ΚΕΙΜΕΝΩΝ Ω.Δ. 1, Δ.Μ. 1

Καθηγήτρια Δέσπω Λιάλιου

Συστηματική ερμηνεία των δογματικών και συμβολικών κειμένων της Ορθοδόξου Εκκλησίας των Δ', Ε', ΣΤ', Ζ' Οικ. Συνόδων, ήτοι ερμηνεία των όρων και των κανόνων δογματικού ενδιαφέροντος των αντιστοιχών Οικουμενικών Συνόδων.

3. [803Υ] ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Καθηγητής Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης

Με βάση τη διδασκαλία των Πατέρων της Εκκλησίας και στο πλαίσιο του σωτηριώδους σχεδίου της Θείας Οικονομίας αντιμετωπίζονται συγκεκριμένα ηθικά προβλήματα.

4. [804Υ] ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ Ω.Δ. 3, Δ.Μ. 2

Επίκουρος Καθηγητής (του Τμ. Θεολογίας) Παναγιώτης Σκαλτσής.

Συνεπικουρεί ο επιστημονικός συνεργάτης π. Νικόδημος Σκρέττας.

Εισαγωγή στο βυζαντινό λειτουργικό τύπο. Η Θεία Λειτουργία. Βάπτισμα, χειροτονίες, μετάνοια, ευχέλαιο, γάμος, αγιασμοί, εγκαίνια ναού, νεκρώσιμες ακολουθίες.

Διεξαγωγή πρακτικής ασκήσεως της Λειτουργικής:

Επιστημονικός συνεργάτης π. Νικόδημος Σκρέττας

5. [805Υ] ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ (Κανονικό Δίκαιο 2) Ω.Δ. 3, Δ. Μ. 3

Επίκουρος Καθηγητής Θεόδωρος Γιάγκου

Το πολίτευμα της Εκκλησίας. Η εξουσία, η διοίκηση στην Εκκλησία, ο βίος αυτής. Οι θεσμοί διοικήσεως του Οικουμενικού Πα-

τριαρχείου και η καταστατική νομοθεσία της Εκκλησίας στην ελληνική επικράτεια.

6. [806Υ] ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ Ω.Δ. 3, Δ.Μ. 3

Λέκτορας πρωτοπρεσβύτερος Αθανάσιος Γκίκας

Ασκήσεις Ποιμαντικής με επισκέψεις σε φιλανθρωπικά ιδρύματα και ναούς.

7. [807Υ] ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ 2 (Ειδική διδακτική του μαθήματος των Θρησκευτικών) Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Επίκουρος Καθηγητής Ησακλής Ρεράκης

Η διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών: θέση, σκοπός, ρόλος, περιεχόμενα, προγράμματα σπουδών, διδακτικές αρχές, μέθοδοι και μορφές διδασκαλίας, εποπτικά μέσα, βιβλία, μέτρηση επίδοσης. Θεωρία και πράξη στη διδασκαλία του μαθήματος. Η χριστιανική αγωγή στις πολυπολιτισμικές κοινωνίες. Η διδασκαλία του μαθήματος στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

8. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ 2

Από τον πίνακα επιλεγόμενων μαθημάτων του εαρινού εξαμήνου για 6 Δ.Μ.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗ ΛΑΤΡΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ (ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ 4)

Επίκουρος Καθηγητής (του Τμ. Θεολογίας) Παναγιώτης Σκαλτσής Επιστημονικός συνεργάτης π. Νικόδημος Σκρέττας

Α'. Τέλεση Λειτουργιών: Χρυσοστόμου και Βασιλείου (μ' όλες τις παραλλαγές τους), Αποστολικών Διαταγών, Ιακώβου, Μάρκου, Γρηγορίου, Βυζαντινής και Ιεροσολυμητικής Προηγιασμένης, Ρωμαϊκής, Αρμενικής.

Τέλεση Ακολουθιών: Εσπερινού, Όρθρου, Αγρυπνίας, Μεγάλου και Μικρού Αποδείπνου, Ωρών, Παννυχίδος, Τριθέκτης, Αγιασμού, Ευχελαίου, Ακαθίστου, Μ. Κανόνος.

Β'. Κήρυγμα από τους φοιτητές του τελευταίου έτους σπουδών, όλων των ομλητικών ειδών (κατωτέρα ομιλία, ανωτέρα ομιλία, λό-

γος) και από όλα τα θέματα (Ευαγγελίων, Αποστόλων, Παλαιάς Διαθήκης, θ. Λατρείας κ.τ.λ.).

Γ'. Στα πλαίσια των ασκήσεων Λειτουργικής και Ομιλητικής πραγματοποιούνται και υποχρεωτικές εκπαιδευτικές ασκήσεις σε μητροπόλεις και ενορίες της Ελλάδος, για τη μελέτη της λειτουργικής τους ζωής.

Οι ακολουθίες γίνονται κάθε Πέμπτη 8-10 π.μ. και συμμετέχουν όλα τα μέλη του προσωπικού και όλοι οι φοιτητές του Τμήματος.

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΣΧΕΔΙΟΥ

(ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ)

Από τον Τομέα Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης διοργανώνονται μαθήματα βυζαντινής ζωγραφικής και μωσαϊκών.

Διδάσκει ο αγιογράφος **Κωνσταντίνος Ξενόπουλος**.

Τα μαθήματα, τα οποία είναι ελεύθερα και εκτός προγράμματος, μπορούν να παρακολουθήσουν οι φοιτητές του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

ΙΒ'. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (Π.Μ.Σ.)

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.

Όργανα διοίκησης του Π.Μ.Σ. είναι η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης, η Συντονιστική Επιτροπή και ο Διευθυντής Σπουδών.

α. Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ

Πρόεδρος: Ο Πρόεδρος του Τμήματος,
καθηγητής **Γεώργιος Θεοδοωρούδης**

Μέλη: Τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος που έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο.

Δύο εκπρόσωποι των μεταπτυχιακών φοιτητών.

β. Η ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ο Διευθυντής Σπουδών, καθηγητής **Βασίλειος Φανουργάκης**
και δύο μέλη ΔΕΠ με μεταπτυχιακό έργο από κάθε Τομέα:

Από τον Τομέα Αγίας Γραφής και Πατερικής Γραμματείας:

Καθηγητής πρωτοπρεσβύτερος **Θεόδωρος Ζήσης**
Καθηγητής **Ηλίας Νικολακάκης**

Από τον Τομέα Ιστορίας, Δόγματος, Διορθοδόξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων:

Καθηγητής **Σωτήριος Βαρναλίδης**
Καθηγήτρια **Δέσπω Λιάλιου**

Από τον Τομέα Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης:

Καθηγητής **Ευθύμιος Τσιγαρίδας**
Καθηγητής **Θεολόγος Αλιπράντης**

Από τον Τομέα Δικαίου, Οργανώσεως, Ζωής και Διακονίας της Εκκλησίας:

Καθηγητής **Χρήστος Βάντσος**
Επίκουρος καθηγητής **Θεόδωρος Γιαγκου**

γ) Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο καθηγητής **Βασίλειος Φανουργάκης**

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.

Τη διοικητική υποστήριξη του Π.Μ.Σ. έχει η Γραμματεία του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας.

Η ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ Π.Μ.Σ. ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
(B7/ 85/ 29.03.1994(ΦΕΚ. 259/ 12. 04. 1994) και B7/ 112/ 11. 05. 2000 (ΦΕΚ. 663 τ. Β/ 24. 05. 2000)

Άρθρο 1

Γενικές διατάξεις

Το Τμήμα Ποιμαντικής της Θεολογικής Σχολής οργανώνει και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 1993-94 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφασης αυτής και τις διατάξεις των άρθρων 10 έως 12 του Ν. 2083/1992.

Άρθρο 2

Αντικείμενο - Σκοπός

1. Αντικείμενα του Π.Μ.Σ. είναι:

A' Κλάδος ειδίκευσης:

ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΠΑΤΕΡΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Γνωστικά αντικείμενα:

- α) Αγία Γραφή
- β) Πατερική Γραμματεία
- γ) Θέματα Θρησκευολογίας

B' Κλάδος ειδίκευσης:

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Γνωστικά αντικείμενα:

- α) Ιστορία της Εκκλησίας
- β) Δογματική και Συμβολική Θεολογία
- γ) Διορθόδοξες και διαχριστιανικές σχέσεις

Γ' Κλάδος ειδίκευσης:

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ - ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

Γνωστικά αντικείμενα:

- α) Λειτουργική
- β) Χριστιανική Αρχαιολογία και Τέχνη

Δ' Κλάδος ειδίκευσης:

ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ

Γνωστικά αντικείμενα:

- α) Κανονικό Δίκαιο
- β) Ποιμαντικό έργο της Εκκλησίας
- γ) Ιεραποστολικό έργο
- δ) Παιδαγωγικά, Ψυχολογία
- ε) Χριστιανική Ηθική και Κοινωνιολογία

Η αρμοδιότητα των Τομέων του Τμήματος Ποιμαντικής για τη διδασκαλία των ανωτέρω αντικειμένων ορίζεται από τον κανονισμό λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

2. Σκοπός του Π.Μ.Σ. είναι ο ειδικός καταρτισμός πτυχιούχων των Τμημάτων των Θεολογικών Σχολών στην έρευνα Θεολογικών και Εκκλησιαστικών θεμάτων για να καταστούν ικανοί προς περαιτέρω ακαδημαϊκή εξέλιξη και στελέχωση της Εκκλησίας και της Θεολογικής Παιδείας και εξειδικευμένη ερευνητική στήριξη υπηρεσιών και ιδρυμάτων.

Άρθρο 3

Μεταπτυχιακοί τίτλοι

Το Π.Μ.Σ. του Τμήματος Ποιμαντικής απονέμει:

1. Μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) στον κλάδο ειδίκευσης του άρθρου 2 παρ. 1.
2. Διδακτορικό Δίπλωμα (Δ.Δ.) θεολογίας, το οποίο είναι ενιαίο και ανεξάρτητο από την ειδίκευση.

Άρθρο 4

Κατηγορίες Πτυχιούχων

1. Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι των Τμημάτων των ορθόδοξων Θεολογικών Σχολών των ΑΕΙ της ημεδαπής και των αντιστοιχών τμημάτων και Σχολών της αλλοδαπής. Δύνανται να εγγραφούν στο Π.Μ.Σ. και ορθόδοξοι πτυχιούχοι μη Ορθόδοξων Θεολογικών Σχολών, αφού εξετασθούν σε ορισμένα μαθήματα του προπτυχιακού κύκλου σπουδών, που καθορίζονται για κάθε υποψήφιο με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. Κριτήρια που θα συνεκτιμώνται για την εγγραφή φοιτητών στο Π.Μ.Σ. είναι τα προβλεπόμενα από την παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 2083/1992, κατά το εξής ποσοστό εκτίμησης:

- α) Γενικός βαθμός του πτυχίου (20%)
- β) Μέσος όρος των προπτυχιακών βαθμών ειδίκευσης (30%)
- γ) Τυχόν ερευνητική και συγγραφική δραστηριότητα (5%)
- δ) Προφορική συνέντευξη (25%)

ε) Γνώση ξένης γλώσσας σε επίπεδο LOWER, πιστοποιούμενη με κατάθεση τίτλου σπουδών ή συναγόμενη από πιστοποιητικά σπουδών σε ξένα πανεπιστήμια (20%).

2. Η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων για εγγραφή περα-
τούται μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου. Ο τελικός πίνακας των επιτυχόντων
συντάσσεται από τη συντονιστική επιτροπή και επικυρώνεται από τη
Γ.Σ.Ε.Σ. Όλες οι λεπτομέρειες των διαδικασιών επιλογής προβλέπο-
νται από τον Κανονισμό λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

Τα μαθήματα του μεταπτυχιακού τίτλου αρχίζουν την 1η Νοεμ-
βρίου.

Άρθρο 5

Κύκλοι Σπουδών. Χρονική διάρκεια

1. Το Π.Μ.Σ. χωρίζεται σε δύο κύκλους.

Ο πρώτος κύκλος χορηγεί το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης
και ο δεύτερος το Διδακτορικό Δίπλωμα.

2. Η ελάχιστη χρονική διάρκεια για την περάτωση του α' κύκλου
του Π.Μ.Σ. είναι 4 εξάμηνα και η μέγιστη 8 εξάμηνα από της πρώτης
εγγραφής. Για το β' κύκλο η ελάχιστη χρονική διάρκεια για τη λήψη
του Δ.Δ. είναι 3 έτη από της εγγραφής σ' αυτόν και η μέγιστη 6 έτη.

Απαραίτητη προϋπόθεση για εγγραφή στον κύκλο που οδηγεί σε
Δ.Δ. είναι η κατοχή του Μ.Δ.Ε., που αποτελεί απαραίτητη προϋπό-
θεση για την εκπόνηση Δ.Δ.

Άρθρο 6

Πρόγραμμα Μαθημάτων

1. Για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. ο φοιτητής πρέπει να παρακο-
λουθήσει και να εξετασθεί με επιτυχία σε δεκαέξι (16) εξαμηνιαία
μεταπτυχιακά μαθήματα [σύνολο τριάντα δύο (32) διδακτικές μονά-
δες, δηλαδή οκτώ (8) διδακτικές μονάδες σε κάθε εξάμηνο] και να συγ-
γράψει τη διπλωματική εργασία ειδίκευσης, το θέμα της οποίας ορίζει-
ται στην αρχή του τρίτου εξαμήνου.

Η διπλωματική εργασία υποβάλλεται στη Γραμματεία του Τμήμα-
τος σε επτά (7) αντίτυπα με σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος καθη-
γητού. Βαθμολογείται από τριμελή επιτροπή, που αποτελείται από
τον επιβλέποντα καθηγητή και δύο άλλα μέλη ΔΕΠ του ίδιου ή συγ-
γενοῦς γνωστικού αντικείμενου με το αντικείμενο της διπλωματικής
εργασίας. Η ως άνω επιτροπή ορίζεται από την Συντονιστική Επιτρο-
πή.

Ο βαθμός του Μ.Δ.Ε. εξάγεται από το μέσο όρο του βαθμού της
διπλωματικής εργασίας και του μέσου όρου του βαθμού των μαθημά-
των.

Η κλίμακα βαθμολογίας είναι από μηδέν έως δέκα (0-10), με προ-
αγωγίμο βαθμό το έξι (6).

Οι Τομείς του Τμήματος προσφέρουν υποχρεωτικά κάθε εξάμηνο
τουλάχιστον τέσσερα (4) μεταπτυχιακά μαθήματα για κάθε ειδίκευση.

Οι φοιτητές μπορούν, με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος μέλους
ΔΕΠ και έγκριση της Συντονιστικής Επιτροπής να παρακολουθήσουν
μέχρι τέσσερα (4) συνολικά (ένα ανά εξάμηνο) μεταπτυχιακά μαθήμα-
τα ειδίκευσης σε άλλους κλάδους του Π.Μ.Σ. του Τμήματος ή άλλων
Τμημάτων του Πανεπιστημίου ή άλλων ομοταγών αναγνωρισμένων
ιδρυμάτων της ημεδαπής και της αλλοδαπής. Ο αριθμός των μαθημά-
των αυτών μπορεί να ανέλθει και σε οκτώ (8), εφ' όσον ζητηθεί από το
επιβλέπον μέλος ΔΕΠ και εγκριθεί από τη Συντονιστική Επιτροπή.

Κάθε μεταπτυχιακό μάθημα περιλαμβάνει δύο (2) εβδομαδιαίες
ώρες διδασκαλίας, που αντιστοιχούν σε δύο (2) Δ.Μ. Η παρακολού-
θηση των μαθημάτων από τους φοιτητές είναι υποχρεωτική. Η βαθμο-
λογία σε κάθε μάθημα ορίζεται από τον διδάσκοντα ο οποίος οργανώ-
νει γραπτές ή προφορικές εξετάσεις ή στηρίζεται σε γραπτές εργασίες
και στη συμμετοχή του φοιτητή σε ερευνητικές δραστηριότητες του
Τομέα.

Η εξεταστική περίοδος διαρκεί δύο (2) εβδομάδες και συμπίπτει
με το τέλος του μεταπτυχιακού εξαμήνου (τέλος Φεβρουαρίου και τέ-
λος Ιουνίου). Δεν υπάρχει επαναληπτική εξέταση.

Αν κάποιος φοιτητής αποτύχει σε οποιοδήποτε μεταπτυχιακό μά-
θημα, υποχρεώνεται να παρακολουθήσει το ίδιο ή άλλο στην περι-
πτωση αυτή και με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ,
η Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ. μπορεί να επιτρέψει στο φοιτη-
τή που απέτυχε σε κάποιο μάθημα να αυξήσει τον αριθμό μαθημάτων
κατά το επόμενο εξάμηνο ή να το μεταφέρει στο τέλος.

Μετά την πάροδο οκτώ (8) εξαμήνων από την ημερομηνία εγγρα-
φής του, ο φοιτητής, ο οποίος δεν έχει αποκτήσει Μ.Δ.Ε. διαγράφεται
από το Π.Μ.Σ.

2. Κατά τη διάρκεια της φοίτησής του στον διδακτορικό κύκλο ο
φοιτητής δεν παρακολουθεί μαθήματα. Είναι, όμως, υποχρεωτική η
διαρκής επαφή με την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή και ιδιαίτερα
με το επιβλέπον μέλος ΔΕΠ.

Μετά την πάροδο δώδεκα (12) εξαμήνων από την ημερομηνία εγ-
γραφής του, φοιτητής, ο οποίος δεν έχει καταθέσει τη διατριβή του,
διαγράφεται από το Π.Μ.Σ.

3. Μεταπτυχιακοί φοιτητές και των δύο κύκλων προσλαμβάνον-
ται από το Τμήμα Ποιμαντικής με ωριαία αντιμισθία για να επικου-
ρούν τα μέλη ΔΕΠ στην άσκηση των φοιτητών, τη διεξαγωγή φροντι-
στηρίων, ερευνητικών δραστηριοτήτων, εποπτεία εξετάσεων.

Η σχετική δαπάνη βαρύνει τον προϋπολογισμό του Α.Π.Θ. (βλ.
άρθρο 28 παρ. 7 του Ν.2083/92). Οι φοιτητές του Π.Μ.Σ. δεν κατα-
βάλλουν δίδακτρα.

4. Τα μαθήματα που πρέπει να παρακολουθήσει κάθε σπουδα-
στής ανάλογα με τον κλάδο ειδίκευσης της επιλογής είναι:

Α΄ ΚΛΑΔΟΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ
ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΠΑΤΕΡΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Α΄ Εξάμηνο

- ΑΓ1. Παλαιά Διαθήκη (Εισαγωγικά προβλήματα)
ΑΓ2. Καινή Διαθήκη (Εισαγωγικά προβλήματα-παράδοση κειμένου)
ΠΓ1. Πατερική Γραμματεία (Εισαγωγικά προβλήματα-γλώσσα-παράδοση κειμένου-εκδόσεις)
ΠΓ2. Πατερική Γραμματεία (Ειδικά θέματα από τη γραμματεία των Αποστολικών Πατέρων και Απολογητών)

Β΄ Εξάμηνο

- ΑΓ3. Παλαιά Διαθήκη (Ερμηνεία-θεολογικά προβλήματα)
ΑΓ4. Καινή Διαθήκη (Ερμηνευτικά θέματα)
ΠΓ3. Πατερική Γραμματεία (Ειδικά θέματα από τη Γραμματεία του γ΄ -δ΄ αι.)
ΠΓ4. Παλαιογραφία και ανάγνωση χειρογράφων

Γ΄ Εξάμηνο

- ΑΓ5. Καινή Διαθήκη (Θεολογικά προβλήματα)
ΠΓ5. Θέματα πατερικής θεολογίας
ΠΓ6. Πατερική Γραμματεία (Ειδικά θέματα από τη Γραμματεία μετά τη Σύνοδο της Χαλκηδόνας)
ΘΡ1. Χριστιανισμός και θρησκευματα. Θέσεις Αγίας Γραφής και Πατέρων της Εκκλησίας

Δ΄ Εξάμηνο

- ΑΓ6. Θεολογία της Καινής Διαθήκης
ΠΓ7. Θέματα Πατερικής Θεολογίας
ΠΓ8. Μελέτη πατερικών κειμένων
ΘΡ1. Ιστορικά και θρησκευολογικά προβλήματα των λαών της δυτικής Ασίας

Β΄ ΚΛΑΔΟΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Α΄ Εξάμηνο

- ΙΕ1. Εισαγωγικά θέματα Εκκλησιαστικής Ιστορίας

ΔΘ1. Ιστορία των Οικουμενικών και Τοπικών Συνόδων (1-20ού αι.)

ΔΘ2. Θέματα Ιστορίας Δογμάτων Α΄

ΔΘ3. Θέματα Ερμηνείας των δογματικών και συμβολικών κειμένων της Ορθοδόξου Εκκλησίας Α΄

ΔΘ4. Θέματα Δογματικής Θεολογίας

ΔΘ5. Περί Θεού αντιλήψεις της αρχαίας ελληνικής Φιλοσοφίας

Β΄ Εξάμηνο

ΙΕ2. Ιστορικοί σταθμοί των κατά τόπους ορθοδόξων εκκλησιών (Οικουμενικό Πατριαρχείο- πρεσβυγενή Πατριαρχεία Ανατολής, νεώτερα Πατριαρχεία, αυτοκέφαλες εκκλησίες, αυτόνομες αρχιεπισκοπές και μητροπόλεις)

ΙΕ3. Ειδικά θέματα Ορθοδοξίας Ν.Α. Ευρώπης, Α. Ευρώπης και Υπερκαυκασίας

ΔΘ6. Θέματα Ιστορίας Δογμάτων Β΄

ΔΘ7. Θέματα Ορθοδόξου Δογματικής Α΄

ΔΘ8. Θέματα Ερμηνείας των δογματικών και συμβολικών κειμένων της Ορθοδόξου Εκκλησίας Β΄

ΔΘ9. Η φιλοσοφία της Ελληνιστικής Περιόδου

Γ΄ Εξάμηνο

ΙΕ4. Ιστορικοί σταθμοί των άλλων εκκλησιών και ομολογιών Ανατολής-Δύσεως

ΙΕ5. Ορθοδοξία- Γένος- Παιδεία-Πολιτισμός (ειδικά θέματα)

ΔΘ10. Θέματα Ιστορίας Δογμάτων Γ΄

ΔΘ11. Θέματα Ερμηνείας των δογματικών και συμβολικών κειμένων της Ορθοδόξου Εκκλησίας Γ΄

ΔΘ12. Θέματα Χριστιανικής Δογματικής

ΔΘ13. Η συνάντηση Χριστιανισμού και Φιλοσοφίας κατά τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες

Δ΄ Εξάμηνο

ΙΕ6. Άγιον Όρος - Οικουμενική Ορθοδοξία

ΙΕ7. Ιστορία του Νέου Ελληνισμού - Η Ορθοδοξία κατά την οθωμανική περίοδο

ΔΘ14. Θέματα Ιστορίας Δογμάτων Δ΄

- ΔΘ15. Θέματα Ορθοδόξου Δογματικής Β´
 ΔΘ16. Θέματα Ερμηνείας των δογματικών και συμβολικών
 κειμένων της Ορθοδόξου Εκκλησίας Δ´
 ΔΘ17. Προβλήματα βυζαντινής Φιλοσοφίας

Γ´ ΚΛΑΔΟΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ - ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

Α´ Εξάμηνο

- ΑΤ1. Ναός, σκεύη, άμφια
 ΑΤ1. Χριστιανική μνημειακή τοπογραφία Μακεδονίας-
 Θεσσαλίας-Ηπείρου
 ΑΤ2. Γλυπτός διάκοσμος της παλαιοχριστιανικής
 βασιλικής
 ΕΠ1. Επιλογή ενός μαθήματος άλλου Κλάδου
 του Π.Μ.Σ.

Β´ Εξάμηνο

- ΑΤ2. Σύγχρονα λειτουργικά θέματα
 ΑΤ3. Εικονογραφία της Θεοτόκου
 ΑΤ4. Αρχιτεκτονική των βυζαντινών ναών
 (πρωτοβυζαντινή, μεσοβυζαντινή και
 υστεροβυζαντινή περίοδος)
 ΕΠ2. Επιλογή ενός μαθήματος άλλου Κλάδου
 του Π.Μ.Σ.

Γ´ Εξάμηνο

- ΑΤ3. Εορτολόγιο
 ΑΤ5. Εικονογραφικοί κύκλοι αγίων
 ΑΤ6. Κρητικοί ζωγράφοι
 ΕΠ3. Επιλογή ενός μαθήματος άλλου Κλάδου
 του Π.Μ.Σ.

Δ´ Εξάμηνο

- ΑΤ4. Ευχολόγιο
 ΑΤ7. Το εικονογραφικό πρόγραμμα στη διακόσμηση των
 ναών. Ο ευχαριστιακός κύκλος και ο κύκλος των παθών
 του Χριστού
 ΑΤ8. Το Δωδεκάροτον
 ΕΠ4. Επιλογή ενός μαθήματος άλλου Κλάδου του Π.Μ.Σ.

Δ´ ΚΛΑΔΟΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ
 ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ

Α´ Εξάμηνο

- ΚΔ1. Καταστατικοί Χάρται της Εκκλησίας Α´
 ΠΜ1. Η περί ενστίκτων διδασκαλία του S. Freud και η
 θρησκευτικότητα του ανθρώπου
 ΚΔ2. Λειτουργικοκανονικά θέματα
 ΠΜ2. Θέματα Ηθικής (Η εν Χριστώ ζωή κατα τούς πατέρες
 της Εκκλησίας)
 ΠΜ8. Αρχές και μέθοδοι του ποιμαντικού έργου Α´

Β´ Εξάμηνο

- ΚΔ3. Καταστατικοί Χάρται της Εκκλησίας Β´
 ΠΜ3. Η περί κοινωνικότητας διδασκαλία του A. Adler
 και η θρησκευτικότητα του ανθρώπου
 ΚΔ4. Μοναστηριακά Τυπικά και μοναχικοί
 κανόνες
 ΠΜ4. Θέματα Ηθικής (Σύγχρονα θέματα Ηθικής)
 ΠΜ9. Ερμηνεία κειμένων ποιμαντικού περιεχομένου Α´

Γ´ Εξάμηνο

- ΚΔ5. Ειδικά θέματα Κανονικού Δικαίου Α´
 ΠΜ5. Η περί αρχετύπων διδασκαλία του Jung και
 η θρησκευτικότητα του ανθρώπου
 ΚΔ6. Νομοκανονικές συλλογές
 ΠΜ10. Αρχές και μέθοδοι του ποιμαντικού
 έργου Β´
 ΕΠ1. Επιλογή ενός μαθήματος άλλου Κλάδου
 του Π.Μ.Σ.

Δ´ Εξάμηνο

- ΚΔ7. Ειδικά θέματα Κανονικού Δικαίου Β´
 ΠΜ6. Η περί λογοθεραπείας διδασκαλία του V. Franckl και
 η περί λόγου διδασκαλία των πατέρων
 της Εκκλησίας
 ΠΜ7. Η επιστήμη της Θεολογίας στην υπηρεσία της
 Εκκλησίας
 ΠΜ11. Ερμηνεία κειμένων ποιμαντικού
 περιεχομένου Β´
 ΕΠ2. Επιλογή ενός μαθήματος άλλου Κλάδου του Π.Μ.Σ.

5) Το Π.Μ.Σ. του Τμήματος μπορούν να παρακολουθούν και φοιτητές Π.Μ.Σ. άλλων Τμημάτων.

Άρθρο 7

Αριθμός εισακτέων

1α. Ο αριθμός εισακτέων στο Π.Μ.Σ. ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε είκοσι πέντε (25) κατ' έτος.

β. Ο αριθμός των δυναμένων να παρακολουθήσουν κάθε ειδικευση του άρθρου 3 δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος των δέκα (10) κατ' έτος.

Άρθρο 8

Προσωπικό

1α. Τα μαθήματα που διδάσκονται στο Π.Μ.Σ. αναλαμβάνουν όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Ποιμαντικής (25 μέλη ΔΕΠ).

β. Για τη διδασκαλία μαθημάτων του Π.Μ.Σ. του Τμήματος Ποιμαντικής μπορεί να καλούνται ομότιμοι καθηγητές της Θεολογικής Σχολής.

γ. Μαθήματα του Προγράμματος μπορεί να ανατίθενται και σε επισκέπτες καθηγητές ή ειδικούς επιστήμονες με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ.

Άρθρο 9

Υλικοτεχνική Υποδομή

1. Για όλες τις ανάγκες λειτουργίας του Π.Μ.Σ. διατίθεται η υλικοτεχνική υποδομή του Τμήματος Ποιμαντικής, για τη βελτίωση της οποίας υποβλήθηκαν σχετικά αιτήματα στην Πρυτανεία του Α.Π.Θ. στο πλαίσιο του πακέτου Ντελόρ II.

Άρθρο 10

Διάρκεια λειτουργίας

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών θα λειτουργήσει δέκα (10) έτη.

Άρθρο 11

Κόστος λειτουργίας

1. Το κόστος λειτουργίας του Π.Μ.Σ. σε ετήσια βάση είναι 10.000.000 δρχ. και περιλαμβάνει προμήθειες αναλωσίμων υλικών, γραφικής ύλης, απαραίτητων αναλωσίμων υλικών έρευνας (μικροφίλμ-φωτογραφικού υλικού, αντιγράφων, χειρογράφων).

Χρηματοδότηση εξόδων ασκήσεων των φοιτητών, πρόσκληση επιστημόνων για την οργάνωση ειδικών σεμιναρίων, διαλέξεων κλπ. ως και την πρόσληψη μεταπτυχιακών φοιτητών.

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ για δεκάχρονη λειτουργία του Π.Μ.Σ. 100.000.000 δρχ.

2. Πηγή χρηματοδότησης: το ΥΠΕΠΘ.

Άρθρο 12

Μεταβατικές διατάξεις

1. Μεταπτυχιακοί φοιτητές, οι οποίοι ενεγράφησαν μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 1992-93, συνεχίζουν τις μεταπτυχιακές τους σπουδές κατά τα μέχρι τώρα ισχύοντα. Οφείλουν όμως να ολοκληρώσουν την διαδικασία εκπόνησης της μεταπτυχιακής εργασίας εντός τεσσάρων (4) ετών από την ισχύ της απόφασης αυτής. Σε αντίθετη περίπτωση χάνουν την ιδιότητα του μεταπτυχιακού φοιτητή.

2. Για τους υποψήφιους διδάκτορες που άρχισαν την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής πριν από την ισχύ της απόφασης αυτής εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρ. 14 παρ. 1 του Ν. 2083/92. Οι υποψήφιοι αυτοί οφείλουν να ολοκληρώσουν την διαδικασία εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής εντός έξι (6) ετών από την ισχύ της απόφασης αυτής. Σε αντίθετη περίπτωση χάνουν την ιδιότητα του υποψήφιου διδάκτορα.

Γ'. Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Από το ακαδημαϊκό έτος 1986-87 οι Βιβλιοθήκες των σπουδαστηρίων της Θεολογικής Σχολής, που ήταν κατεσπαρμένες σ' όλο το κτίριό της, ενοποιήθηκαν σε μια ενιαία Βιβλιοθήκη που λειτουργεί στο ισόγειο και τα υπόγεια της Σχολής. Για την εξυπηρέτηση των φοιτητών και των άλλων αναγνωστών λειτουργεί σ' αυτήν αναγνωστήριο όλες τις εργάσιμες ώρες.

Η διοίκηση της ενιαίας πλέον Βιβλιοθήκης ασκείται από την Κοσμητεία.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

1. Κατερίνα Μπρανιάτου, ΕΤΕΠ - βιβλιοθηκονόμος
2. Κυριακή Πάτκου, επί συμβάσει υπάλληλος
3. Αλεξάνδρα Τσαρουχίδου, επί συμβάσει υπάλληλος

Εκτός της Βιβλιοθήκης λειτουργεί ανεξάρτητα απ' αυτή και το ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ.

Επίσης, οι φοιτητές μπορούν να εργασθούν και στην ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ του Πανεπιστημίου, όπου λειτουργεί αναγνωστήριο, τμήμα δανεισμού, και υπάρχει δυνατότητα χρησιμοποίησης του γενικού καταλόγου όλων των Βιβλιοθηκών του Πανεπιστημίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

**Α. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ**

Άρθρο 1

Στο Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας λειτουργεί Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2083/1992, την απόφαση 3/30.6.93 της Συγκλήτου Ειδικής Σύθεσης και την Υπουργική Απόφαση Β7/85/1994, που ενέκρινε τη λειτουργία του Προγράμματος αυτού.

Άρθρο 2

Σκοπός

Με το Π.Μ.Σ. του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας καταρτίζονται επιστήμονες εξειδικευμένοι στην έρευνα θεολογικών, εκκλησιαστικών και κοινωνικών θεμάτων, για να καταστούν ικανοί προς περαιτέρω ακαδημαϊκή εξέλιξη και εξειδικευμένη ερευνητική στήριξη υπηρεσιών, ιδρυμάτων και κοινωνικών θεσμών.

Άρθρο 3

Αντικείμενο

1. Αντικείμενο του Π.Μ.Σ. είναι η μελέτη των θεμάτων που αναφέρονται στους παρακάτω Κλάδους ειδικεύσεως:

Α' Κλάδος ειδικεύσεως: ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΠΑΤΕΡΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Γνωστικά αντικείμενα:

- α) Αγία Γραφή
- β) Πατερική Γραμματεία
- γ) Θέματα Θρησκευολογίας

Β' Κλάδος ειδικεύσεως: ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Γνωστικά αντικείμενα:

- α) Ιστορία της Εκκλησίας
- β) Δογματική και Συμβολική Θεολογία
- γ) Διορθόδοξες και διαχριστιανικές σχέσεις

Γ' Κλάδος ειδικεύσεως: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ - ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

Γνωστικά αντικείμενα:

- α) Λειτουργική

β) Χριστιανική Αρχαιολογία και Τέχνη

Δ' Κλάδος ειδίκευσης: ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ

Γνωστικά αντικείμενα:

- α) Κανονικό Δίκαιο
- β) Ποιμαντικό έργο της Εκκλησίας
- γ) Ιεραποστολικό έργο
- δ) Παιδαγωγικά, Ψυχολογία
- ε) Χριστιανική Ηθική και Κοινωνιολογία

2. Αρμόδιοι Τομείς του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας για τα ανωτέρω αντικείμενα είναι:

Α. Ο Τομέας Αγίας Γραφής και Πατερικής Γραμματείας για τα αντικείμενα του Α' κλάδου ειδίκευσης.

Β. Ο Τομέας Ιστορίας, Δόγματος, Διορθοδόξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων για τα αντικείμενα του Β' κλάδου ειδίκευσης.

Γ. Ο Τομέας Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης για τα αντικείμενα του Γ' κλάδου ειδίκευσης.

Δ. Ο Τομέας Δικαίου, Οργάνωσης, Ζωής και Διακονίας της Εκκλησίας για τα αντικείμενα του Δ' κλάδου ειδίκευσης.

Άρθρο 4

Τίτλοι

Τό Π.Μ.Σ. χορηγεί τους τίτλους:

- 1. Μεταπτυχιακό Δίπλωμα ειδίκευσης στους Α', Β', Γ' και Δ' κλάδους ειδίκευσης.
- 2. Διδακτορικό Δίπλωμα Θεολογίας.

Άρθρο 5

Η διεκπεραίωση όλων των εκπαιδευτικών διαδικασιών, καθώς και οι παρακολουθήσεις των μαθημάτων, είναι υποχρεωτικές, προκειμένου ο σπουδαστής να λάβει τους χορηγούμενους τίτλους.

Άρθρο 6

Η διοικητική υποστήριξη του Π.Μ.Σ. ανατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας.

Άρθρο 7

Διοίκηση του Π.Μ.Σ.

1. Όργανα διοίκησης του Π.Μ.Σ. είναι:

- α) Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης, που απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος που έχουν αναλάβει

μεταπτυχιακό έργο, και από δύο μεταπτυχιακούς σπουδαστές, οι οποίοι εκλέγονται από συνέλευση όλων των μεταπτυχιακών σπουδαστών του Τμήματος. Εάν δεν υφίσταται Σύλλογος Μεταπτυχιακών Σπουδαστών, η ειδική αυτή συνέλευση των μεταπτυχιακών σπουδαστών καλείται από τον Πρόεδρο του Τμήματος εντός του μηνός Ιουνίου για το επόμενο έτος.

β) Η Συντονιστική Επιτροπή, που απαρτίζεται από δύο μέλη Δ.Ε.Π. από κάθε Τομέα, τα οποία έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο και από το Διευθυντή Σπουδών. Τα μέλη Δ.Ε.Π. της Συντονιστικής Επιτροπής ορίζονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ύστερα από εισήγηση των Τομέων. Η θητεία της Συντονιστικής Επιτροπής είναι διετής. Ο Διευθυντής Σπουδών ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 6, Ν. 2454/97 (ΦΕΚ 7/30.1.97).

2. Η Γ.Σ.Ε.Σ.

α) Καταρτίζει και εισηγείται τις προτάσεις για τη λειτουργία του Π.Μ.Σ.

β) Εισηγείται στη Σύγκλητο την τροποποίηση όλων των διατάξεων για τη λειτουργία του Π.Μ.Σ.

γ) Ορίζει τα μέλη των συμβουλευτικών επιτροπών.

δ) Ορίζει τα μέλη των εξεταστικών επιτροπών.

ε) Απονέμει τα μεταπτυχιακά διπλώματα.

3. Η Συντονιστική Επιτροπή

α) Εποπτεύει και συντονίζει τη λειτουργία του Π.Μ.Σ.

β) Επιβλέπει και διενεργεί την επιλογή των υποψηφίων σπουδαστών, εφαρμόζοντας τα κριτήρια του άρθρ. 8 του παρόντος Κανονισμού.

γ) Επιβλέπει τις εξετάσεις που προβλέπονται από το άρθρ. 8 για την εγγραφή υποψηφίων.

δ) Επιβλέπει την ορθή και σύμφωνη με τον Κανονισμό κατανομή των υποψηφίων σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα του Προγράμματος.

ε) Εισηγείται στη Γ.Σ.Ε.Σ. τα μέλη των συμβουλευτικών επιτροπών, μετά από σχετική πρόταση του συμβούλου καθηγητή.

4. Ο Διευθυντής Σπουδών

α) Έχει την ευθύνη της διοικητικής, οργανωτικής και λειτουργικής διεύθυνσης του Π.Μ.Σ.

β) Εισηγείται στη Συντονιστική Επιτροπή και στη Γ.Σ.Ε.Σ. κάθε θέμα που αφορά στην αποτελεσματική λειτουργία και στην ποιοτική βελτίωση του Π.Μ.Σ.

γ) Μετέχει με πλήρη δικαιώματα στη Συντονιστική Επιτροπή.

Άρθρο 8

Προϋποθέσεις εγγραφής

Για εγγραφή στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί οι πτυχιούχοι των Τμημάτων των ελληνικών ορθόδοξων Θεολογικών Σχολών και των ανεγνωρισμένων αντίστοιχων Ορθόδοξων Θεολογικών Σχολών του εξωτερικού. Δύνανται να εγγραφούν στο Π.Μ.Σ. και ορθόδοξοι πτυχιούχοι μη ορθόδοξων Θεολογικών Σχολών, αφού εξετασθούν σε ορισμένα μαθήματα του προπτυχιακού κύκλου σπουδών. Τα μαθήματα αυτά ορίζονται για κάθε υποψήφιο με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ.

Προϋπόθεση για εγγραφή στο Π.Μ.Σ. είναι για τους Έλληνες υποψηφίους η γνώση μιας ξένης γλώσσας, που αποδεικνύεται με επίσημα πιστοποιητικά ή συνάγεται από τους τίτλους σπουδών αναγνωρισμένων Σχολείων της ημεδαπής ή αλλοδαπής. Συγκεκριμένα, απαιτείται:

- για τη γνώση της αγγλικής, First Certificate in English (Lower) από το British Council
- για τη γνώση της γαλλικής, Certificat de la langue française από το Institut Français
- για τη γνώση της γερμανικής, Zertificat Deutsch als Fremdsprache από το Goethe Institut
- για τη γνώση της ιταλικής, Celi 3 (δίπλωμα) από το Istituto Italiano di Cultura

- για τη γνώση σλαβικών γλωσσών, πιστοποιητικό από το IMXA.

Για τους μη Έλληνες υποψηφίους απαραίτητη προϋπόθεση είναι η κατοχή της ελληνικής γλώσσας, που αποδεικνύεται με πιστοποιητικό Σχολείου Νέας Ελληνικής Γλώσσας Α.Ε.Ι.

Κριτήρια, που συνεκτιμώνται για την εγγραφή στο Π.Μ.Σ., είναι:

1. Ο γενικός βαθμός πτυχίου, που δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερος του λίαν καλώς.
2. Η βαθμολογία των σχετικών προς το γνωστικό αντικείμενο, που επιλέγει ο υποψήφιος, προπτυχιακών μαθημάτων.
3. Εξέταση ή προφορική συνέντευξη από τον αρμόδιο Τομέα, στον οποίο υπάγεται το γνωστικό αντικείμενο επιλογής του υποψηφίου.
4. Τυχόν ερευνητική δραστηριότητα του υποψηφίου, που αποδεικνύεται με δημοσιεύματα σε επιστημονικά περιοδικά.

Άρθρο 9

1. Η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων για εγγραφή περατώνεται μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου.

2. Κάθε χρόνο μέχρι 10 Ιουνίου κάθε Τομέας του Τμήματος με απόφασή του εισηγείται στη Γ.Σ.Ε.Σ. πόσες θέσεις μεταπτυχιακών

σπουδαστών θα διαθέσει σε κάθε γνωστικό αντικείμενο της αρμοδιότητός του για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος.

3. Με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. δημοσιεύεται επίσημη προκήρυξη των θέσεων αυτών και καλούνται οι υποψήφιοι να υποβάλουν τις αιτήσεις τους για εγγραφή σε έναν από τους κλάδους ειδικεύσεως, ανάλογα με το γνωστικό αντικείμενο της προτιμήσεώς τους. Τελευταία προθεσμία υποβολής αιτήσεων είναι η 31η Αυγούστου.

4. Με την αίτηση ο υποψήφιος υποβάλλει τα παρακάτω δικαιολογητικά:

- α) Αντίγραφο πτυχίου.
- β) Πίνακα αναλυτικής βαθμολογίας όλων των προπτυχιακών μαθημάτων.
- γ) Επίσημο αποδεικτικό γνώσεως μιας ξένης γλώσσας.
- δ) Αντίτυπα τυχόν επιστημονικών δημοσιευμάτων του.
- ε) Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα.
- στ) Δήλωση επιλογής του αντικειμένου που θα παρακολουθήσει.

Άρθρο 10

1. Η επιλογή γίνεται με βάση τη δήλωση του υποψηφίου και το σύνολο των μορίων που προκύπτουν από τη συνεκτίμηση των κριτηρίων, τα οποία προβλέπονται στο άρθρο 8, ως εξής:

- α) Ο βαθμός πτυχίου μοριοδοτείται με 50%. Δηλαδή:
 - το 10 ισούται με 50
 - το 9 με 40
 - το 8 με 30
 - το 7 με 20
- β) Η βαθμολογία των σχετικών προς τον κλάδο ειδικεύσεως προπτυχιακών μαθημάτων μοριοδοτείται με 20%. Δηλαδή:
 - το σύνολο 10 της βαθμολογίας ισούται με 20
 - το 9 με 15
 - το 8 με 10
 - το 7 με 5
 - το 6, 5 με 2, 5.
- γ) Το αποτέλεσμα της εξετάσεως ή συνεντεύξεως μοριοδοτείται με 20%.
- δ) Η τυχόν ερευνητική δραστηριότητα μοριοδοτείται με 10%. Δηλαδή:
 - το άριστα ισούται με 10
 - το λίαν καλώς με 8
 - το καλώς με 6.

Σε περίπτωση παντελούς αποτυχίας στο κριτήριο 3 του άρθρου 8 ή μη συμμετοχής στην εξέταση ή συνέντευξη, ο υποψήφιος δεν εγγράφεται, άσχετα με το σύνολο των μορίων που συμπληρώνει από τα προηγούμενα κριτήρια.

2. Τα σχετικά προπτυχιακά μαθήματα κάθε γνωστικού αντικειμένου είναι:

Α' Κλάδος ειδίκευσης: ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΠΑΤΕΡΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Για την Αγία Γραφή

- α) Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη.
- β) Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη.
- γ) Ερμηνεία και Θεολογία της Π. Διαθήκης.
- δ) Ερμηνεία και Θεολογία της Κ. Διαθήκης.
- ε) Αρχαία Ελληνικά.

Για την Πατερική Γραμματεία

- α) Εισαγωγή στη Χριστιανική Γραμματεία.
- β) Εκκλησιαστική Γραμματολογία.
- γ) Θεολογία των Πατέρων.
- δ) Ερμηνεία Πατέρων.
- ε) Αρχαία Ελληνικά.

Για τα Θέματα Θρησκευολογίας

- α) Εισαγωγή στη Θρησκευολογία.
- β) Ιστορία και διδασκαλία ξένων θρησκευμάτων.
- γ) Εισαγωγή στην Π. Διαθήκη.
- ε) Εισαγωγή στην Κ. Διαθήκη.
- στ) Παραθρησκευτικά κινήματα - Σύγχρονες αιρέσεις.

Β' Κλάδος ειδίκευσης: ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Για την Ιστορία της Εκκλησίας

- α) Εκκλησιαστική Ιστορία απ' αρχής της Εκκλησίας μέχρι σήμερα. Εισαγωγή και πηγές.
- β) Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κων/πόλεως και των άλλων πρεσβυγενών Πατριαρχείων (Αλεξανδρείας, Αντιοχείας, Ιεροσολύμων).
- γ) Ιστορία και σύγχρονος βίος της Εκκλησίας της Ελλάδος και της Κύπρου.
- δ) Ιστορία και σύγχρονος βίος των σλαβικών εκκλησιών και των εκκλησιών Ρουμανίας, Γεωργίας και Αλβανίας.

ε) Ιστορία και σύγχρονος βίος των αντιχαλκηδονίων εκκλησιών.
στ) Ιστορία και σύγχρονος βίος του Ρωμαιοκαθολικισμού και του Προτεσταντισμού.

ζ) Ιστορία του Ελληνισμού.

Για τη Δογματική και Συμβολική Θεολογία

- α) Εισαγωγή στη Φιλοσοφία.
- β) Ιστορία Δογμάτων.
- γ) Σύγχρονες χριστιανικές αιρέσεις.
- δ) Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές Σχέσεις. Οικουμενική Κίνηση.
- ε) Δογματική και Συμβολική Θεολογία.
- στ) Ερμηνεία δογματικών και συμβολικών κειμένων.

Γ' Κλάδος ειδίκευσης: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ-ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

Για τη Λειτουργική

- α) Λειτουργική.
- β) Αγιολογία και Εορτολογία.
- γ) Ομιλητική.
- δ) Εκκλησιαστική Μουσική.
- ε) Υμνολογία.

Για τη Χριστιανική Αρχαιολογία και Τέχνη

Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία και Τέχνη.

Δ' Κλάδος ειδίκευσης: ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ

Για το Κανονικό Δίκαιο

- α) Κανονικό Δίκαιο.
- β) Πηγές του Κανονικού Δικαίου.

Για το Ποιμαντικό Έργο της Εκκλησίας

- α) Εισαγωγή στη Θεολογία.
- β) Ποιμαντική Ψυχολογία.
- γ) Ποιμαντική.

Για το Ιεραποστολικό Έργο της Εκκλησίας

Ιεραποστολική.

Για τα Παιδαγωγικά και την Ψυχολογία

- α) Παιδαγωγικά.
- β) Εισαγωγή στην Ψυχολογία.

Για τη Χριστιανική Ηθική και Κοινωνιολογία

- α) Χριστιανική Ηθική.
- β) Γενική Κοινωνιολογία.

Άρθρο 11

Διαδικασία επιλογής

1. α) Κάθε χρόνο εισάγονται στο Π.Μ.Σ. είκοσι πέντε (25) σπουδαστές, οι οποίοι κατανέμονται στους τέσσερις Κλάδους ειδίκευσης του Π.Μ.Σ. της παρ. 1 του άρθρου 3, ως εξής:

- Α' Κλάδος ειδίκευσης: θέσεις έξι (6).
- Β' Κλάδος ειδίκευσης: θέσεις έξι (6).
- Γ' Κλάδος ειδίκευσης: θέσεις έξι (6).
- Δ' Κλάδος ειδίκευσης: θέσεις έξι (6).

β) Την 25η θέση καταλαμβάνει αυτός που συγκεντρώνει την καλύτερη βαθμολογία από τους υπολοίπους και κατατάσσεται ως έβδομος στον Κλάδο που έχει επιλέξει. Εάν δεν καλυφθούν και οι έξι θέσεις κάποιων Κλάδων, λόγω μη υπάρξεως αιτήσεων, οι θέσεις αυτές μπορούν να δοθούν στους άλλους Κλάδους με απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής. Σε περίπτωση ισοψηφίας στην τελευταία θέση, η θέση καταλαμβάνεται από όλους τους ισοψηφούντες.

γ) Η κατανομή των θέσεων για κάθε γνωστικό αντικείμενο εντός των Κλάδων ειδίκευσης γίνεται με την απόφαση των αρμοδίων Τομέων, που προβλέπεται στην παράγρ. 2 του άρθρου 9.

2. α) Η αξιολόγηση για την αποδοχή και βαθμολόγηση του κριτηρίου 4 του άρθρου 8, σύμφωνα με το εδάφιο 1δ του άρθρου 10, όταν υπάρχει, γίνεται από τη Συντονιστική Επιτροπή.

β) Η εξέταση ή προφορική συνέντευξη και αξιολόγηση των υποψηφίων γίνεται, για τον κάθε ένα, από Επιτροπή του αρμοδίου για τον Κλάδο ειδίκευσης Τομέως, τον οποίο έχει επιλέξει ο υποψήφιος. Για το λόγο αυτό η Συντονιστική Επιτροπή αποστέλλει στους Διευθυντές των Τομέων κατάλογο των υποψηφίων για κάθε Κλάδο ειδίκευσης μέχρι 10 Σεπτεμβρίου. Μέχρι την ημερομηνία αυτή με ευθύνη των Διευθυντών πρέπει να έχει ορισθεί η ανωτέρω Επιτροπή, από τη Γ.Σ. του Τομέα. Η Επιτροπή αποτελείται από μέλη Δ.Ε.Π. του Τομέα που έχουν μεταπτυχιακό έργο. Η βαθμολόγηση της συνεντεύξεως του υποψηφίου γίνεται με κλίμακα 1-20. Ο πίνακας αξιολόγησης του κριτηρίου αυτού πρέπει να έχει περιέλθει στη Συντονιστική Επιτροπή μέχρι τις 25 Σεπτεμβρίου.

γ) Η αναγωγή σε μονάδες των κριτηρίων 1, 2, 3, και 4 του άρθρου 8 και σύμφωνα με το άρθρο 10 γίνεται μερίμνη της Συντονιστικής Επιτροπής με τη διοικητική υποστήριξη της Γραμματείας του Τμήματος.

δ) Σε κάθε περίπτωση η συνεκτίμηση όλων των κριτηρίων από τη Συντονιστική Επιτροπή και τους Τομείς, καθώς και η τελική κατάταξη των υποψηφίων πρέπει να έχει περατωθεί την 1η Οκτωβρίου.

3. Οι μη Έλληνες υπήκοοι, που έχουν τα τυπικά προσόντα, εγγράφονται πέραν του αριθμού των εισακτέων.

Άρθρο 12

Με την εγγραφή των υποψηφίων ορίζεται από τη Συντονιστική Επιτροπή για κάθε σπουδαστή ένας επιβλέπων καθηγητής, ο οποίος είναι αρμόδιος, σύμφωνα με το εδάφιο 4α του άρθρου 12 του Ν. 2083, για την καθοδήγηση, παρακολούθηση και έλεγχο της πορείας των σπουδών του.

Άρθρο 13

Κύκλοι σπουδών

Οι κύκλοι σπουδών είναι δύο:

- 1. Ο Α' κύκλος οδηγεί στη λήψη του Διπλώματος Ειδίκευσης.
- 2. Ο Β' κύκλος στο Διδακτορικό Δίπλωμα.

Άρθρο 14

Α' κύκλος

1. Ο Α' κύκλος διαρκεί τέσσερα (4) εξάμηνα και συνίσταται αφ' ενός στην υποχρεωτική παρακολούθηση κατ' έτος τεσσάρων δίωρων μαθημάτων, από τα οποία τουλάχιστον τα τρία πρέπει να είναι του αρμοδίου Κλάδου ειδίκευσης και το τέταρτο από τα συγγενέστερα προς αυτόν μαθήματα και αφ' ετέρου στη συμμετοχή στο επιστημονικό και ερευνητικό έργο του Τμήματος κατά την κρίση και ύστερα από απόφαση των Τομέων. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις με απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής δύναται ένας σπουδαστής να παρακολουθήσει δύο μαθήματα του Κλάδου ειδίκευσης και δύο από τα συγγενέστερα άλλων Κλάδων.

2. Τα μαθήματα που πρέπει να παρακολουθήσει κάθε σπουδαστής ανάλογα με τον Κλάδο ειδίκευσης της επιλογής του, είναι τα προβλεπόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 6 της Υπουργικής Απόφασης Β7/85/ 1994. Φ.Ε.Κ 259/ 12.4.94, όπως τροποποιείται με την παρούσα, ήτοι:

Α'. ΚΛΑΔΟΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ: ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΠΑΤΕΡΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Α' Εξάμηνο

	ΩΡ.Δ.	Δ.Μ.
ΑΓ1. Παλαιά Διαθήκη (Εισαγωγικά προβλήματα)	2	2
ΑΓ2. Καινή Διαθήκη (Εισαγωγικά προβλήματα-παράδοση κειμένου)	2	2

ΠΓ1. Πατερική Γραμματεία (Εισαγωγικά προβλήματα-γλώσσα-παράδοση κειμένου-εκδόσεις)	2	2
ΠΓ2. Πατερική Γραμματεία (Ειδικά θέματα από τη γραμματεία των Αποστολικών Πατέρων και Απολογητών)	2	2

Β' Εξάμηνο

ΑΓ3. Παλαιά Διαθήκη (Ερμηνεία-θεολογικά προβλήματα)	2	2
ΑΓ4. Καινή Διαθήκη (Ερμηνευτικά θέματα)	2	2
ΠΓ3. Πατερική Γραμματεία (Ειδικά θέματα από τη Γραμματεία του γ' -δ' αι.)	2	2
ΠΓ4. Παλαιογραφία και ανάγνωση χειρογράφων	2	2

Γ' Εξάμηνο

ΑΓ5. Καινή Διαθήκη (Θεολογικά προβλήματα)	2	2
ΠΓ5. Θέματα πατερικής θεολογίας	2	2
ΠΓ6. Πατερική Γραμματεία (Ειδικά θέματα από τη Γραμματεία μετά τη Σύνοδο της Χαλκηδόνας)	2	2
ΘΡ1. Χριστιανισμός και θρησκευματα. Θέσεις Αγίας Γραφής και Πατέρων της Εκκλησίας	2	2

Δ' Εξάμηνο

ΑΓ6. Θεολογία της Καινής Διαθήκης	2	2
ΠΓ7. Θέματα Πατερικής Θεολογίας	2	2
ΠΓ8. Μελέτη πατερικών κειμένων	2	2
ΘΡ1. Ιστορικά και θρησκευτολογικά προβλήματα των λαών της δυτικής Ασίας	2	2

Β' ΚΛΑΔΟΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Α' Εξάμηνο

ΙΕ1. Εισαγωγικά θέματα Εκκλησιαστικής Ιστορίας	2	2
ΔΘ1. Ιστορία των Οικουμενικών και Τοπικών Συνόδων (1-2ου αι.)	2	2
ΔΘ2. Θέματα Ιστορίας Δογμάτων Α'	2	2
ΔΘ3. Θέματα Ερμηνείας των δογματικών και συμβολικών κειμένων της Ορθοδόξου Εκκλησίας Α'	2	2
ΔΘ4. Θέματα Δογματικής Θεολογίας	2	2
ΔΘ5. Περί Θεού αντιλήψεις της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας	2	2

Β' Εξάμηνο

ΙΕ2. Ιστορικοί σταθμοί των κατά τόπους ορθοδόξων εκκλησιών (Οικουμενικό Πατριαρχείο- πρεσβυγενή Πατριαρχεία Ανατολής, νεώτερα Πατριαρχεία, αυτοκέφαλες εκκλησίες, αυτόνομες αρχιεπισκοπές και μητροπόλεις)	2	2
ΙΕ3. Ειδικά θέματα Ορθοδοξίας Ν.Α. Ευρώπης, Αν. Ευρώπης και Υπερκαυκασίας	2	2
ΔΘ6. Θέματα Ιστορίας Δογμάτων Β'	2	2
ΔΘ7. Θέματα Ορθοδόξου Δογματικής Α'	2	2
ΔΘ8. Θέματα Ερμηνείας των δογματικών και συμβολικών κειμένων της Ορθοδόξου Εκκλησίας Β'	2	2
ΔΘ9. Η Φιλοσοφία της Ελληνιστικής Περιόδου	2	2

Γ' Εξάμηνο

ΙΕ4. Ιστορικοί σταθμοί των άλλων εκκλησιών και ομολογιών Ανατολής-Δύσεως	2	2
ΙΕ5. Ορθοδοξία- Γένος- Παιδεία-Πολιτισμός (ειδικά θέματα)	2	2
ΔΘ10. Θέματα Ιστορίας Δογμάτων Γ'	2	2
ΔΘ11. Θέματα Ερμηνείας των δογματικών και συμβολικών κειμένων της Ορθοδόξου Εκκλησίας Γ'	2	2
ΔΘ12. Θέματα Χριστιανικής Δογματικής	2	2
ΔΘ13. Η συνάντηση Χριστιανισμού και Φιλοσοφίας κατά τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες	2	2

Δ' Εξάμηνο

ΙΕ6. Άγιον Όρος - Οικουμενική Ορθοδοξία	2	2
ΙΕ7. Ιστορία του Νέου Ελληνισμού - Η Ορθοδοξία κατά την οθωμανική περίοδο	2	2
ΔΘ14. Θέματα Ιστορίας Δογμάτων Δ'	2	2
ΔΘ15. Θέματα Ορθοδόξου Δογματικής Β'	2	2
ΔΘ16. Θέματα Ερμηνείας των δογματικών και συμβολικών κειμένων της Ορθοδόξου Εκκλησίας Δ'	2	2
ΔΘ17. Προβλήματα βυζαντινής φιλοσοφίας	2	2

Γ΄. ΚΛΑΔΟΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ: ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ		
Α΄ Εξάμηνο		
ΚΔ1. Καταστατικοί Χάρται της Εκκλησίας Α΄	2	2
ΠΜ1. Η περί ενστίκτων διδασκαλία του S. Freud και η θρησκευτικότητα του ανθρώπου	2	2
ΚΔ2. Λειτουργικοκανονικά θέματα	2	2
ΠΜ2. Θέματα Ηθικής (Η εν Χριστώ ζωή κατά τούς Πατέρες της Εκκλησίας)	2	2
ΠΜ8. Αρχές και μέθοδοι του ποιμαντικού έργου Α΄	2	2
Β΄ Εξάμηνο		
ΚΔ3. Καταστατικοί Χάρται της Εκκλησίας Β΄	2	2
ΠΜ3. Η περί κοινωνικότητας διδασκαλία του A. Adler και η θρησκευτικότητα του ανθρώπου	2	2
ΚΔ4. Μοναστηριακά Τυπικά και μοναχικοί κανόνες	2	2
ΠΜ4. Θέματα Ηθικής (Σύγχρονα θέματα Ηθικής)	2	2
ΠΜ9. Ερμηνεία κειμένων ποιμαντικού περιεχομένου Α΄	2	2
Γ΄ Εξάμηνο		
ΚΔ5. Ειδικά θέματα Κανονικού Δικαίου Α΄	2	2
ΠΜ5. Η περί αρχετύπων διδασκαλία του Jung και η θρησκευτικότητα του ανθρώπου	2	2
ΚΔ6. Νομοκανονικές συλλογές	2	2
ΠΜ10. Αρχές και μέθοδοι του ποιμαντικού έργου Β΄	2	2
ΕΠ1. Επιλογή ενός μαθήματος άλλου Κλάδου του Π.Μ.Σ.	2	2
Δ΄ Εξάμηνο		
ΚΔ7. Ειδικά θέματα Κανονικού Δικαίου Β΄	2	2
ΠΜ6. Η περί λογοθεραπείας διδασκαλία του V. Franckl και η περί λόγου διδασκαλία των πατέρων της Εκκλησίας	2	2
ΠΜ7. Η επιστήμη της Θεολογίας στην υπηρεσία της Εκκλησίας	2	2
ΠΜ11. Ερμηνεία κειμένων ποιμαντικού περιεχομένου Β΄	2	2
ΕΠ2. Επιλογή ενός μαθήματος άλλου Κλάδου του Π.Μ.Σ	2	2

Δ΄. ΚΛΑΔΟΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ - ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

Α΄ Εξάμηνο		
ΛΤ1. Ναός, σκεύη, άμφια	2	2
ΑΤ1. Χριστιανική μνημειακή τοπογραφία Μακεδονίας- Θεσσαλίας-Ηπείρου	2	2
ΑΤ2. Γλυπτός διάκοσμος της παλαιοχριστιανικής βασιλικής	2	2
ΕΠ1. Επιλογή ενός μαθήματος άλλου Κλάδου του Π.Μ.Σ.	2	2
Β΄ Εξάμηνο		
ΛΤ2. Σύγχρονα λειτουργικά θέματα	2	2
ΑΤ3. Εικονογραφία της Θεοτόκου	2	2
ΑΤ4. Αρχιτεκτονική των βυζαντινών ναών (πρωτοβυζαντινή- μεσοβυζαντινή και υστεροβυζαντινή περίοδος)	2	2
ΕΠ2. Επιλογή ενός μαθήματος άλλου Κλάδου του Π.Μ.Σ.	2	2
Γ΄ Εξάμηνο		
ΛΤ3. Εορτολόγιο	2	2
ΑΤ5. Εικονογραφικοί κύκλοι αγίων	2	2
ΑΤ6. Κρητικοί ζωγράφοι	2	2
ΕΠ3. Επιλογή ενός μαθήματος άλλου Κλάδου του Π.Μ.Σ.	2	2
Δ΄ Εξάμηνο		
ΛΤ4. Ευχολόγιο	2	2
ΑΤ7. Το εικονογραφικό πρόγραμμα στη διακόσμηση των ναών.Ο ευχαριστιακός κύκλος και ο κύκλος των παθών του Χριστού	2	2
ΑΤ8. Το Δωδεκάορτον	2	2
ΕΠ4. Επιλογή ενός μαθήματος άλλου Κλάδου του Π.Μ.Σ.	2	2

3. Τα μαθήματα που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο διδάσκονται από το προσωπικό, που ορίζεται από το άρθρο 7 της απόφασης λειτουργίας του Π.Μ.Σ. (Β7/85/1994). Κάθε μέλος Δ.Ε.Π. δηλώνει στη Γ.Σ.Ε.Σ. τον Ιούνιο του προηγούμενου έτους το ειδικό

θέμα του μαθήματος, που θα διδάξει στα δύο εξάμηνα του επομένου ακαδημαϊκού έτους. Τα ειδικά θέματα δημοσιεύονται στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας.

4. Κάθε φοιτητής του Π.Μ.Σ. εφαρμόζοντας την παρ. 1 του παρόντος άρθρου δηλώνει στην αρχή κάθε εξαμήνου τα τέσσερα ειδικά μαθήματα που θα επιλέξει. Η επιλογή των μαθημάτων αυτών γίνεται με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος καθηγητή, ο οποίος για το λόγο αυτό προσυπογράφει τη σχετική δήλωση του φοιτητή.

5. Τρεις αδικαιολόγητες απουσίες σε ένα μάθημα κατά τη διάρκεια του εξαμήνου έχουν συνέπεια την απώλεια του μαθήματος αυτού και επομένως την επανάληψή του στο μεθεπόμενο εξάμηνο, που επαναλαμβάνεται η διδασκαλία του. Την ίδια συνέπεια έχει ο σπουδαστής και αν το σύνολο δικαιολογημένων και αδικαιολογήτων απουσιών είναι πέντε. Δικαιολόγηση απουσιών γίνεται μόνο με επίσημα έγγραφα. Ο έλεγχος της παρακολούθησής των μαθημάτων γίνεται υποχρεωτικά από το διδάσκοντα. Κατά το τρίτο ή τέταρτο εξάμηνο ο σπουδαστής έχει δικαίωμα να συμπληρώσει μόνο ένα μάθημα, σε κάθε εξάμηνο, από τα απολεσθέντα λόγω απουσίας ή ανεπιτυχούς παρακολούθησής στο πρώτο ή δεύτερο εξάμηνο.

6. Δεν μπορεί ο σπουδαστής να αντικαταστήσει μάθημα απολεσθέν από τα τρία του αντικειμένου ειδικοτήσώς του. Μπορεί όμως να αντικαταστήσει απολεσθέν μάθημα, αν αυτό είναι το συγγενές προς το αντικείμενο ειδικοτήσώς.

Άρθρο 15

1. Ο Α΄ κύκλος σπουδών περατώνεται με την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδικοτήσώς στους κλάδους της παρ. 3 της Υπουργικής Απόφασης Β7/85/1994 και της παρ. 1 του άρθρου 3 του παρόντος Κανονισμού, ήτοι:

- α) Αγία Γραφή και Πατερική Γραμματεία
- β) Ιστορία της Εκκλησίας και Δογματική
- γ) Λειτουργική - Χριστιανική Αρχαιολογία και Τέχνη
- δ) Κανονικό Δίκαιο και Ποιμαντική

2. Για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. απαιτείται η επιτυχής παρακολούθηση των μαθημάτων της παρ. 2 του άρθρου 14 και η σύνταξη επιστημονικής μελέτης υπό την επίβλεψη του συμβούλου καθηγητού.

3. Η βαθμολόγηση των μαθημάτων γίνεται από τους διδάσκοντες αυτά σε κλίμακα βαθμολογίας από 1 έως 10. Προβιβασίμος βαθμός είναι τουλάχιστον το 6.

4. Η κρίση και βαθμολόγηση της επιστημονικής μελέτης γίνεται από τριμελή εξεταστική επιτροπή με την παραπάνω κλίμακα.

5. Ο βαθμός του Μ.Δ.Ε. εξάγεται από το μέσο όρο της βαθμολογίας των μαθημάτων και το μέσο όρο βαθμολογίας της επιστημονικής μελέτης, από τα τρία μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής. Ο μέσος όρος της βαθμολογίας της επιστημονικής εργασίας από τα τρία μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής δεν μπορεί να είναι μικρότερος του 6. Άλλως, η επιστημονική εργασία θεωρείται αποτυχούσα.

Άρθρο 16

1. Η διαδικασία συντάξεως της επιστημονικής μελέτης αρχίζει με την ανάθεση του θέματος από τον επιβλέποντα καθηγητή στην αρχή του τρίτου εξαμήνου σπουδών και την ανακοίνωσή του στη Γ.Σ.Ε.Σ. Μετά την ανακοίνωση του θέματος στη Γ.Σ.Ε.Σ. το θέμα αυτό εγγράφεται σε ειδικό κατάλογο Μεταπτυχιακών Μελετών, που τηρείται στη Γραμματεία. Στον κατάλογο αυτό περιλαμβάνεται απαραίτητως το όνομα του υποψηφίου, ο επιβλέπων καθηγητής, η ημερομηνία της ανακοινώσώς στη Γ.Σ.Ε.Σ. και η ημερομηνία λήξεως της διαδικασίας, είτε με αποδοχή είτε με απόρριψη.

2. Η λήξη της διαδικασίας κρίσεως και βαθμολόγησης της επιστημονικής μελέτης μπορεί να περατωθεί μέχρι δύο έτη μετά τη συμπλήρωση του Α΄ διετούς κύκλου σπουδών. Εάν παρέλθει η προθεσμία αυτή άπρακτη, το θέμα διαγράφεται από τον κατάλογο και η περάτωση του Α΄ κύκλου σπουδών θεωρείται ότι έληξε αδοκίμως και ανεπιτυχώς. Ο σπουδαστής δέν μπορεί να συνεχίσει στο Β΄ κύκλο σπουδών. Καμμία άλλη βεβαίωση για συμπλήρωση του διετούς κύκλου μεταπτυχιακών σπουδών δέν χορηγείται πλύν του Διπλώματος Ειδικοτήσώς. Μόνο κατά τη διάρκεια των δύο ετών μπορεί να δοθεί βεβαίωση ότι ο σπουδαστής είναι εγγεγραμμένος, και μέχρι της λήξεως της διαδικασίας της επιστημονικής μελέτης μπορεί να δοθεί βεβαίωση ότι ο σπουδαστής βρίσκεται στο στάδιο συντάξεως της μελέτης επί του συγκεκριμένου θέματος.

3. Δέν είναι δυνατή αλλαγή του θέματος ενός υποψηφίου, παρὰ μόνο με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του επιβλέποντος καθηγητή. Αλλαγή θέματος μεταπτυχιακής εργασίας σε καμμία περίπτωση δέν αποτελεί λόγο για παράταση των ανωτέρω προθεσμιών.

4. Όταν περατωθεί η σύνταξη της μελέτης, υποβάλλεται στη Γραμματεία του Τμήματος με σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος

καθηγητή, ότι πληροί τις προϋποθέσεις για να εισαχθεί προς κρίση, σε 7 αντίτυπα.

5. Στην πρώτη μετά την υποβολή της μελέτης Γ.Σ.Ε.Σ. ορίζεται απ' αυτήν τριμελής εξεταστική επιτροπή, στην οποία μετέχει ο επιβλέπων καθηγητής και άλλα δύο μέλη Δ.Ε.Π., από εκείνα που έχουν δικαίωμα να μετέχουν στις εξεταστικές επιτροπές σύμφωνα με το νόμο. Ο ορισμός των άλλων δύο μελών γίνεται μετά από πρόταση του επιβλέποντος καθηγητή.

6. Μετά τον ορισμό ο Πρόεδρος του Τμήματος αποστέλλει την εργασία στα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής, η οποία πρέπει σε 60 ημέρες από την αποστολή να αποφανθεί περί της αποδοχής ή μη και βαθμολογήσεώς της, με κλίμακα βαθμολογίας 0-10, αποστέλλοντας στη Γραμματεία το Πρακτικό της εξετάσεως του υποψηφίου. Εάν ένα μέλος της Εξεταστικής Επιτροπής ζητήσει δικαιολογημένως παράταση της προθεσμίας, δύναται να χορηγηθεί από τον Πρόεδρο, μέχρι 30 ημερών. Με την παρέλευση και αυτής της προθεσμίας η διαδικασία δύναται να συνεχισθεί με την πλειοψηφία των μελών της Εξεταστικής Επιτροπής.

7. Για να εγκριθεί μία μεταπτυχιακή μελέτη, πρέπει να ανταποκρίνεται στις παρακάτω απαιτήσεις.

α) Το θέμα και το περιεχόμενο της μελέτης να είναι συναφές με το αντικείμενο του Κλάδου ειδικεύσεως, τα μεταπτυχιακά μαθήματα του οποίου παρακολούθησε ο φοιτητής.

β) Η πραγμάτευση, χωρίς κατ' ανάγκην να έχει οπωσδήποτε νέα στοιχεία, να γίνεται με νέο τρόπο προσεγγίσεως των πηγών και της βιβλιογραφίας, με τον οποίο να παρουσιάζεται η ερευνητική προσπάθεια και επίδοση του υποψηφίου.

γ) Να έχει έκταση τουλάχιστον τεσσάρων τυπογραφικών φύλλων.

8. Για την τελική κρίση και βαθμολόγηση της επιστημονικής μελέτης του υποψηφίου η Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή καλεί αυτόν σε δημόσια εξέταση επί του θέματος της εργασίας του, η οποία μπορεί να διαρκέσει μέχρι μία ώρα. Η πρόσκληση και ανακοίνωση για τη δημόσια εξέταση απευθύνεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος, ύστερα από συνεννόηση με τον επιβλέποντα καθηγητή, ο οποίος φροντίζει να συντονίσει τη διαδικασία, στην οποία και προεδρεύει.

9. Η δημοσίευση της διπλωματικής εργασίας του υποψηφίου απαιτεί ειδική άδεια της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, η οποία μπορεί να δοθεί είτε συγχρόνως με την τελική έγκρισή της είτε σε άλλη

συνεδρίαση, αφού ο υποψήφιος λάβει υπ' όψη του αποδεδειγμένα τις τυχόν παρατηρήσεις της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής για διόρθωση της εργασίας. Οι τυχόν παρατηρήσεις, που πρέπει να ληφθούν υπόψη πριν τη δημοσίευση, κατατίθενται γραπτώς στο Πρακτικό της εγκρίσεως. Όταν ο υποψήφιος ζητήσει την έγκριση για δημοσίευση της εργασίας, αυτή δίδεται σε προθεσμία 30 ημερών, αφού λάβουν γνώση τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας αυτής η έγκριση δύναται να δοθεί κατά πλειοψηφίαν.

Η δημοσίευση της εργασίας χωρίς την έγκριση της Τριμελούς Επιτροπής έχει συνέπειες, μέχρι αφαιρέσεως του τίτλου.

Άρθρο 17

1. Η αναγόρευση των μεταπτυχιακών σπουδαστών σε διπλωματούχους γίνεται με ανακοίνωση ενώπιον της Γ.Σ.Ε.Σ., στην οποία παρίστανται οι ενδιαφερόμενοι. Η διαδικασία αυτή μπορεί να είναι δημόσια. Γίνεται δύο φορές κατ' έτος στο τέλος κάθε εξαμήνου.

2. Πριν την επίσημη αναγόρευση ο διπλωματούχος μπορεί να λαμβάνει πιστοποιητικό του τίτλου του για διοικητική χρήση.

3. Ο χορηγούμενος τίτλος Μ.Δ.Ε. έχει τη μορφή:

.....

Άρθρο 18

Β' Κύκλος

1. Ο Β' κύκλος του Π.Μ.Σ. αποβλέπει στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος και συνίσταται στη μελέτη και επιστημονική έρευνα ειδικού πρωτοτύπου θέματος (διδακτορικής διατριβής) υπό την επίβλεψη Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, με την οποία συνεργάζεται ο υποψήφιος τουλάχιστον ανά τρίμηνο. Ο Β' κύκλος διαρκεί τουλάχιστον τρία έτη και δεν μπορεί να διαρκέσει περισσότερο από έξι. Με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 19, η προθεσμία αρχίζει από την ημερομηνία ανακοινώσεως του θέματος της διδακτορικής διατριβής στη Γ.Σ.Ε.Σ. Μετά τη συμπλήρωση του μεγίστου χρόνου των έξι ετών από της ανακοινώσεως αυτής, ο υποψήφιος που δεν έχει υποβάλλει τη διδακτορική του διατριβή, διαγράφεται από τον κατάλογο του Β' κύκλου του Π.Μ.Σ.

Απαραίτητη προϋπόθεση για εγγραφή στο Β' κύκλο είναι η κατοχή Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδικεύσεως από Π.Μ.Σ. Ορθοδόξου Θεολογικής Σχολής.

2. Πτυχιούχος Θεολογίας, κάτοχος Μ.Δ.Ε. από Π.Μ.Σ. Τμήματος άλλης Σχολής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, του οποίου το θέμα

είναι συναφές με ένα από τα αντικείμενα του Π.Μ.Σ. του Τμήματος, δύναται να εγγραφεί στον Β' κύκλο του Π.Μ.Σ. Η συνάφεια του θέματος με τα γνωστικά αντικείμενα του Π.Μ.Σ. του Τμήματος κρίνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ.

3. Η αίτηση του ενδιαφερομένου μπορεί να εγκριθεί ή να απορριφθεί από τη Γ.Σ.Ε.Σ.

4. Με την αίτηση εγγραφής στο Β' κύκλο του Π.Μ.Σ. ο υποψήφιος δηλώνει εάν υπήρξε κατά το παρελθόν υποψήφιος διδάκτορας σε άλλο Τμήμα και με ποιο θέμα.

Άρθρο 19

1. Για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή του Β' κύκλου –υποψήφιο διδάκτορα– ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ., ύστερα από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής, Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, η οποία είναι αρμόδια για την καθοδήγηση και επίβλεψη του υποψηφίου. Η Συμβουλευτική Επιτροπή απαρτίζεται από τον επιβλέποντα, που είναι μέλος Δ.Ε.Π. του οικείου Τομέως και ανήκει στη βαθμίδα του καθηγητή, του αναπληρωτή καθηγητή ή του επίκουρου καθηγητή, και από δύο άλλα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλου Τμήματος του Πανεπιστημίου, συγγενούς γνωστικού αντικείμενου, από τα οποία μπορεί το ένα να είναι λέκτορας, εφ' όσον είναι μόνιμος ή έχει τουλάχιστον τριετή θητεία, ή ερευνητής αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου ή ιδρύματος, κατά τα προβλεπόμενα στην παρ. 3α του άρθρου 12 του Ν. 2083/1992. Για τον επιβλέποντα καθηγητή ο υποψήφιος δηλώνει την επιθυμία του με την αίτησή του. Τα άλλα δύο μέλη προτείνει ο επιβλέπων καθηγητής ανάλογα με το σχεδιασμό που έχει αποφασίσει.

2. Η Συμβουλευτική Επιτροπή σε συνεργασία με τον υποψήφιο καθορίζει το θέμα της διατριβής, μέσα σε διάστημα 60 ημερών από τον ορισμό της, το οποίο και καταθέτει με δήλωσή της στη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος. Με την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας αυτής των 60 ημερών, αρχίζουν να μετρούν οι προθεσμίες της παρ. 1 του άρθρου 18. Η Γ.Σ.Ε.Σ. εξετάζει το προτεινόμενο θέμα και αποφαιίνεται αν εμπίπτει στο περιεχόμενο του απονεμομένου από το Τμήμα Διδακτορικού Διπλώματος, σύμφωνα με τον κατά το νόμο προσανατολισμό της, εγκρίνοντας ή απορρίπτοντας αυτό. Μετά την έγκριση του θέματος από τη Γ.Σ.Ε.Σ., αυτό εγγράφεται σε ειδικό κατάλογο θεμάτων διδακτορικών διατριβών, που τηρείται στη Γραμματεία του Τμήματος. Στον κατάλογο αυτό περιλαμβάνονται απαραίτητα το όνομα του υποψηφίου, η Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή της προηγούμενης παραγράφου, η ημερομηνία εγκρίσεως της Γ.Σ.Ε.Σ. και η ημερομηνία

συμπλήρωσεως του ελαχίστου χρόνου για την υποβολή της διδακτορικής διατριβής, καθώς και της λήξεως του μεγίστου χρόνου που επιτρέπεται γι' αυτήν, μετά την οποία ολοκληρώνεται η διαδικασία είτε με αποδοχή είτε με απόρριψη.

3. Σ' όλο το στάδιο έρευνας ο υποψήφιος εργάζεται υπό την παρακολούθηση της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής. Ο επιβλέπων καθηγητής έχει την ευθύνη για την παρακολούθηση και καθοδήγηση του υποψηφίου. Στο τέλος κάθε χρόνου κατατίθεται στη Συντονιστική Επιτροπή έκθεση της Συμβουλευτικής Επιτροπής και του υποψηφίου, που περιγράφει την πρόοδό του. Με την ετήσια έκθεση η Συμβουλευτική Επιτροπή μπορεί να προτείνει την τροποποίηση του τίτλου του θέματος ανάλογα με το υλικό που έχει συγκεντρώσει ο υποψήφιος ή την αλλαγή του θέματος της διδακτορικής διατριβής, εάν διαπιστωθούν αντικειμενικές αδυναμίες ολοκλήρωσεως της ερευνής. Μπορεί ακόμη να προτείνει τη διαγραφή του θέματος από τον κατάλογο των διδακτορικών διατριβών, αν διαπιστώσει αμέλεια, αδιαφορία ή αδυναμία από τον υποψήφιο. Τροποποίηση του τίτλου του θέματος δεν επηρεάζει τις προθεσμίες της παρ. 1 του άρθρου 18. Τυχόν αλλαγή θέματος αποτελεί λόγο παρατάσεως της μεγίστης προθεσμίας, κατά την κρίση της Γ.Σ.Ε.Σ.

4. Μόλις ο υποψήφιος θεωρήσει ότι έχει περατώσει το ερευνητικό του έργο, το παρουσιάζει στη Συμβουλευτική Επιτροπή, η οποία εντός δύο μηνών αποφασίζει αν αυτό είναι επαρκές ή χρειάζεται συμπλήρωση. Στην περίπτωση της επάρκειας, επιτρέπει τη συγγραφή της διατριβής. Εάν το ερευνητικό έργο έχει ανάγκη συμπλήρωσεως, ο υποψήφιος το παρουσιάζει εκ νέου, ακολουθώντας την ίδια διαδικασία.

5. Μετά τη συγγραφή της διατριβής, ο υποψήφιος την υποβάλλει με αίτησή του στη Γραμματεία του Τμήματος, σε αριθμό αντιτύπων όσα είναι τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος συν ένα, με σύμφωνη γνώμη της Συμβουλευτικής Επιτροπής περί της επαρκείας του. Ο Πρόεδρος του Τμήματος διαβιβάζει το συντομότερο τη διατριβή στη Συμβουλευτική Επιτροπή, η οποία εντός 60 ημερών υποβάλλει σχετική εισηγητική έκθεση, η οποία διανέμεται σε όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος. Με την εισηγητική έκθεση, ύστερα από ανάλυση και αξιολόγηση του περιεχομένου της διατριβής, πρέπει να προτείνεται η συνέχιση ή όχι της διαδικασίας με την παραπομπή προς τελική κρίση στην Επταμελή Εξεταστική Επιτροπή της παρ. 5β του άρθρου 12 του Ν. 2083/92. Σε περίπτωση αρνητικής εισηγήσεως, η Γ.Σ.Ε.Σ. με πρόταση της Τριμελούς Επιτροπής μπορεί να αποφασίσει την επιστροφή της διατριβής στον υποψήφιο για συνέχιση ή συμπλήρωση της έρευνάς του, εφ' όσον όμως δεν έχουν εξαντηθεί οι προβλεπόμενες προθεσμίες. Αλλά σε κα-

μία περίπτωση δεν μπορεί στη φάση αυτή να τροποποιηθεί ή να αλλάξει το θέμα της διατριβής.

Άρθρο 20

1. Μέσα σε είκοσι ημέρες από την υποβολή της εισηγήσεως ή μετά την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας των 60 ημερών άπρακτης, η Γ.Σ.Ε.Σ. αποφασίζει τη συγκρότηση Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, σύμφωνα με την παρ. 5β του άρθρου 12 του Ν. 2083/92, η οποία απαρτίζεται από επτά (7) μέλη Δ.Ε.Π. Στην Εξεταστική Επιτροπή συμμετέχουν τα τρία (3) μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής, εφ' όσον έχουν την ιδιότητα του μέλους Δ.Ε.Π., και τα υπόλοιπα τέσσερα (4) ή περισσότερα κατά περίπτωση ορίζονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. Τα τρία (3) τουλάχιστον από τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής ανήκουν στη βαθμίδα του καθηγητή. Τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής ανήκουν στην ίδια ή συγγενή επιστημονική ειδικότητα με αυτήν στην οποία εκπονεί ο υποψήφιος τη διατριβή του και μπορούν ορισμένα από αυτά να προέρχονται από άλλο Τμήμα του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι.

2. Μετά τη συγκρότηση της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής αποστέλλονται τα υποβληθέντα αντίτυπα της διατριβής στα υπόλοιπα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής.

3. Η Εξεταστική Επιτροπή συνέρχεται με πρόσκληση του επιβλέποντος καθηγητή και συζητά επί του περιεχομένου της διατριβής, λαμβάνοντας υπ' όψη και την εισηγητική έκθεση, και αποφασίζει

- α) την κατ' αρχήν έγκριση της διατριβής
- β) τη διατύπωση συγκεκριμένων παρατηρήσεων των μελών της, τις οποίες πρέπει να λάβει υπ' όψη ο υποψήφιος για ουσιαστική βελτίωση της διατριβής του, και αναβολή λήψης απόφασης. (Τέτοιες παρατηρήσεις πρέπει να γίνουν δεκτές κατά πλειοψηφία από τα μέλη της Επιτροπής και να διατυπωθούν με σαφήνεια στο Πρακτικό).
- γ) την απόρριψη της διατριβής.

4. Σε περίπτωση αναβολής, για να ληφθούν υπ' όψη οι παρατηρήσεις, αυτή δεν μπορεί να διαρκέσει πέραν του έτους. Εάν παρέλθει άπρακτη αυτή η προθεσμία, υπαιτιότητα του υποψηφίου, θεωρείται λήξασα η διαδικασία ανεπιτυχώς, και ο υποψήφιος διαγράφεται. Για τις διατυπώμενες παρατηρήσεις, ο υποψήφιος ενημερώνεται από τον επιβλέποντα καθηγητή και το Πρακτικό της συνεδρίας και αφού προβεί στις απαραίτητες διορθώσεις, την καταθέτει εκ νέου στην Εξεταστική Επιτροπή, η οποία αποφασίζει πλέον την κατ' αρχήν έγκριση ή απόρριψη αυτής.

5. Όταν αποφασισθεί η κατ' αρχήν έγκριση, ο επιβλέπων καθηγητής ενημερώνει τον Πρόεδρο, ο οποίος καλεί την Εξεταστική Επιτροπή σε δημόσια συνεδρίαση, κατά την οποία ο υποψήφιος υποστηρίζει ενώπιον αυτής τη διατριβή του, αναπτύσσοντας το περιεχόμενό της με έμφαση στα σημεία πρωτοτυπίας και απαντώντας σε ερωτήσεις των μελών της Επιτροπής και των παρόντων.

6. Μετά το πέρας της δημοσίας εξετάσεως η Επιτροπή διασκέπτεται κατ' ιδίαν και αποφασίζει την τελική έγκριση της διατριβής και τη βαθμολόγηση του υποψηφίου με το βαθμό άριστα, λίαν καλώς, καλώς, τον οποίο ανακοινώνει δημοσίως στον υποψήφιο.

7. Μετά την τελική έγκριση, ο υποψήφιος λαμβάνει τον τίτλο του διδάκτορα.

Άρθρο 21

Προϋποθέσεις που απαιτούνται για να εγκριθεί η διδακτορική διατριβή.

1. Η πραγμάτευση να έχει οπωσδήποτε νέα στοιχεία, να γίνεται με επιστημονικό τρόπο προσεγγίσεως των πηγών και της βιβλιογραφίας, στον οποίο να απεικονίζεται η ερευνητική δυνατότητα και η πρωτότυπη συμβολή του υποψηφίου στην έρευνα.

2. Πλήρης ενημέρωση επί των πηγών και της βιβλιογραφίας, ειδικά ως προς το περιεχόμενο της διατριβής. Εδώ συνεκτιμάται η υπομνηματισμένη δημοσίευση ανεκδότων πηγών, όπου αυτό απαιτείται.

Άρθρο 22

1. Εάν παρέλθει ο μέγιστος χρόνος προθεσμίας εκπονήσεως της διδακτορικής διατριβής χωρίς να έχει κατατεθεί η διατριβή στη Γραμματεία με τη σύμφωνη γνώμη της Τριμελούς Επιτροπής, ή εάν απορρίφθηκε οριστικά, το θέμα διαγράφεται από τον κατάλογο των θεμάτων διδακτορικών διατριβών και ο υποψήφιος θεωρείται ότι περάτωσε τον Β' κύκλο σπουδών ανεπιτυχώς. Με την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 19 δεν επιτρέπεται καμία παράταση της προβλεπομένης από την παρ. 1 του άρθρου 18 προθεσμίας.

2. Μέλη όλων των επιτροπών (συμβουλευτικών ή εξεταστικών) δεν αντικαθίστανται παρά μόνο για αναπότρεπτο λόγο, που κρίνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. Σε περίπτωση αποχωρήσεως από την υπηρεσία τους, τα μέλη μπορούν να παραμείνουν στις συμβουλευτικές επιτροπές με δήλωσή τους. Άλλως αντικαθίστανται.

Άρθρο 23

Η αναγόρευση του υποψηφίου σε διδάκτορα γίνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ., ενώπιον της οποίας γίνεται και η καθομολόγηση σε δημόσια συνεδρίασή της επί παρουσία του Πρυτάνεως.

Ο τύπος της καθομολόγησης διδάκτορα είναι:

.....

Ο τύπος του Διδακτορικού Διπλώματος είναι:

.....

Άρθρο 24

Μεταβατικές διατάξεις

Οι διδακτορικές διατριβές, που ήδη εκπονούνται στο Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας, συνεχίζονται με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 14 του Ν. 2083/92.

Όσοι κατέχουν ήδη Δίπλωμα Ειδικεύσεως και δεν έχουν αρχίσει τη διαδικασία εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, μπορούν να εγγραφούν στο Β' κύκλο του Π.Μ.Σ., κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 18 του παρόντος Κανονισμού.

Μεταπτυχιακοί του παλαιού προγράμματος εντάσσονται στις διαδικασίες του παρόντος Κανονισμού.

Β. ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Άρθρο 1

Διοίκηση της Βιβλιοθήκης

α) Η Βιβλιοθήκη λειτουργεί με την εποπτεία πενταμελούς επιτροπής, που συγκροτείται από τον Κοσμήτορα, ένα μέλος του ΔΕΠ από κάθε Τμήμα, τον Διευθυντή της Βιβλιοθήκης και ένα φοιτητή.

β) Ο Διευθυντής προϋσταται του προσωπικού, που εργάζεται στη Βιβλιοθήκη, και κατευθύνει αυτό για την υλοποίηση των αποφάσεων της επιτροπής.

Άρθρο 2

Λειτουργία Αναγνωστήριου και Βιβλιοστασίου

α) Το Αναγνωστήριο λειτουργεί όλες τις εργάσιμες ημέρες, πρωί και απόγευμα, για όλο το διδακτικό προσωπικό και τους φοιτητές της Σχολής.

β) Η είσοδος στο Αναγνωστήριο και στο Βιβλιοστάσιο ελέγχεται για όλους τους εξερχομένους, χωρίς εξαίρεση.

γ) Μέσα στο Αναγνωστήριο δεν επιτρέπονται οι θόρυβοι και το κάπνισμα.

Άρθρο 3

α) Όλοι έχουν το δικαίωμα να εισέρχονται στους χώρους του βιβλιοστασίου και να παραμένουν σ' αυτούς τις εργάσιμες ώρες.

β) Όσοι εισέρχονται στους χώρους αυτούς υποχρεούνται να μην δημιουργούν προβλήματα στη λειτουργία τους.

Άρθρο 4

Δανεισμός βιβλίων

α) Με την επιφύλαξη του άρθρου 5 τα βιβλία δανείζονται μέχρι δύο εβδομάδες. Με τη λήξη της προθεσμίας αυτής κάθε δανεισμένο βιβλίο επιστρέφεται υποχρεωτικός.

β) Για το δανεισμό αυτό συντάσσεται κανονικό δελτίο δανεισμού εις διπλούν.

γ) Κάθε δύο εβδομάδες, ο βιβλιοθηκάριος υποβάλλει στην επιτροπή διοίκησης της βιβλιοθήκης κατάσταση των καθυστερούντων την επιστροφή των βιβλίων.

δ) Ο δανεισμός μπορεί να παρατείνεται για άλλες δύο εβδομάδες με τις προϋποθέσεις:

1. Ότι το βιβλίο δεν έχει ζητηθεί εν τω μεταξύ από άλλον και

2. Ότι με τη λήξη της πρώτης προθεσμίας το ίδιο το βιβλίο προσκομίζεται στο βιβλιοθηκάριο.

Προφορική ανανέωση του δανεισμού δεν επιτρέπεται σε καμιά περίπτωση. Παράταση της προθεσμίας δανεισμού σημειώνεται πάνω στο ίδιο δελτίο.

Άρθρο 5

α) Δεν δανείζονται:

1. Όλα τα βιβλία που βρίσκονται στο χώρο του Αναγνωστήριου.

2. Τόμοι σειρών, εγκυκλοπαιδειών, λεξικών και περιοδικών που βρίσκονται στο Βιβλιοστάσιο.

3. Βιβλία που έχουν εκδοθεί προ του 1900.

4. Τα πολύ φθαρμένα βιβλία.

β) Εξαίρεση της προηγούμενης παραγράφου επιτρέπεται:

1. Για να βγουν φωτοτυπίες. Στην περίπτωση αυτή δίδεται η ταυτότητα του δανειζομένου και η διάρκεια του δανεισμού δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τις δύο ώρες, και εν πάση περιπτώσει το βιβλίο πρέπει να έχει επιστραφεί την ώρα που κλείνει η Βιβλιοθήκη.

2. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις επιτρέπεται ο δανεισμός των βιβλίων της προηγούμενης παραγράφου μόνο στο διδακτικό προσωπι-

κό της Σχολής, μισή ώρα πριν από το βραδινό κλείσιμο της Βιβλιοθήκης μέχρι την 9η π.μ. της επόμενης ή της πρώτης εργάσιμης ημέρας από την ημέρα δανεισμού. Στην περίπτωση αυτή συντάσσεται προχειρο δελτίο δανεισμού που καταστρέφεται με την επιστροφή.

3. Το χρονικό όριο που τίθεται για την επιστροφή στις δύο προηγούμενες περιπτώσεις είναι απαράβατο.

γ) Σε περιπτώσεις που ανατίθενται από τα μέλη ΔΕΠ εργασίες σε φοιτητές, που απαιτούν τη χρήση μιας ορισμένης βιβλιογραφίας από πολλούς φοιτητές συγχρόνως μπορούν τα μέλη του ΔΕΠ να γνωστοποιούν εγκαίρως στη Βιβλιοθήκη την κατάσταση των βιβλίων που είναι απαραίτητα, γνωρίζοντας συγχρόνως και τη χρονική διάρκεια που θα απαιτηθεί. Στις περιπτώσεις αυτές τα βιβλία που περιλαμβάνονται στις καταστάσεις εντάσσονται για το θέμα του δανεισμού, και μόνο για το προβλεπόμενο χρονικό όριο, στην περίπτωση των παραγράφων α' και β' του άρθρου αυτού.

Άρθρο 6

α) Ο υπάλληλος της Βιβλιοθήκης έχει δικαίωμα και υποχρεώνεται να ζητά από το δανειζόμενο όσα στοιχεία θεωρεί απαραίτητα ως εγγύηση και για την εξασφάλιση της εγκαίρως επιστροφής (τηλέφωνο, διεύθυνση, ταυτότητα κ.λπ.).

β) Ο υπεύθυνος για την απώλεια βιβλίου υποχρεώνεται να το αντικαταστήσει αμέσως.

Άρθρο 7

Εφαρμογή του Κανονισμού

Η Κοσμητεία και η επιτροπή διοίκησης της Βιβλιοθήκης έχουν δικαίωμα να καθορίζουν όλα τα πρόσφορα μέσα για την εφαρμογή του κανονισμού αυτού.

Άρθρο 8

α) Η παράβαση του Κανονισμού επισύρει κυρώσεις, μέχρι και την απαγόρευση εισόδου στη Βιβλιοθήκη για μικρό ή μεγάλο χρονικό διάστημα, που επιβάλλονται από τον Κοσμήτορα ή την Κοσμητεία.

β) Τα στοιχεία για την επιβολή κυρώσεων ανακοινώνονται στα Τμήματα και τη διεύθυνση της Βιβλιοθήκης και φυλάσσονται στο αρχείο της Κοσμητείας.

Γ. ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

1. Άρθρο 24 Ν. 1268/1982

Πρόγραμμα σπουδών

1. Το πρόγραμμα σπουδών περιέχει τους τίτλους των υποχρεωτικών και των κατ' επιλογή υποχρεωτικών μαθημάτων, το περιεχόμενό τους, τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας τους, στις οποίες περιλαμβάνεται το κάθε μορφής επιτελούμενο διδακτικό έργο και τη χρονική αλληλουχία ή αλληλεξάρτηση των μαθημάτων.

2. Το πρόγραμμα σπουδών προσαρμόζεται στον ελάχιστο δυνατό αριθμό εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου, ο οποίος καθορίζεται για κάθε πτυχίο με Π.Δ. που εκδίδεται μετά από γνώμη του Ε.Σ.ΑΠ. και των σχολών και δεν μπορεί να είναι μικρότερος από οκτώ.

3. Κάθε εξαμηνιαίο μάθημα περιλαμβάνει έναν αριθμό «διδακτικών μονάδων» (Δ.Μ.). Η Δ.Μ. αντιστοιχεί σε μια εβδομαδιαία ώρα διδασκαλίας επί ένα εξάμηνο, προκειμένου περί αυτοτελούς διδασκαλίας μαθήματος και σε μία μέχρι τρεις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας ή εξάσκησης επί ένα εξάμηνο για το υπόλοιπο εκπαιδευτικό έργο, σύμφωνα με σχετική απόφαση της Γ.Σ. Τμήματος. Στο πρόγραμμα σπουδών περιέχεται και ο ελάχιστος αριθμός Δ.Μ., που απαιτείται για τη λήψη του πτυχίου.

4. Η κατανομή των εξαμηνιαίων μαθημάτων σε εξάμηνα είναι ενδεικτική και όχι υποχρεωτική για τους φοιτητές. Ανταποκρίνεται πάντως σε συνθήκες κανονικής φοίτησης, προσαρμοσμένης στον ελάχιστο δυνατό αριθμό εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου και στην αλληλουχία των προαπαιτούμενων και των εξαρτημένων από προαπαιτούμενα μαθήματα.

5. Τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα καλύπτουν τουλάχιστον το 1/4 του προγράμματος σπουδών.

6. Αρμόδια για την κατάρτιση του προγράμματος σπουδών είναι η Γ.Σ. του Τμήματος. Το πρόγραμμα σπουδών αναθεωρείται κάθε Απρίλιο. Ο πρόεδρος του Τμήματος συγκροτεί επιτροπή προγράμματος από τα μέλη της Γενικής Συνελεύσεως του Τμήματος με ετήσια θητεία, η οποία υποβάλλει σχετική εισήγηση στη Γ.Σ. του Τμήματος, αφού προηγουμένως κωδικοποιήσει τις προτάσεις των Τομέων.

7. Η απόφαση της Γ.Σ. Τμήματος για το πρόγραμμα σπουδών κοινοποιείται στον Κοσμήτορα και στην Ε.Α.Γ.Ε. και δημοσιεύεται στον Οδηγό Σπουδών της Σχολής και του Τμήματος.

8. Στα προγράμματα σπουδών ενός Τμήματος μπορούν να περιλαμβάνονται και μαθήματα που ανήκουν στο γνωστικό πεδίο Τομέα άλλων Τμημάτων της ίδιας ή άλλης Σχολής. Στην περίπτωση αυτή η

ανάθεση διδακτικού έργου σε μέλη Δ.Ε.Π. του Τομέα αυτού γίνεται με απόφαση της Κοσμητείας ή του Πρυτανικού Συμβουλίου αντίστοιχα μετά από πρόταση των αντίστοιχων Τμημάτων ή Σχολών.

9. Η Γ.Σ. Τμήματος μπορεί να αντικαταστήσει μέρος των κατ' επιλογή υποχρεωτικών μαθημάτων των τελευταίων δύο εξαμήνων πριν από το πτυχίο με ισότιμα προγράμματα εφαρμογών στο γνωστικό πεδίο του Τμήματος σε σύνδεση με την παραγωγική διαδικασία, τα οποία μπορούν να επιλέγουν οι φοιτητές στη θέση των μαθημάτων αυτών.

Με την απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ύστερα από γνώμη του Ε.Σ.Α.Π. και των Τμημάτων καθορίζονται οι λεπτομέρειες της οργάνωσης των προγραμμάτων αυτών, οι όροι της απασχόλησης των φοιτητών και της ενδεχόμενης αμοιβής τους, καθώς και οι μορφές συνεργασίας στα πλαίσια των προγραμμάτων αυτών με τους φορείς που μετέχουν στο Ε.Σ.Α.Π.

10. Για όλα τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών καθορίζεται ο Τομέας που έχει αρμοδιότητα για τη διδασκαλία του. Τα μαθήματα αυτά μπορούν να διδάσκονται από όλα τα μέλη του Δ.Ε.Π. του Τμήματος.

11. Σε περίπτωση μαθήματος που διδάσκεται σε μεγάλα ακροατήρια επιδιώκεται η διαίρεση της αντίστοιχης τάξης σε τμήματα με μικρό αριθμό φοιτητών και η ανάθεση διδασκαλίας του μαθήματος για κάθε τμήμα σε ένα μέλος του Δ.Ε.Π. του αντίστοιχου Τομέα. Τα μέλη του Δ.Ε.Π. που παίρνουν τέτοια ανάθεση, συγκροτούν την επιτροπή του μαθήματος με συντονιστή μέλος του Δ.Ε.Π. που κατέχει την ανώτατη βαθμίδα. Η επιτροπή του μαθήματος συντονίζει την ομοιομορφία της διδασκαλίας ως προς το περιεχόμενο και την έκταση της διδακτικής ύλης, των ασκήσεων και των εξετάσεων.

12. α) Με απόφαση της Συγκλήτου είναι δυνατή η οργάνωση διασχολικών προγραμμάτων που οδηγούν σε ξεχωριστό πτυχίο. Η διδασκαλία κάθε διασχολικού προγράμματος ανατίθεται με μερική απασχόληση σε μέλη του Δ.Ε.Π. δύο ή περισσότερων Τμημάτων του Α.Ε.Ι., ύστερα από πρόταση των Δ.Σ. των Τμημάτων αυτών.

β) Με απόφαση της συγκλήτου ορίζεται πενταμελής διοικούσα επιτροπή από μέλη του Δ.Ε.Π. που συμμετέχουν στο διασχολικό πρόγραμμα, στην οποία ανήκει το Τμήμα που έχει τη μεγαλύτερη συμμετοχή στο πρόγραμμα.

γ) Η διοικούσα επιτροπή έχει τις αρμοδιότητες του Δ.Σ. Τμήματος, ενώ η Σύγκλητος έχει τις αρμοδιότητες της Γ.Σ. Τμήματος σε ό,τι αφορά το πρόγραμμα σπουδών, τη διανομή του διδακτικού έργου και την τοποθέτηση και καθορισμό καθηκόντων Ε.Μ.Υ.

2. Άρθρο 25 Ν. 1268/1982

Κανονισμός σπουδών

1. Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου και λήγει την 31η Αυγούστου του επομένου έτους.

2. Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται χρονικά σε δύο εξάμηνα.

3. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστο 13 πλήρεις εβδομάδες για διδασκαλία και 2 για εξετάσεις.

4. Διακοπή του εκπαιδευτικού έργου, αλλά και της εν γένει λειτουργίας ενός Α.Ε.Ι., πέρα από τα προβλεπόμενα στο νόμο αυτό, είναι δυνατή μόνο με απόφαση της συγκλήτου και μόνο για εξαιρετικές περιπτώσεις.

5. Αν για οποιοδήποτε λόγο ο αριθμός των ωρών διδασκαλίας που πραγματοποιήθηκαν είναι μικρότερος από τα 2/3 του προβλεπόμενου στο πρόγραμμα για τις εργάσιμες μέρες του αντίστοιχου εξαμήνου, το αντίστοιχο μάθημα θεωρείται ότι δεν διδάχθηκε.

6. Το πρώτο εξάμηνο αρχίζει το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου και το δεύτερο εξάμηνο λήγει το πρώτο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου. Οι ακριβείς ημερομηνίες καθορίζονται από τη Σύγκλητο. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με πρόταση της Συγκλήτου ρυθμίζει την έναρξη και λήξη των δύο εξαμήνων εκτός των ημερομηνιών αυτών, ώστε να συμπληρωθεί ο αριθμός των εβδομάδων της παραγράφου 3.

7. Με τους εσωτερικούς κανονισμούς των Α.Ε.Ι. ορίζονται τα σχετικά με τη δυνατότητα οργάνωσης και λειτουργίας εξαμήνων για ταχύρυθμη διδασκαλία ή συμπλήρωση ύλης εξαμήνου.

8. Η βαθμολογία του φοιτητή σε κάθε μάθημα καθορίζεται από το διδάσκοντα, ο οποίος υποχρεώνεται να οργανώσει κατά την κρίση του γραπτές ή προφορικές εξετάσεις ή και να στηριχθεί σε θέματα ή εργαστηριακές ασκήσεις.

9. Σε περίπτωση αποτυχίας σε υποχρεωτικό μάθημα, ο φοιτητής υποχρεώνεται να το επαναλάβει κατά το επόμενο εξάμηνο.

10. Σε περίπτωση αποτυχίας σε κατ' επιλογή υποχρεωτικό μάθημα, ο φοιτητής υποχρεώνεται να το επαναλάβει σε επόμενα εξάμηνα ή να το αντικαταστήσει με άλλο κατ' επιλογή μάθημα.

11. Τα μαθήματα που χαρακτηρίζονται ως προαπαιτούμενα διδασκούνται και κατά τα δύο εξάμηνα του έτους.

12. Ο φοιτητής ολοκληρώνει τις σπουδές του και παίρνει πτυχίο, όταν επιτύχει στα προβλεπόμενα μαθήματα και συγκεντρώσει τον απαιτούμενο αριθμό διδακτικών μονάδων.

13. Τα σχετικά με τον τύπο των χορηγούμενων πτυχίων και με την καθομολόγηση των πτυχιούχων καθορίζονται στους εσωτερικούς κανονισμούς των Α.Ε.Ι.

Με τον Ν. 1566/85 (άρθρ. 76 παρ.) κυρώθηκε η Υπουργική Απόφαση Φ 141.2/Β3/3781/84, που όριζε (άρθρ. 6) ότι:

2. Σε περίπτωση αποτυχίας σε υποχρεωτικό μάθημα, που δεν είναι προαπαιτούμενο άλλου, ο φοιτητής επαναλαμβάνει την παρακολούθηση του μαθήματος στο επόμενο εξάμηνο, εφόσον το μάθημα διδάσκεται και στο επόμενο εξάμηνο, διαφορετικά το επαναλαμβάνει στο μεθεπόμενο. Μετά την επανάληψη του μαθήματος ο φοιτητής επαναλαμβάνει την εξέταση. Η ρύθμιση αυτή ισχύει και σε περιπτώσεις επανειλημμένων αποτυχιών.

3. Σε περίπτωση αποτυχίας σε μάθημα επιλογής, ο φοιτητής έχει την ευχέρεια είτε να αλλάξει μάθημα επιλογής, είτε να επαναλάβει την παρακολούθηση και εξέταση του μαθήματος, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο.

4. Σε περίπτωση που το μάθημα δεν επαναλαμβάνεται στο επόμενο εξάμηνο και ο φοιτητής αποτύχει στις εξετάσεις, η αποτυχία του δεν οριστικοποιείται πριν του δοθεί η ευκαιρία να επαναλάβει την εξέταση στην περίοδο Σεπτεμβρίου.

Δ. ΔΩΡΕΑΝ ΠΑΡΟΧΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΜΑΤΩΝ

Υπουργική απόφαση περί διανομής διδακτικών βιβλίων και βοηθημάτων

Άρθρο 8 Διανομή στους φοιτητές

1. Όλοι οι φοιτητές που εγγράφονται σε Α.Ε.Ι., είτε με εισαγωγικές είτε με μετεγγραφή, έχουν δικαίωμα να πάρουν δωρεάν τα διδακτικά βιβλία, τα βοηθήματα και τις πανεπιστημιακές παραδόσεις για τα μαθήματα που προβλέπονται από το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών για το εξάμηνο εγγραφής, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 22 του Ν. 2083/92. Δεν δικαιούνται δωρεάν διδακτικά βιβλία όσοι εγγράφονται για δεύτερο πτυχίο. Εξαιρούνται όσοι εγγράφονται με εξετάσεις από τα ΤΕΙ.

Το δικαίωμα της δωρεάν χορήγησης βιβλίων ακολουθεί το όριο εισοδήματος όπως εκάστοτε ισχύει για τις διάφορες κατηγορίες (Ν. 2083/92 άρθρο 22) και αποδεικνύεται από υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599 του φοιτητή και το εκκαθαριστικό σημείωμα της εφορίας του υπόχρεου υποβολής φορολογικής δήλωσης. Το σημείωμα αυτό ή νό-

μιμα επικυρωμένο αντίγραφο του επιδεικνύεται στη Γραμματεία της Σχολής κατά την υποβολή της δήλωσης προτίμησης μαθημάτων, η οποία πρέπει να υποβάλλεται στη γραμματεία του Τμήματος στην αρχή κάθε εξαμήνου (Ν. 2083/92, άρθρο 9, παρ. 4). Η δήλωση αυτή υποβάλλεται εις διπλούν και τα στοιχεία του εκκαθαριστικού σημειώματος (ΑΦΜ, αρμόδια ΔΟΥ και συνολικό δηλωθέν εισόδημα) σημειώνονται σε ειδικό τμήμα της που είτε υπάρχει στο έντυπο είτε τοποθετείται με σφραγίδα. Η ένδειξη «Δικαιούται δωρεάν χορήγηση συγγραμμάτων με την προϋπόθεση ότι δεν έχει ξαναπάρει» καταχωρείται στα δύο αντίτυπα, το ένα εκ των οποίων, νομίμως υπογεγραμμένο, παίρνει ο φοιτητής. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει εκκαθαριστικό σημείωμα, επειδή το εισόδημα είναι κάτω από το αφορολόγητο όριο, αυτό πρέπει να αποδεικνύεται με σχετική βεβαίωση της οικείας Δ.Ο.Υ. ότι δεν έχει υποβληθεί δήλωση εισοδήματος από τον υπόχρεο.

Με το αντίγραφο αυτό ο φοιτητής μπορεί να παραλαμβάνει αμέσως τα δωρεάν βιβλία των μαθημάτων που είχε δηλώσει. Ο διανεμών είναι υποχρεωμένος να ακυρώνει τα αντίτυπα αυτά με την ένδειξη «ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ - ΕΚΤΟΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ» και να κρατά κατάσταση με τα στοιχεία των φοιτητών αυτών και μόνο, δεδομένου ότι οι υπόλοιποι φοιτητές δε δημιουργούν καμιά χρηματική απαίτηση. Συνιστάται όμως η μονογραφή των δηλώσεων για αποφυγή διπλής χορήγησης. Η απόδοση των χρημάτων που προκύπτουν από την πώληση βιβλίων που εξεδόθησαν από το ΑΕΙ θα γίνεται από το διανομέα στο ΑΕΙ εντός 30 ημερών από την ημερομηνία εξέτασής του αντίστοιχου μαθήματος με βάση τον εναπομείναντα αριθμό αντιτύπων. Για τις δασοληψίες που αφορούν την περίπτωση αυτή εκδίδονται τα προβλεπόμενα από τον ΚΒΣ παρατατικά, τόσο από το ΑΕΙ όσο και από τον διανομέα. Τα χρήματα αυτά θα κατατίθενται στο φορέα 120 ΚΑΕ 1123 του ΑΕΙ και θα χρησιμοποιούνται ΑΕΙ για τις ανάγκες έκδοσης και διακίνησης των συγγραμμάτων.

Οι προαναφερθέντες φοιτητές έχουν δικαίωμα να συνεχίσουν να παίρνουν δωρεάν το αντίστοιχο διδακτικό υλικό σε καθένα από τα επόμενα εξάμηνα, για τα μαθήματα που δηλώνουν για κάθε εξάμηνο, εφόσον εξακολουθούν να πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 22 του Ν. 2083/92. Επίσης μπορούν να παραλάβουν δωρεάν βιβλία με την ίδια διαδικασία και δικαιούμενοι δωρεάν βιβλία φοιτητές άλλων Τμημάτων του ίδιου ΑΕΙ τα οποία δεν περιλαμβάνουν το αντίστοιχο μάθημα στο ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών (μαθήματα «ελεύθερης επιλογής»), εφόσον το αντίστοιχο μάθημα υπάρχει στην προαναφερθείσα δήλωση.

Στην περίπτωση αυτή πρέπει να προσκομίζεται εφάπαξ και ιδιαίτερη βεβαίωση της γραμματείας του κάθε Τμήματος προς το διανεμόμενα το βιβλίο, ως δικαιολογητικό της διανομής.

2. Ο φοιτητής που παραλείπει να παραλάβει τα δωρεάν βιβλία και τα βοηθήματα στις προθεσμίες που ορίζονται από τον αρμόδιο φορέα χάνει το δικαίωμα αυτό.

3. Φοιτητής που πήρε δωρεάν μία φορά τα βιβλία, βοηθήματα ή πανεπιστημιακές παραδόσεις για συγκεκριμένο μάθημα, δεν έχει δικαίωμα να ξαναπάρει, εκτός από την περίπτωση που εγκρίθηκε νέα έκδοση.

4. Η τιμή πώλησης των βιβλίων στους μη δικαιουμένους δωρεάν χορήγησης φοιτητές δεν μπορεί να υπερβαίνει:

α) Την τιμή που κοστίζει στο ΥΠΕΠΘ, στην περίπτωση αγοράς από το εμπόριο, προσυζητημένη κατά δεκαπέντε στα εκατό (15%).

β) Στην περίπτωση που το βιβλίο εκδίδεται από το ΑΕΙ την τιμή κόστους προσυζητημένη κατά πενήντα στα εκατό (50%).

Ε. ΔΑΝΕΙΑ - ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

Άρθρο 23 Ν. 2083/1992

Σύστημα υποτροφιών και δανείων

1. Για τους προπτυχιακούς φοιτητές εισάγεται το σύστημα κρατικής μέριμνας, που περιλαμβάνει δύο κατηγορίες: υποτροφίες επίδοσης και υποτροφίες και δάνεια ενίσχυσης.

α) Οι υποτροφίες επίδοσης χορηγούνται με αποκλειστικό κριτήριο την πανεπιστημιακή επίδοση του φοιτητή, ως ακολούθως: Στον πρώτο κατά σειρά βαθμολογίας φοιτητή κάθε έτους σπουδών και κάθε Τμήματος Α.Ε.Ι., το οποίο δεν έχει περισσότερους από εκατό (100) φοιτητές παρέχεται υποτροφία ποσού διακοσίων (200.000) δραχμών και στον αμέσως επόμενο ποσό εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) δραχμών. Για Τμήμα με περισσότερους από εκατό (100) φοιτητές το αντίστοιχο ακαδημαϊκό έτος παρέχεται ανά μία (1) υποτροφία ποσού εκατόν τριάντα χιλιάδων (130.000) δραχμών για κάθε πρόσθετη εκατοντάδα φοιτητών στον αμέσως επόμενο κατά σειρά βαθμολογίας φοιτητή. Σε περίπτωση ισοβαθμίας δύο φοιτητών η υποτροφία χορηγείται σε εκείνον, που έχει χαμηλότερο οικογενειακό εισόδημα.

β) Οι υποτροφίες και τα δάνεια ενίσχυσης χορηγούνται με πρώτο κριτήριο την οικονομική κατάσταση του φοιτητή και δεύτερο κριτήριο την επίδοσή του. Δικαιούχοι της υποτροφίας αυτής είναι οι φοιτητές, που δεν στεγάζονται στις Φοιτητικές Εστίες του Εθνικού Ιδρυματος Νεότητας ή των πανεπιστημίων, εφόσον:

1) Οι γονείς τους διαμένουν μονίμως σε τόπο, ο οποίος δεν συνδέεται με αστική συγκοινωνιακή γραμμή με την πόλη, όπου η έδρα του Τμήματος στο οποίο φοιτούν και 2) το δηλούμενο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει το όριο που τους παρέχει δικαίωμα να αιτούνται δωρεάν,

επιλέγονται δε ανάμεσα στους φοιτητές, οι οποίοι στη σειρά βαθμολογίας είναι αμέσως επόμενοι εκείνων που δικαιούνται υποτροφία επίδοσης. Σε περίπτωση ισοβαθμίας προηγείται το κριτήριο της οικονομικής κατάστασης.

Ο αριθμός των δικαιούχων ορίζεται σε έξι (6) για κάθε Τμήμα, το οποίο εκατό (100) ή λιγότερους φοιτητές έχει το αντίστοιχο έτος σπουδών και αυξάνεται κατά έναν (1) για κάθε πρόσθετη εκατοντάδα φοιτητών προκειμένου για Τμήματα με περισσότερους φοιτητές. Το ποσό της ενίσχυσης ορίζεται για κάθε φοιτητή σε εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) δραχμές, οι οποίες κατά το ήμισυ αποτελούν υποτροφία και το άλλο ήμισυ άτοκο χρηματικό δάνειο, που υποχρεώνεται ο φοιτητής να επιστρέψει σε μηνιαίες δόσεις ίσες με τον αριθμό των ετών δανειοδότησης επί δώδεκα (12). Η πρώτη δόση καταβάλλεται τον πρώτο μήνα μετά την παρέλευση δύο ετών από την ημέρα λήψης του πτυχίου ή, αν ο φοιτητής στρατευθεί αφού λάβει το πτυχίο του, ένα έτος μετά την εκπλήρωση των στρατιωτικών του υποχρεώσεων. Αν ο φοιτητής λάβει το πτυχίο του με το βαθμό άριστα, αποσβέννεται η υποχρέωσή του για επιστροφή του δανείου.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων μπορεί να αυξάνονται τόσο ο αριθμός των δικαιούχων φοιτητών και των δύο τούτων κατηγοριών της κρατικής μέριμνας, όσο και τα ποσά της υποτροφίας επίδοσης και της υποτροφίας και δανείου ενίσχυσης.

2. Η διάταξη αυτή ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 1993, οπότε και καταργείται η διάταξη του άρθρου 29 παρ. 4 του ν. 1268/1982.

ΣΤ. ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Για την υγειονομική περίθαλψη των φοιτητών προβλέπει το Π.Δ. 327/83 (ΦΕΚ 117/7-9-83, τ. α')

Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθμ. 327

Παροχή υγειονομικής περίθαλψης στους φοιτητές των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων

Άρθρο 1

Ποιοί δικαιούνται υγειονομική περίθαλψη

α) Υγειονομική περίθαλψη, ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή δικαιούνται οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, ημεδαποί ομογενείς και αλλοδαποί για διάστημα ίσο προς τα έτη φοίτησης που προβλέπεται ως ελάχιστη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών ενός Τμήματος προσυζητημένο κατά το ήμισυ. Για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές των Α.Ε.Ι. για διάστημα ίσο προς τα έτη φοίτησης προσυζητημένο κατά το ήμισυ.

β) Προκειμένου για το τελευταίο έτος σπουδών η περίθαλψη παραινείται και μετά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους μέχρι 31 Δεκεμβρίου για όσους δεν έχουν λάβει τον τίτλο σπουδών τους μέχρι τότε.

γ) Σε περίπτωση αναστολής της φοίτησης σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 10 του άρθρου 29 του Ν. 1268/82, η περίθαλψη παραινείται ανάλογα.

Άρθρο 2

Κάλυψη δαπανών

α) Η υγειονομική περίθαλψη που δικαιούνται οι φοιτητές που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρέχεται δωρεάν με τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς των διατάξεων του παρόντος.

β) Η νοσηλεία των φοιτητών παρέχεται στη Β θέση που υπολογίζεται με βάση το τιμολόγιο που ισχύει κάθε φορά για τους δημόσιους υπαλλήλους.

γ) Οι δαπάνες της υγειονομικής περίθαλψης καλύπτονται από τον προϋπολογισμό των οικείων Α.Ε.Ι. ή της Φοιτητικής Λέσχης των Α.Ε.Ι. ανάλογα.

Άρθρο 3

Εκλογή ασφαλιστικού φορέα

α) Σε περίπτωση που ο φοιτητής δικαιούται άμεσα ή έμμεσα περίθαλψη από άλλο ασφαλιστικό φορέα μπορεί να επιλέξει τον ασφαλιστικό φορέα που προτιμάει κάθε φορά με υπεύθυνη δήλωση που υποβάλλει στο οικείο Α.Ε.Ι.

β) Η δαπάνη θα βαρύνει τον ασφαλιστικό φορέα που έχει επιλέξει ο φοιτητής.

γ) Σε περίπτωση που ο ασφαλιστικός φορέας που έχει επιλέξει ο φοιτητής καλύπτει μόνο τη νοσοκομειακή και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη ή μέρος της δαπάνης νοσηλείας το οικείο Α.Ε.Ι. ή η Φοιτητική Λέσχη του Α.Ε.Ι. καλύπτει την υπόλοιπη δαπάνη σύμφωνα με το άρθρο 2.

Άρθρο 4

Δεν καλύπτονται οι δαπάνες για:

1. Ακουστικά βαρηκοΐας
2. Στοιχειώδη φάρμακα
3. Ιατρικά εργαλεία και όργανα
4. Διορθωτικούς φακούς πάνω από το ποσό των 1.000 δρχ. και φακούς επαφής πάνω από το ποσό των 5.000 δρχ.
5. Σκελετό πάνω από το ποσό των 2.000 δρχ.
6. Καλλυντικά

7. Λουτροθεραπείες

8. Αμοιβή αποκλειστικής νοσοκόμου

9. Πλαστικές εγχειρήσεις

Άρθρο 5

Τρόπος παροχής υγειονομικής περίθαλψης

Η περίθαλψη παρέχεται μέσα στην Ελληνική Επικράτεια και ειδικότερα:

α) Στους φοιτητές που βρίσκονται στην έδρα του οικείου Α.Ε.Ι. Σχολής ή Τμήματος.

β) Στους φοιτητές που μετέχουν σε πανεπιστημιακές εκδρομές ή κάνουν πρακτική εξάσκηση ή εκπονούν πτυχιακή διατριβή εκτός της έδρας του οικείου Α.Ε.Ι., Σχολής ή Τμήματος στον τόπο που ασκείται ή εκπονεί διατριβή ή στον τόπο που έλαβε χώρα το περιστατικό.

γ) Στους φοιτητές που έχουν ανάγκη ειδικής θεραπείας και δεν μπορεί να τους παρασχεθεί στην πόλη που είναι η έδρα του οικείου Α.Ε.Ι., Σχολής ή Τμήματος ή στον τόπο της περίπτωσης β εκτός έδρας Α.Ε.Ι. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται γνωμάτευση του αρμόδιου γιατρού της Φοιτητικής Λέσχης του οικείου Α.Ε.Ι. ή του γιατρού της Υγειονομικής Υπηρεσίας του Α.Ε.Ι. ή του συμβεβλημένου με αυτό γιατρού και έγκριση του αρμόδιου Διοικητικού Συμβουλίου του Τμήματος.

δ) Στους φοιτητές που βρίσκονται εκτός έδρας του οικείου Α.Ε.Ι., Σχολής ή Τμήματος και εφόσον το περιστατικό κρίνεται επείγον εκτός της έδρας του Α.Ε.Ι.

Στην περίπτωση αυτή ο φοιτητής είναι υποχρεωμένος να γνωρίσει στην Υγειονομική Υπηρεσία της Φοιτητικής Λέσχης ή στο αρμόδιο Δ.Σ. Τμήματος την κατάσταση μέσα στις δύο επόμενες εργάσιμες ημέρες.

Για την έγκριση της δαπάνης εκτός των άλλων δικαιολογητικών απαιτείται βεβαίωση γιατρού του Δημοσίου (Νοσοκομείου, αγροτικού Ιατρείου κτλ.), καθώς και έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου της Φοιτητικής Λέσχης ή του αρμόδιου Δ.Σ. Τμήματος.

Άρθρο 6

Η υγειονομική περίθαλψη των φοιτητών περιλαμβάνει:

1. Ιατρική εξέταση
2. Νοσοκομειακή εξέταση
3. Φαρμακευτική περίθαλψη
4. Εξέταση στο σπίτι
5. Τοκετούς
6. Φυσιοθεραπεία

7. Οδοντιατρική περίθαλψη
8. Ορθοπαιδικά είδη

Άρθρο 7

Ο φοιτητής που έχει ανάγκη ιατρικής περίθαλψης μπορεί να προσέρχεται καθημερινά τις εργάσιμες ημέρες και καθορισμένες εργάσιμες ώρες στα Ιατρεία της Φοιτητικής Λέσχης ή στο γιατρό της Υγειονομικής Υπηρεσίας του Α.Ε.Ι. ή στο συμβεβλημένο με αυτό γιατρό για να εξετασθεί, προσκομίζοντας το φοιτητικό βιβλιάριο περίθαλψης (Φ.Β.Π.).

Το Φοιτητικό Βιβλιάριο Περίθαλψης δίνεται στο σπουδαστή κατά την εγγραφή του στο Τμήμα με την επιφύλαξη του άρθρου 3, παρ. α.

Περιέχει το ονοματεπώνυμο, φωτογραφία του σπουδαστή, τον αριθμό Μητρώου, τον αριθμό ταυτότητας, τη θέση νοσηλείας και ολόκληρο τον κανονισμό νοσηλείας. Το Φ.Β.Π. ανανεώνεται κάθε χρόνο από τη Γραμματεία του Τμήματος.

Άρθρο 8

Νοσοκομειακή περίθαλψη

1. Η νοσοκομειακή περίθαλψη παρέχεται στα νοσηλευτικά Ιδρύματα Ν.Π.Δ.Δ. και κατά προτίμηση στις παν/κές κλινικές.

Η περίθαλψη αυτή μπορεί να παρασχεθεί και σε νοσηλευτικά Ιδρύματα Ν.Π.Ι.Δ. ή σε ιδιωτικές κλινικές, σε περίπτωση που στα Ιδρύματα του Δημοσίου δεν λειτουργούν τμήματα ανάλογα προς την περίπτωση της ασθένειας ή από έλλειψη κλίνης, όταν το περιστατικό κριθεί επείγον. Στην περίπτωση αυτή καταβάλλονται τα αντίστοιχα νοσήλια της θέσης Ββ σε νοσηλευτικά ιδρύματα.

2. Η εισαγωγή στα ανωτέρω ιδρύματα γίνεται αφού προηγουμένα ο φοιτητής εφοδιαστεί με το ανάλογο εισιτήριο από το αρμόδιο γραφείο της Υγειονομικής Επιτροπής της Φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α.Ε.Ι.

Η διαδικασία αυτή μπορεί να παρακαμφθεί σε δύο περιπτώσεις:

- α) Όταν η Υπηρεσία αργεί
- β) Όταν το περιστατικό θεωρείται επείγον.

3. Στις περιπτώσεις αυτές πρέπει μέσα σε δύο κατ' ανώτατο όριο εργάσιμες ημέρες από την εισαγωγή να ειδοποιηθεί η Υγειονομική Υπηρεσία της Φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α.Ε.Ι. από τον ασθενή ή από κάποιον οικείο του ή από το Νοσηλευτικό Ίδρυμα προκειμένου ο αρμόδιος της Λέσχης ή του Α.Ε.Ι. να αποφανθεί για το επείγον της περίπτωσης.

Σε περίπτωση μη αναγγελίας και μη πιστοποίησης της αναγκαιότητας εισαγωγής του γιατρού της Φοιτητικής Λέσχης ή του γιατρού του οικείου Α.Ε.Ι., η δαπάνη θα βαρύνει εξ ολοκλήρου το φοιτητή.

Τα αποτελέσματα των ιατρικών εξετάσεων του φοιτητή ανακοινώνονται μόνο στον ίδιο ή και στους γονείς του φοιτητή μόνο σε περίπτωση κατά την οποία συναινεί και αυτός.

Άρθρο 9

Φαρμακευτική περίθαλψη

1. Οι συνταγές που αναγράφονται στο Φ.Β.Π. χορηγούνται από τους γιατρούς της Λέσχης ή τους γιατρούς του οικείου Α.Ε.Ι.

2. Από γιατρούς νοσηλευτικών ιδρυμάτων.

3. Από ιδιώτες γιατρούς.

Για τις περιπτώσεις 2 και 3 πρέπει μέσα σε δύο κατ' ανώτατο όριο εργάσιμες ημέρες από την έκδοση της συνταγής να θεωρηθεί αυτή από τον αρμόδιο γιατρό ή ελεγκτή γιατρό της Φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α.Ε.Ι., αλλιώς δεν είναι εκτελεστή.

Η συνταγή πρέπει να αναγράφει με σαφήνεια το ονοματεπώνυμο, το Τμήμα, τον αριθμό ειδικού μητρώου του φοιτητή, τη γνωμάτευση της πάθησης, την ημερομηνία, την υπογραφή και τη σφραγίδα του γιατρού.

Οι συνταγές εκτελούνται στα συμβεβλημένα με τα Α.Ε.Ι. φαρμακεία. Με την παραλαβή των φαρμάκων ο ενδιαφερόμενος υπογράφει τη συνταγή.

Άρθρο 10

Παρακλινικές εξετάσεις

Γίνονται προκειμένου για φοιτητές Πανεπιστημίου Αθηνών και Θεσσαλονίκης στα παν/κά εργαστήρια, όπου υπάρχουν, στα εργαστήρια της Φοιτητικής Λέσχης, όπου υπάρχουν, ή στα εργαστήρια των νοσηλευτικών ιδρυμάτων του Δημοσίου ή στα εργαστήρια των νοσηλευτικών ιδρυμάτων ιδιωτικού δικαίου μετά από παραπομπή τους από την Υγειονομική Υπηρεσία του Α.Ε.Ι.

Σε περίπτωση έλλειψης μέσων ή φόρτου εργασίας ή βλάβης κ.τ.λ. μπορούν οι εξετάσεις να γίνουν και σε ιδιωτικές κλινικές ή ιδιωτικά εργαστήρια μετά από παραπομπή από την Υγειονομική Υπηρεσία του Α.Ε.Ι.

Στις περιπτώσεις αυτές πρέπει να αναφέρεται στο παραπεμπτικό και ο λόγος της άρνησης. Το επιστρεφόμενο παραπεμπτικό αντικαθίσταται με νέο από την Υγειονομική Υπηρεσία της Φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α.Ε.Ι. Η πληρωμή γίνεται με βάση το τιμολόγιο Δημ. Υπαλλήλων.

Οι φοιτητές των άλλων Α.Ε.Ι. παραπέμπονται στα νοσηλευτικά ιδρύματα Δημοσίου από την Υγειονομική Υπηρεσία του οικείου Α.Ε.Ι.

Άρθρο 11 **Εξέταση στο σπίτι**

Όταν η κατάσταση του ασθενή καθιστά δυσχερή τη μετάβασή του στο ιατρείο, μπορεί να καλέσει κατά τις εργάσιμες ημέρες και ώρες γιατρό της Φοιτητικής Λέσχης, ή του οικείου Α.Ε.Ι. στο σπίτι του. Ο γιατρός είναι υποχρεωμένος να επισκεφθεί την ίδια μέρα τον ασθενή. Σε επείγουσα περίπτωση τον επισκέπτεται αμέσως. Αν ο γιατρός αδυνατεί να μεταβεί στον ασθενή ή η Υπηρεσία αργεί και εφόσον η κατάσταση του ασθενή δεν επιδέχεται αναβολή, ο ασθενής μπορεί να εισαχθεί στο εφημερεύον Νοσοκομείο ή ιδιωτική κλινική.

Στην περίπτωση αυτή ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 8 του ίδιου Διατάγματος.

Άρθρο 12 **Τοκετοί**

Σε περίπτωση φυσιολογικού τοκετού ή καισαρικής τομής, εκτός από την κάλυψη των δαπανών των προβλεπομένων από το άρθρο 2 του Δ/τος αυτού, παρέχεται στις φοιτήτριες και επίδομα τοκετού ίσο με το επίδομα που παρέχεται στους δημόσιους υπαλλήλους και με την προϋπόθεση ότι δεν παίρνει επίδομα ή βοήθεια από άλλη πηγή η ίδια ή ο σύζυγός της.

Σε περίπτωση καισαρικής τομής ακολουθείται η διαδικασία της νοσοκομειακής περίθαλψης.

Άρθρο 13 **Φυσιοθεραπείες**

Οι φυσιοθεραπείες εκτελούνται σε φυσιοθεραπευτήρια των νοσηλευτικών ιδρυμάτων του Δημοσίου ή των Ν.Π.Ι.Δ. ύστερα από παραπομπή του ασθενή από την Υγειονομική Υπηρεσία της Φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α.Ε.Ι. Σε περίπτωση που αδυνατούν να εξυπηρετήσουν τους φοιτητές τα ιδρύματα του Δημοσίου, τότε οι φυσιοθεραπείες μπορούν να εκτελούνται και σε ιδιωτικές κλινικές ή ιδιωτικά φυσιοθεραπευτήρια. Στην περίπτωση αυτή αναγράφεται στο παραπεμπτικό ο λόγος της άρνησης για εκτέλεση της φυσιοθεραπείας.

Ο φοιτητής που έχει ανάγκη φυσιοθεραπείας από ατύχημα ή άλλη ασθένεια υποβάλλει στην Υγειονομική Υπηρεσία της Λέσχης ή του οικείου Α.Ε.Ι. αίτηση με σχετική γνωμάτευση του θεράποντα γιατρού.

Οι αιτήσεις των ενδιαφερομένων εξετάζονται από την Υγειονομική Υπηρεσία η οποία αποφαινεται σχετικά.

Άρθρο 14 **Οδοντιατρική περίθαλψη**

Η οδοντιατρική περίθαλψη παρέχεται: α) για τους μεν φοιτητές του Παν/μίου Θεσ/νίκης στα εργαστήρια του Οδοντιατρικού Τμήματος του Παν/μίου Θεσ/νίκης, β) για τους φοιτητές του Παν/μίου Αθηνών στο Οδοντιατρείο της Υγειονομικής Υπηρεσίας της Λέσχης.

Η περίθαλψη αφορά θεραπευτικές εργασίες και είναι ανάλογη με εκείνη των δημόσιων υπαλλήλων.

Οι Υγειονομικές Υπηρεσίες των ανωτέρω Ιδρυμάτων μπορούν να παραπέμψουν τους φοιτητές σε ιδιώτη οδοντίατρο για περιπτώσεις εξαγωγής ή θεραπείας μολυσματικών παθήσεων του στόματος και όχι για προσθετικές εργασίες.

Για τους φοιτητές των άλλων Α.Ε.Ι. η οδοντιατρική περίθαλψη, όπως ανωτέρω, παρέχεται από ιδιώτη γιατρό κατά τις διατάξεις που ισχύουν για τους δημόσιους υπαλλήλους.

Άρθρο 15 **Ορθοπεδικά είδη**

Η δαπάνη για ορθοπεδικά είδη καλύπτεται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τους δημόσιους υπαλλήλους και μόνο στην περίπτωση που η ανάγκη προέρχεται από ασθένεια ή ατύχημα.

Στην περίπτωση αυτή ο φοιτητής υποβάλλει αίτηση με σχετική γνωμάτευση ορθοπεδικού γιατρού, η οποία εξετάζεται από την Υγειονομική Υπηρεσία που αποφαινεται σχετικά.

Άρθρο 16 **Υποχρεωτική υγειονομική εξέταση**

Οι πρωτοεγγεγραφόμενοι και οι μετεγγεγραφόμενοι από το εξωτερικό φοιτητές υποχρεώνονται στις εξής ιατρικές εξετάσεις που παρέχονται δωρεάν από την Υγειονομική Υπηρεσία του οικείου Α.Ε.Ι.

1. Ακτινολογική
2. Παθολογική
3. Δερματολογική

Οι υπόλοιποι φοιτητές που ανανεώνουν με οποιοδήποτε τρόπο την εγγραφή τους, καθώς και οι μεταγεγραφόμενοι από άλλα Α.Ε.Ι. και οι κατατασσόμενοι πτυχιούχοι Ανωτέρων και Ανωτάτων Σχολών, υποβάλλονται κάθε χρόνο σε ακτινολογική μόνο εξέταση για την παρακολούθηση της υγείας τους.

Η εξέταση γίνεται για μεν τους φοιτητές του Πανεπιστημίου Αθηνών και Θεσσαλονίκης από την Υγειονομική Υπηρεσία της Λέσχης των Ιδρυμάτων, για τους φοιτητές των άλλων Α.Ε.Ι. με παραπεμπτικό της Υγειονομικής Υπηρεσίας του οικείου Α.Ε.Ι. στα εξωτερικά ια-

τρεία των πανεπιστημιακών κλινικών ιδρυμάτων του Δημοσίου ή Ν.Π.Ι.Δ.

Άρθρο 17

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις των φοιτητών που πάσχουν από σοβαρότερο νόσημα, η διάγνωση και η θεραπεία του οποίου δεν μπορεί να γίνει στην Ελλάδα, ύστερα από γνωμάτευση καθηγητή ή Διευθυντή κλινικής παν/κών νοσηλευτικών ιδρυμάτων Δημοσίου και Ν.Π.Ι.Δ. και ύστερα από σχετική εισήγηση της Υγειονομικής Υπηρεσίας και σύμφωνη γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Τμήματος του οικείου Α.Ε.Ι. παραπέμπονται στην αρμόδια Επιτροπή του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας για την τελική έγκριση μετάβασης στο εξωτερικό.

Η σχετική δαπάνη νοσηλείας, έξοδα μετάβασης κτλ. του ασθενή και του συνοδού θα βαρύνει τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

Στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

Ζ. ΔΕΛΤΙΟ ΕΙΔΙΚΟΥ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟΥ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 265/85 (ΦΕΚ 99 τ. Α') στους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές παρέχεται έκπτωση στην τιμή εισιτηρίου των οδικών, σιδηροδρομικών και αεροπορικών μέσων μαζικής μεταφοράς όταν μετακινούνται με αυτά στο εσωτερικό σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς του Διατάγματος αυτού.

Στους δικαιούχους φοιτητές χορηγείται μετά την εγγραφή τους από την Γραμματεία του Τμήματος μέχρι να οργανωθούν οι φοιτητικές και σπουδαστικές λέσχες (των άρθρ. 20 παρ. 5 Ν. 1268/82 και παρ. 1 του Ν. 1404/83) δελτίο ειδικού εισιτηρίου (Δ.Ε.Ε.), το οποίο ισχύει για ένα ακαδημαϊκό έτος και είναι αυστηρά προσωπικό για το δικαιούχο. Η έκδοση νέου Δ.Ε.Ε. σε περίπτωση απώλειας, κλοπής ή καταστροφής του για οποιοδήποτε λόγο, γίνεται μετά δύο μήνες από την ημέρα δήλωσης στη Γραμματεία της απώλειας, κλοπής ή καταστροφής για τη διενέργεια της σχετικής έρευνας.

Η έκπτωση παρέχεται στο δικαιούχο για όλο το ακαδημαϊκό έτος και για όσα έτη αιαιτούνται για την κανονική διάρκεια σπουδών του προσανυξημένα κατά το ήμισυ.

Η έκπτωση που παρέχεται καθορίζεται στην τιμή που ισχύει κάθε φορά για το οικείο μεταφορικό μέσο ως εξής:

α) Στις αστικές συγκοινωνίες της πόλης που εδρεύει η Σχολή που φοιτά καθώς και στις αστικές συγκοινωνίες της υπόλοιπης χώρας 25%.

β) Στις οδικές υπεραστικές συγκοινωνίες που συνδέουν την έδρα της Σχολής που φοιτά ο δικαιούχος με τον τόπο μόνιμης κατοικίας του 50% και για τις υπόλοιπες υπεραστικές συγκοινωνίες της χώρας 25%.

γ) Στις σιδηροδρομικές συγκοινωνίες όλης της χώρας 50%.

δ) Στις ομαδικές μετακινήσεις (τουλάχιστο 15 ατόμων) με την Ολυμπιακή Αεροπορία στο εσωτερικό 25% του εκδρομικού ναύλου της Ολυμπιακής Αεροπορίας.

Δεν δικαιούνται της παροχής έκπτωσης εισιτηρίου οι φοιτητές Α.Ε.Ι. που έχουν καταταγεί σαν πτυχιούχοι ανωτάτης σχολής ή σαν φοιτητές Α.Ε.Ι. σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 7, 8, 9 και 10 του Ν. 1268/82.

Η. ΜΑΘΗΜΑΤΑ - ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

α'. Απόφαση Συγκλήτου 2497/21 - 5- 1986

Με απόφαση της Συγκλήτου αριθμ. 2487/ 21-5-1986 καθωρίστηκαν τα εξής:

α) Η διδασκαλία των μαθημάτων αρχίζει στις 25 Σεπτεμβρίου για το χειμερινό εξάμηνο και 1η Φεβρουαρίου για το θερινό.

β) Οι εξετάσεις του χειμερινού εξαμήνου πραγματοποιούνται τον Ιανουάριο και του θερινού τον Ιούνιο. Επαναληπτικές εξετάσεις πραγματοποιούνται από 1 μέχρι 24 Σεπτεμβρίου.

γ) Σε ειδικές περιπτώσεις που δεν συμπληρώνεται ο ελάχιστος αριθμός διδακτικών εβδομάδων είναι δυνατό με απόφαση του Τμήματος να συνεχισθούν τα μαθήματα για μια εβδομάδα τον Ιανουάριο ή τον Ιούνιο.

β'. Απόφαση Συγκλήτου 2562/7 - 6 - 1989

Η Σύγκλητος έχοντας υπόψη την Υπουργική Απόφαση αριθμ. ΣΤ'. 5/27/20-10-1982, με την οποία ορίστηκε ότι οι αρμοδιότητες των Πειθαρχικών Συμβουλίων των φοιτητών περιέρχονται στις Συγκλήτους των Α.Ε.Ι. αποφάσισε, για ενιαία ρύθμιση του θέματος αυτού από όλα τα Τμήματα του Πανεπιστημίου, τα εξής:

Εξουσιοδοτεί τα Τμήματα του Πανεπιστημίου, σε περίπτωση που συλλαμβάνεται φοιτητής να αντιγράφει, να επιβάλλουν ποινή αποκλεισμού από όλα τα μαθήματα της επόμενης εξεταστικής περιόδου.

Η σχετική απόφαση θα πρέπει να κοινοποιείται στη Σύγκλητο.

Σε περίπτωση αμφισβήτησης του γεγονότος της αντιγραφής από τον φοιτητή ή ακόμη σε περίπτωση ύπαρξης μαρτύρων ότι δεν διεπράχθη το αδίκημα, το θέμα θα παραπέμπεται στη Σύγκλητο, αφού

προηγηθεί η σχετική διαδικασία απολογίας του φοιτητή και εξέταση μαρτύρων που τυχόν υπάρχουν.

Ιδιαίτερες περιπτώσεις αντιγραφών, όπως πλαστοπροσωπίες ή υποτροπές ιδίων φοιτητών σε αντιγραφές, θα εξετάζονται από τη Σύγκλητο, ύστερα από πρόταση του Τμήματος για επιβολή πιθανόν μεγαλύτερης ποινής.

Για τις ρυθμίσεις αυτές πρέπει να ενημερωθούν όλα τα μέλη Δ.Ε.Π., τα οποία και θα πρέπει να τις ανακοινώσουν στους φοιτητές πριν την έναρξη διεξαγωγής των εξετάσεων.

Οι φοιτητές θα πρέπει να προσέρχονται στις εξετάσεις με τις φοιτητικές τους ταυτότητες ή το βιβλιάριο σπουδών τους ή σε περίπτωση έλλειψης αυτών, με οποιοδήποτε αποδεικτικό στοιχείο της ταυτότητάς τους.

Επειδή διατυπώθηκε η άποψη ότι αρκετές φορές προβλήματα αντιγραφών δημιουργούνται σ' εξετάσεις ορισμένων μαθημάτων, η Σύγκλητος θεωρεί σκόπιμο τα Τμήματα να ενεργοποιήσουν τις Επιτροπές Προγραμμάτων Σπουδών τους, οι οποίες ν' αντιμετωπίσουν συνολικά όχι μόνο τη σύνθεση του Προγράμματος Σπουδών τους, τον αριθμό των διδασκομένων μαθημάτων και τον τρόπο διδασκαλίας τους, αλλά και τον τρόπο διεξαγωγής των εξετάσεων, ώστε να παραχθεί το πνεύμα της ακαδημαϊκής ατμόσφαιρας, μέσα στο οποίο είναι απαραίδεκτες ενέργειες τύπου αντιγραφών.

γ'. Κανονισμός γραπτών εξετάσεων Τμήματος Ποιμαντικής (Συνεδρία Τμήματος 64/6 - 9 - 85).

1. Οι φοιτητές υποχρεούνται να έχουν μαζί τους την φοιτητική τους ταυτότητα ή το πάσο, για να γίνεται ο αναγκαίος έλεγχος από τους επιτηρητές. Ο φοιτητής παραδίδει το γραπτό του με την επίδειξη της φοιτητικής του ταυτότητας.

2. Η κόλλα αναφοράς για το γραπτό δοκίμιο των εξετάσεων δίδεται από τον εξεταστή και φέρει την σφραγίδα του αντίστοιχου Τομέα ή και τη μονογραφή του καθηγητή. Δεύτερη κόλλα αναφοράς δίδεται μόνο από τον υπεύθυνο επιτηρητή.

3. Κατά την διάρκεια της εξέτασης απομακρύνονται τα βιβλία και οι σημειώσεις από τα έδρανα των φοιτητών, και μπροστά τους υπάρχει μόνο η κόλλα του γραπτού δοκιμίου τους. Ως πρόχειρο χρησιμοποιείται η τέταρτη σελίδα του δοκιμίου.

4. Η επιτήρηση είναι από όλους τους επιτηρητές όχι σκληρή και καταπιεστική, αλλά πάντως αυστηρή και δίκαιη, για να αποφεύγονται οι περιπτώσεις απειθαρχίας ή αντιγραφών και να περιορίζονται το κύρος και η αντικειμενικότητα των εξετάσεων.

5. Η επιτήρηση γίνεται από τους καθηγητές όλων των βαθμίδων, τους βοηθούς-επιστημονικούς συνεργάτες, τα μέλη του ΕΤΕΠ, ΕΕΔΠ και τους ειδικούς μεταπτυχιακούς υποτρόφους του Τμήματος.

6. Ο φοιτητής δεν μπορεί να αποχωρήσει από την αίθουσα των εξετάσεων, χωρίς να παραδώσει το γραπτό του, έστω και αν δεν έχει ασχοληθεί καθόλου με την απάντηση των ερωτήσεων.

7. Σε περιπτώσεις απειθαρχίας, απρεπούς συμπεριφοράς ή ανιδιαικίας επιλαμβάνεται του θέματος, ανάλογα με τη σοβαρότητα, το Τμήμα και αποφασίζει για τη λύση παρομοίων προβλημάτων.

8. Στους φοιτητές που κάπνιζουν γίνεται σύσταση να αποφεύγουν το κάπνισμα, κατά την διάρκεια των εξετάσεων.

Θ' ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

Σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Α.Π.Θ., που εγκρίθηκε με την Υπουργική Απόφαση αρ. Φ. 1.231/Β1/425 (Φ.Ε.Κ. 1099, τ. 2/5-9-2000), ισχύουν τα εξής.

1. Δικαιώματα και υποχρεώσεις διοικητικού και εκπαιδευτικού χαρακτήρα.

Άρθρο 42

Εγγραφή και ατομική υπηρεσιακή μερίδα

Η εγγραφή των εισαγομένων προπτυχιακών φοιτητών/τριών γίνεται με την κατάθεση στη Γραμματεία του οικείου Τμήματος, μέσα στις νόμιμες προθεσμίες, αίτησης εγγραφής και των δικαιολογητικών που προβλέπει ο νόμος. Η Γραμματεία ελέγχει τα στοιχεία του ενδιαφερομένου με το ατομικό δελτίο επιτυχίας και το επίσημο αντίγραφο του ονομαστικού πίνακα. Η εγγραφή συγχρόνως σε δύο Τμήματα του Πανεπιστημίου ή σε Τμήμα του Πανεπιστημίου και σε άλλη ανώτερη ή ανώτατη Σχολή ή Τμήμα δεν επιτρέπεται. Σε κάθε φοιτητή/τρια παραδίδεται από τη Γραμματεία του Τμήματος το βιβλιάριο σπουδών, ο οδηγός σπουδών, βιβλιάριο υγειονομικής περίθαλψης, εφόσον ζητηθεί, και δελτίο φοιτητικού εισιτηρίου.

Η Γραμματεία του οικείου Τμήματος τηρεί ιδιαίτερη μερίδα για κάθε φοιτητή/τρια, που περιέχει: α) τους τίτλους και τα δικαιολογητικά που προσκομίσθηκαν κατά την εγγραφή, β) τα σχέδια των πιστοποιητικών που τού ή της έχουν χορηγηθεί, γ) τις τυχόν υποτροφίες ή βραβεία που έχουν λάβει. Το περιεχόμενο της μερίδας αυτής είναι προσιτό μόνο στην αρμόδια Υπηρεσία και στον ίδιο το φοιτητή/τρια.

Η εγγραφή των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών των εγκεκριμένων Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών γίνεται στις προθεσμίες που ορίζει το οικείο Τμήμα, με τις προϋποθέσεις που ορίζει ο κανονισμός μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται αναλόγως ότι ισχύει για την εγγραφή και την παρακολούθηση στο προπτυχιακό επίπεδο.

Άρθρο 43

Παρακολούθηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας

Η παρακολούθηση των μαθημάτων, φροντιστηρίων, ασκήσεων, εργαστηρίων κ.λπ. εκ μέρους των φοιτητών/τριών γίνεται σύμφωνα με το ωρολόγιο πρόγραμμα και τον κανονισμό σπουδών του οικείου Τμήματος. Δικαιούνται προς τούτο τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο, να χρησιμοποιούν τις εργαστηριακές εγκαταστάσεις, τις βιβλιοθήκες, τα αναγνωστήρια και το λοιπό εξοπλισμό των οικείων Τμημάτων, σύμφωνα με τα οριζόμενα σε κάθε Τμήμα.

Άρθρο 44

Εκπροσώπηση φοιτητών/τριών στα πανεπιστημιακά όργανα

Οι προπτυχιακοί/ές και μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες συμμετέχουν με εκπροσώπους τους σε όλα τα πανεπιστημιακά όργανα, στα οποία προβλέπεται από το νόμο η συμμετοχή τους, καθώς και στα εκλεκτορικά σώματα για την ανάδειξη πρωτανικών αρχών, Κοσμητόρων των Σχολών, Προέδρων των Τμημάτων και Διευθυντών των Τομέων, όπως ορίζεται στο νόμο.

Η υπόδειξη των εκπροσώπων των προπτυχιακών φοιτητών/τριών, τακτικών και αναπληρωματικών, γίνεται δεκτή από τα αρμόδια πανεπιστημιακά όργανα, εφόσον στο σχετικό έγγραφο του διοικητικού συμβουλίου του φοιτητικού συλλόγου υπάρχει υπογραφή του προέδρου και του γραμματέα του διοικητικού συμβουλίου και η σφραγίδα του συλλόγου. Αν το διοικητικό συμβούλιο δεν έχει συγκροτηθεί σε σώμα, πρέπει να υπάρχουν οι υπογραφές όλων των μελών του ή τουλάχιστον της απόλυτης πλειοψηφίας των μελών του. Η εκπροσώπηση των φοιτητών/τριών στη Σύγκλητο επιμερίζεται κατά το νόμο.

Η υπόδειξη των εκπροσώπων των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στη Σύγκλητο γίνεται από ειδική συνέλευση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και υποψηφίων διδακτόρων που είναι ενταγμένοι σε μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών, η οποία συγκαλείται από την Πρυτανεία, εφόσον δεν υπάρχει νομίμως συγκροτημένο συλλογικό όργανο.

Η υπόδειξη των εκπροσώπων των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στα συλλογικά όργανα των Σχολών και των Τμημάτων γίνεται από ειδική συνέλευση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και υποψηφίων διδακτόρων, η οποία συγκαλείται από τον Κοσμήτορα ή τον Πρόεδρο, εφόσον δεν υπάρχει νομίμως συγκροτημένο συλλογικό όργανο.

Αντικατάσταση των εκπροσώπων των φοιτητών/τριών στα πανεπιστημιακά όργανα πριν από τη λήξη της θητείας τους γίνεται στην περίπτωση παραιτήσης κάποιου εκπροσώπου ή απώλειας της φοιτητικής ιδιότητας. Η παραιτήση του εκπροσώπου από οποιοδήποτε όργανο υποβάλλεται στο όργανο στο οποίο μετέχει και κοινοποιείται στον οικείο σύλλογο.

Άρθρο 45

Άλλα δικαιώματα και καθήκοντα των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών

Οι φοιτητές/τριες διεκπεραιώνουν τις εκπαιδευτικές και εξεταστικές υποχρεώσεις τους σύμφωνα με το πρόγραμμα και τον κανονισμό σπουδών του οικείου Τμήματος. Συνεργάζονται με το διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό για τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές τους ανάγκες, σε ημέρες και ώρες που ανακοινώνονται σύμφωνα με τον ισχύοντα κανονισμό. Απευθύνονται στους Κοσμητόρες και στους Προέδρους των οικείων Σχολών και Τμημάτων, για ζητήματα της αρμοδιότητάς τους. Κάθε Σχολή ή Τμήμα έχει τη δυνατότητα να απονέμει διακρίσεις και βραβεία σε φοιτητές/τριες, με βάση τον κανονισμό λειτουργίας της Σχολής ή του Τμήματος.

Δικαιούνται επίσης να υποβάλλουν αιτήσεις στη Γραμματεία της Σχολής ή του Τμήματος. Η απάντηση στις αιτήσεις αυτές δίνεται σε εύλογο χρόνο, γραπτώς ή προφορικά, από τους αρμόδιους υπαλλήλους του Πανεπιστημίου. Οι Γραμματείες οφείλουν να δέχονται τους φοιτητές/τριες κάθε εργάσιμη ημέρα, κατ'ελάχιστον επί μία και μισή ώρα, προκειμένου να παρέχουν τις αναγκαίες πληροφορίες, να δέχονται αιτήσεις κ.λπ., σύμφωνα με την κείμενη πανεπιστημιακή νομοθεσία και τις αποφάσεις των συλλογικών οργάνων του Πανεπιστημίου.

Οι φοιτητές/τριες συμμετέχουν, δια των νομίμως ορισμένων εκπροσώπων τους, ενεργώς στις διοικητικές δραστηριότητες των συλλογικών οργάνων, συμβάλλοντας στην οργάνωση και λειτουργία των διοικητικών και εκπαιδευτικών διαδικασιών των Σχολών, των Τμημάτων και του Πανεπιστημίου γενικότερα. Η διάθεση αίθουσών για φοιτητικές εκδηλώσεις γίνεται από τον Κοσμήτορα ή τον Πρόεδρο του Τμήματος που δέν ανήκει σε Σχολή, με έγκαιρη ειδοποίηση του διδάσκοντος στην αίθουσα. Για αίθουσες που δεν ανήκουν σε Σχολή ή Τμήμα αρμόδιο να παραχωρήσει την αίθουσα είναι το Πρυτανικό Συμβούλιο. Οι αίθουσες που διατίθενται πρέπει να παραδίδονται μετά τη χρησιμοποίησή τους έτσι, ώστε να μπορούν να συνεχισθούν απρόσκοπτα οι άλλες λειτουργίες του Τμήματος, της Σχολής ή του Πανεπιστημίου.

Οι φοιτητές/τριες επιδεικνύουν το βιβλιόριο σπουδών όποτε προσέρχονται στη Γραμματεία ή στις εξετάσεις. Πριν από την ορκωμοσία τους παραδίδουν στη Γραμματεία του Τμήματος το βιβλιόριο σπουδών, το οποίο πρέπει να φέρει τη σφραγίδα από την πανεπιστημιακή φοιτητική λέσχη για τη διακοπή της αίτησης, καθώς επίσης το βιβλιόριο υγειονομικής περιθάλψης και το δελτίο φοιτητικού εισιτηρίου.

II. Κοινωνικές παροχές προς φοιτητές/τριες.

Άρθρο 46

Υγειονομική Περίθαλψη

Η υγειονομική περίθαλψη στους φοιτητές/τριες του Πανεπιστημίου παρέχεται σύμφωνα με τους όρους του νόμου. Κάθε φοιτητής/τρια κατά την εγγραφή του/της στο οικείο Τμήμα μπορεί να ζητήσει τη χορήγηση φοιτητικού βιβλιαρίου περίθαλψης, συμπληρώνοντας υπεύθυνα δήλωση.

Υγειονομικής περίθαλψης δικαιούνται: α) Οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες. β) Οι αλλοδαποί φοιτητές/τριες που επισκέπτονται το Πανεπιστήμιο στα πλαίσια των διεθνών εκπαιδευτικών προγραμμάτων. γ) Οι φοιτητές/τριες που μετεγγράφονται από Α.Ε.Ι. του εσωτερικού και του εξωτερικού. δ) Οι φοιτητές/τριες που εγγράφονται με κατατακτήριες εξετάσεις. ε) Οι αλλοδαποί υπότροφοι της ελληνικής κυβέρνησης που εγγράφονται στο Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας, προκειμένου να φοιτήσουν σε ελληνικά Α.Ε.Ι. στ) Οι αλλοδαποί υπότροφοι της ελληνικής κυβέρνησης που κάνουν έρευνα στο Πανεπιστήμιο ή παρακολουθούν μαθήματα ως ελεύθεροι ακροατές.

Άρθρο 47

Διδακτικά βιβλία και βοηθήματα

Η παροχή διδακτικών βιβλίων και βοηθημάτων στους προπτυχιακούς φοιτητές/τριες γίνεται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της κείμενης νομοθεσίας και των σχετικών υπουργικών αποφάσεων.

Η έγκριση και διανομή των διδακτικών βιβλίων και βοηθημάτων γίνεται με ευθύνη του αρμόδιου Τομέα στον οποίο ανήκει το μάθημα. Η σχετική απόφαση επικυρώνεται από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος. Διδακτικά βιβλία και βοηθήματα παρέχονται και σε όσους επιλέγουν μαθήματα από άλλα Τμήματα, σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματός τους. Το οικείο Τμήμα μεριμνά ώστε η διανομή των διδακτικών βιβλίων και βοηθημάτων να γίνεται εγκαίρως στην αρχή του εξαμήνου.

Άρθρο 48

Υποτροφίες και δάνεια

Οι υποτροφίες και τα δάνεια ενίσχυσης των προ- και των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών χορηγούνται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του νόμου και το σχετικό κανονισμό του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών. Η επιλογή των υποτρόφων, καθώς και όσων δικαιούνται δανείων ενίσχυσης, γίνεται με φροντίδα της Γραμματείας του Τμήματος και με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Τμήματος, το οποίο ελέγχει την τήρηση των νόμιμων προϋποθέσεων.

Άρθρο 49

Διευκολύνσεις για τις μετακινήσεις των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών

Στους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες χορηγούνται δελτία φοιτητικού εισιτηρίου, σύμφωνα με τους όρους της εκάστοτε κείμενης νομοθεσίας. Τέτοιο δελτίο χορηγείται και στους αλλοδαπούς φοιτητές/τριες που επισκέπτονται το Πανεπιστήμιο στο πλαίσιο των διεθνών προγραμμάτων ανταλλαγών και συνεργασίας. Τα δελτία αυτά χορηγούνται στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους από τη Γραμματεία του οικείου Τμήματος, η οποία έχει και την ευθύνη για τον έλεγχο των νόμιμων προϋποθέσεων για τη χορήγησή τους.

Άρθρο 50

Εκπαιδευτικές εκδρομές και ασκήσεις στην ύπαιθρο

Στον προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου προβλέπεται ειδικό κονδύλιο για την πραγματοποίηση εκπαιδευτικών φοιτητικών εκδρομών, για την ομαδική μεταφορά φοιτητών/τριών στην ύπαιθρο, σε νοσοκομεία και αλλού, για τη διενέργεια πρακτικών ασκήσεων και την πραγματοποίηση εκπαιδευτικών επισκέψεων, ακόμη και σε ημέρες διακοπών. Τον εκπαιδευτικό χαρακτήρα των εκδρομών βεβαιώνει το οικείο Τμήμα, ορίζοντας παράλληλα τα μέλη Δ.Ε.Π. που θα συμμετάσχουν ως συνοδοί και μέλη άλλων κατηγοριών προσωπικού ως βοηθοί συνοδών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη λεπτομέρεια για την πραγματοποίηση της άσκησης ή της εκδρομής. Με απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου καθορίζεται η οικονομική ενίσχυση της εκδρομής.

Άρθρο 51

Χρήση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού του Πανεπιστημίου

Η χρησιμοποίηση των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού του Πανεπιστημίου από τους φοιτητές/τριες γίνεται με σκοπό την ικανοποίηση των αναγκών του προγράμματος σπουδών, σε συνεργασία με το διδακτικό προσωπικό. Η χρησιμοποίηση άλλων χώρων, που δεν υπάγονται στην ευθύνη των επιμέρους Σχολών ή Τμημάτων γίνεται με απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου.

Γ' ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ - ΑΡΓΙΕΣ

1. Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και τελειώνει την 31η Αυγούστου του επομένου έτους.

2. Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστο 13 πλήρεις εβδομάδες για διδασκαλία και 2 για εξετάσεις.

3. Το πρώτο εξάμηνο αρχίζει το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου και το δεύτερο λήγει το πρώτο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου.

4. Τα μαθήματα, πέρα από τις δύο χειμερινές εξεταστικές εβδομάδες, διακόπτονται από την παραμονή των Χριστουγέννων ως την επομένη των Θεοφανείων, από την Πέμπτη της Τυροφάγου ως την επομένη της Καθαρής Δευτέρας και από τη Μεγάλη Δευτέρα ως και την Κυριακή του Θωμά.

5. Δεν γίνονται μαθήματα και εξετάσεις τα Σαββατοκύριακα και στις παρακάτω γιορτές - επετείους:

Του Αγίου Δημητρίου (26 Οκτωβρίου)

Την εθνική εορτή της 28ης Οκτωβρίου

Την 17η Νοεμβρίου

Των Τριών Ιεραρχών (30 Ιανουαρίου)

Του Ευαγγελισμού (25 Μαρτίου)

Την πρώτη Μαΐου

Της Αναλήψεως

Του Αγίου Πνεύματος

6. Ειδικά στο Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας, λόγω της ιδιαιτερότητάς του, δεν γίνονται μαθήματα και το απόγευμα της παραμονής των παραπάνω εορτών καθώς και το απόγευμα της παραμονής και μέχρι 11 π.μ. της ημέρας των παρακάτω εορτών:

Αγίου Γρηγορίου Παλαμά (14 Νοεμβρίου)

Εισοδίων της Θεοτόκου (21 Νοεμβρίου)

Αγίου Νικολάου (6 Δεκεμβρίου)

Υπαπαντής (2 Φεβρουαρίου)

Αγίου Γεωργίου (23 Απριλίου)

Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης (21 Μαΐου)

ΙΑ. ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

Πρύτανης Α.Π.Θ.		99.6701
Αντιπρυτάνεις	99.6711,	99.6712
Κοσμήτορας Θεολ. Σχολής		99.6699
Γραμματεία Κοσμητείας		99.6698
Αίθουσα Συνεδριάσεων		99.6696
Πρόεδρος Τμ. Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας		99.6669
Γραμματεία Τμ. Ποιμαντικής	99.6681	99.6682
Θυρωρείο Θεολογικής Σχολής		99.6999
Πανεπιστημιακός Ιερέας		99.1521
Πανεπ. Φοιτ. Λέσχη	205.016	99.2671
Κεντρική Βιβλιοθήκη		99.1618
Υγειον. Υπηρε. Παν/μίου		99.2677
Εφημερεύοντα Νοσοκομεία		106
Πρώτες Βοήθειες (ΙΚΑ)		522.585
Κυλικείο Θεολ. Σχολής		99.6995

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

	Γραφείου	Οικίας
Αγγελόπουλος Αθανάσιος (καθηγητής)	99.6661	216.512
	99.6683 (FAX)	
Αλιπράντης Θεολόγος (καθηγητής)	99.6672	
Βάντσος Χρήστος (καθηγητής)	99.6665	454.130
Βαρναλίδης Σωτήριος (καθηγητής)	99.6666 (& FAX)	216.623
Γιάγκου Θεόδωρος (επ. καθηγητής)	99.6675	0392/32.235
Γκίκας Αθανάσιος (λέκτορας)	99.6676	440.653
Γραμματεία Τομέα Ιστορίας & Δόγματος	99.6685	
Ζήσης Θεόδωρος (πρωτοπρ.-καθηγητής)	99.6660	0392/24.865
	99.6663 (FAX)	
Θεοδωρούδης Γεώργιος (καθηγητής)	99.6669	838.225
Κακοπούλα-Παπαδοπούλου Καλλιόπη (Γραμ.)	99.6680	845.797
Καλαντζάκης Σταύρος (καθηγητής)	99.6668	307.980
Καραθανάσης Αθανάσιος (καθηγητής)	99.6667	950.738
	99.6687 (FAX)	
Καραμανίδου Άννα (ΦΕΔΙΠ ΙΙ)	99.6663 (& FAX)	768.947
Κουφειπελής Ιωάννης (λέκτορας)	99.7093	638.806

Κουτλεμάνης Παιουσανίας (αν. καθηγητής)	99.6674	237.865
	99.6658 (FAX)	
Κραλίδης Απόστολος (ΕΕΔΙΠ II)	99.7020	209.435
Κριζιώνης Χρήστος (καθηγητής)	99.6664	261.611
	99.6993 (FAX)	
Κυριακή Έφη (υπάλ. Γραμμ.)	99.6682	
Λαζάρου-Καρατσιβίδου Φωτ. (υπαλ.Τομ.)	99.6677 (& FAX)	555.186
Λάμπρου Σουλτάνα (ΕΕΔΙΠ II)	99.6663 (& FAX)	224.436
Λιάλιου Δέσπω (καθηγήτρια)	99.6673 (& FAX)	939.416
Λουπεγίδου Όλγα (υπάλ. Τομ.)	99.6693	
Μακρυντανάκη Μαρία (διδασκ. Αγγλικών)	99.6937	
Νικολακάκης Ηλίας (καθηγητής)	99.6671 (& FAX)	270.186
Ξερόπουλος Κωνσταντίνος (ιδιδ. αγιογραφίας)	99.6992	0351/27.276
Οικονόμου Χρήστος (καθηγητής)	99.6939	445.304
Παπαδημητρίου Κυριακούλα (ΕΕΔΙΠ Τομ.)	99.6679	
Παπαρνάκης Αθανάσιος (λέκτορας)	99.6668	624.479
Πασχαλίδης Στυλιανός (λέκτορας)	99.6964	613.547
Πλακιά Λίτσα (υπάλ. Γραμ.)	99.6681	
Ρεφάκης Ηρακλής (επ. καθηγητής)	99.6668	
Σαμουηλίδου Δέσποινα (κλητήρας)	99.6681-82	
Σωφρέτας-Πλεξίδας Νικόδημος (επ. συν.)	99.7078	0352/83.505
		260.789
Τρίτος Μιχαήλ (επ. καθηγητής)	99.6920	325.017
Τσιάνης Στέργιος (λέκτορας)	99.6937	227.038
Τσιγαρίδας Ευθύμιος (καθηγητής)	99.6670	833.493
	99.6677 (FAX)	
Τσίγκος Βασίλειος (λέκτορας)	99.6962	822.009
Φανουργάκης Βασίλειος (καθηγητής)	99.6678	911.979
Χρήστου Κωνσταντίνος (επ. καθηγητής)	99.6656	425.853

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

Κοσμήτορας	99.6699, 99.6692 (FAX)	
Γραμματέας: Ολυμπία Καρακολτζίδου	99.7930	
Γραμματεία: Οικονόμου Μαρία	99.6698	300.574

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Μπραγιώτου Αικατερίνη	99.6691	
Πάτκου Κυριακή	99.6691	
Τσαρουχίδου Αλεξάνδρα	99.6691	

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΧΡΙΣΤ. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ	99.6965	
--------------------------------	---------	--

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Αγγελόπουλος Αθανάσιος (καθηγητής)	E-mail: inra@theo.auth.gr
Βάντος Χρήστος (καθηγητής)	E-mail: vantsos@past.auth.gr
Βαρναλίδης Σωτήριος (καθηγητής)	E-mail: svarnali@past.auth.gr
Γίκας Αθανάσιος (λέκτορας)	E-mail: agikas@past.auth.gr
Καλαντζάκης Σταύρος (καθηγητής)	E-mail: sek@past.auth.gr
Καραθανάσης Αθανάσιος (καθηγητής)	E-mail: karath@past.auth.gr
Κουτλεμάνης Παιουσανίας (αν. καθηγητής)	E-mail: paus@past.auth.gr
Κραλίδης Απόστολος (ΕΕΔΙΠ II)	E-mail: akravid@past.auth.gr
Κριζιώνης Χρήστος (καθηγητής)	E-mail: chkrikon@past.auth.gr
Λάμπρου Σουλτάνα (ΕΕΔΙΠ II)	E-mail: papakar@theo.auth.gr
Λιάλιου Δέσπω (καθηγήτρια)	E-mail: lialiou@past.auth.gr
Λουπεγίδου Όλγα (υπάλ. Τομ.)	E-mail: olyb@theo.auth.gr
Οικονόμου Χρήστος (καθηγητής)	E-mail: ikonomou@past.auth.gr
Παπαρνάκης Αθανάσιος (λέκτορας)	E-mail: apaparna@past.auth.gr
Πασχαλίδης Στυλιανός (λέκτορας)	E-mail: spascal@theo.auth.gr
Πλακιά Λίτσα (υπάλ. Γραμ.)	E-mail: plakia@past.auth.gr
Τσιγαρίδας Ευθύμιος (καθηγητής)	E-mail: etsigari@past.auth.gr
Φανουργάκης Βασίλειος (καθηγητής)	E-mail: vfanourg@past.auth.gr

ARISTOTLE UNIVERSITY OF THESSALONIKI
FACULTY OF THEOLOGY
SCHOOL OF PASTORAL AND SOCIAL THEOLOGY

PROGRAMME OF STUDIES

ACADEMIC YEAR 2001-2002

THE SCHOOL OF PASTORAL AND SOCIAL THEOLOGY

The School of Pastoral and Social Theology is the one of the two Schools in the Faculty of Theology, which function independently according to the laws 1268/82 and 2083/1992. The School is the basic academic unit which covers a scientific field of study. The programme of studies of each School leads to a diploma. The School of Pastoral and Social Theology with its providing education aims to train members of the Church and of the National Education System.

The studies according to the Law 1268/1982 are distributed in 8 semesters (4 years).

ADMINISTRATION OF THE SCHOOL

Members of the Administration of the School are the President, the Administrative Council and the General Assembly of the School.

a. THE PRESIDENT

Professor **Georgios Theodoroudis**

Deputy President: Professor **Vas. Fanourgakis**

b. THE ADMINISTRATIVE COUNCIL

President: Professor **Georgios Theodoroudis**

Deputy President: Professor **Vas. Fanourgakis**

Members: The Heads of the Departments.

A. Professor **Chr. Krikonis**

B. Professor **Ath. Angelopoulos**

C. Professor **Theol. Aliprantis**

D. Professor **Chr. Vantsos**

One representative of EEDIP I, of ETEP, of the assistants and the scientific assistants, when their presence is required.

One representative of the postgraduate students.

Two representatives of the students.

Secretary: **Kalliopi Kakoula-Papadopoulou**

C. GENERAL ASSEMBLY

President: Professor **George Theodoroudis**

Members: All the teaching staff of the School.

One representative of the ETEP and the scientific assistants.

The number of the students equals to 50% of the members of the teaching staff.

THE DEPARTMENTS OF THE SCHOOL

The Department is the academic unit which coordinates the teaching of the scientific object of the School which corresponds to a specific field of the science. Members of the administration of each Department are the General Assembly of the Department and the Head of the Department. The General Assembly consists of the teaching staff of the Department and two representatives of the students.

There are four Departments in the School of Pastoral and Social Theology.

A. Department of Holy Bible and Patristic Literature

It covers the field of research and instruction of subjects concerning historical, philological and theological problems: a) of the Holy Bible, b) of the Patristic Literature, c) of the religious, philosophical and other factors which give the form and the meaning to the texts of the Holy Bible and the Fathers of the Church with special reference to the contemporary life of the Church.

B. Department of History, Doctrine, Interorthodox and Interchristian Relations

It covers the field of the development of the Church institutions (Ecclesiastical History), History of Doctrine, Dogmatics, Symbolics, Interorthodox and interchristian relations and the History of the Ecumenical Movement.

C. Department of Worship, Archaeology and Art

It covers the field of the historical and theological examination and instruction of the divine worship and Christian Archaeology in all its aspects: worship, preaching, hymnography, hagiograph, architecture, sculpture, painting and ecclesiastical music.

D. Department of Law, Organization, Life and Ministry of the Church

It covers the field of instruction and research of subjects referring to

the Law, the organisation, the life, the ministry and the pastoral work of the Church (Canon Law and Ecclesiastical Legislation, Pastoral Psychology, Psychology, Paedagogics, Sociology, Mission Studies, Catechism and others).

STAFF OF THE DEPARTMENTS

A. Department of Holy Bible and Patristic Literature

HEAD:

Christos Krikonis, Professor

MEMBERS:

Professors

Fr. Theodore Zissis

Chr. Krikonis

Vas. Fanourgakis

Stavros Kalantzakis

Georgios Theodoroudis

Elias Nikolakakis

Christos Ekonomou

Associate Professor

Pafsanias Koutlemanis

Lecturers

Stergios Tsiarnis

Athanasios Paparnakis

ETEP

Kyriakoula Papademetriou, Ph.D.

EEDIP II

Anna Karamanidou

Apostolos Kralides, Ph.D.

Soultana Lambrou

Secretary of the Department:

Olga Loupegidou

B. Department of History, Doctrine, Interorthodox and Interchristian Relations

HEAD:

Athanasios Angelopoulos, professor

MEMBERS:

Professors

Athanasios Angelopoulos
Soterios Varnalides
Athanasios Karathanasis
Despo Lialiou

Assistant Professors

Konstantinos Christou
Michael Tritos

Lecturers

Vassilios Tsingos
Ioannis Kourempeles

C. Department of Worship, Archaeology and Art

HEAD:

Theologos Aliprantes, professor

MEMBERS:

Professors

Euthymios Tsigaridas
Theologos Aliprantes

Lecturer:

Symeon Paschalides

Scientific Assistant:

Archimandrite Nikodemos Skrettas-Plexidas

Secretary of the Department:

Foteini Karatsividou-Lazarou

D. Department of Law, Organization, Life and Ministry of the Church

HEAD:

Christos Vantsos, professor

MEMBERS:

Professor

Christos Vantsos

Assistant Professors

Theodore Yiangou
Heraklis Rerakis

Lecturer

Protopresbyter Athanasios Gikas

EMERITUS PROFESSORS

Ioannes Fountoulis

Metropolitan of Tyroloe and Serention Panteleimon Rodopoulos

Georgios Stogioglou

Stergios Sakkos

Metropolitan of Pergamon Ioannes Zizioulas

Antonios Papadopoulos

RETIRED PROFESSORS

Fr. Ioannes Romanides (†)

Christina Boulaki-Zissi

THE SECRETARIAT

Secretary:

Kalliopi Kakoula-Papadopoulou

Employees:

Evangelia Plakia

Euthymia Kyratzis

Clerk:

Despina Samouelides

The Secretariat is open for the students daily between 12-1 p.m.

EEDIP I TEACHERS OF FOREIGN LANGUAGES

English language: Maria Makrantonaki-Farasa

Soterios Lysikatos

French Language: Polyxeni Gregoriades-Koufogiannides

German language: Maria Pepa-Zeimbeki

Italian language: Sophia Gabrielides

STUDENTS OF THE SCHOOL

For the academic year 2001-2002, 1681 students are enrolled in the School of Pastoral and Social Theology. From these:

240	are in the 1st and 2nd semesters
243	are in the 3rd and 4th semesters
207	are in the 5th and 6th semesters
161	are in the 7th and 8th semesters
830	are in the degree.

1. PROGRAMME OF COMPULSORY COURSES

A'. Department of Holy Bible and Patristic Literature

	Credits
a'. OLD TESTAMENT	7
1. Introduction to the Old Testament	
2. Interpretation of the Old Testament	
3. Theology of the Old Testament	
b'. NEW TESTAMENT	10
1. Introduction to the New Testament	
2. Interpretation of the New Testament	
3. Interpretation and theology of the New Testament	
c'. PATROLOGY	15
1. Introduction to Christian literature	
2. Ecclesiastical Grammatology	
3. Theology of the Church Fathers	
4. Interpretation of the Church Fathers	
5. Practice by visiting libraries with manuscripts and old publications	
d'. FOREIGN RELIGIONS	4
1. Introduction to the Religious Studies	
2. History and teaching of foreign religions	
e'. SCIENTIFIC METHODOLOGY	2
f'. ANCIENT GREEK	3

B'. Department of History, Doctrine, Interorthodox and interchristian Relations

	Credits
a'. CHURCH HISTORY	13
1. Church History. Introduction to the basic periods and to the sources of Church History from her foundation up today (Credits 4)	
2. History and contemporary situation of the Ecumenical Patriarchate of Constantinople and the other Patriarchates (Alexandria, Antioch, Jerusalem) (Credits 2)	
3. Church History - History and contemporary situation of the Greek Church and the Church of Cyprus (Credits 3)	
4. History and contemporary situation of the Slavic and other Orthodox Churches (Credits 2)	
5. History of Hellenism (Credits 2)	

b'. DOGMA, INTERORTHODOX AND INTERCHRISTIAN RELATIONS	17
1. Dogmatics of the Orthodox Church (Credits 4)	
2. Interpretation of doctrinal and symbolical texts of the Orthodox Church (Credits 3)	
3. Symbolics, Interorthodox and Interchristian Relations. History of the Ecumenical Movement (Credits 4)	
4. History of Dogmas (Credits 2)	
5. Contemporary Christian Sects (Credits 2)	
6. Introduction to Philosophy (Credits 2)	

C'. Department of Worship, Archaeology and Art

	Credits
a'. LITURGICS	8
1. Introduction to Divine Worship (teaching hours 4)	
2. History of Worship (teaching hours 4)	
3. Byzantine Liturgical type (teaching hours 3)	
4. Practice on the Divine Worship and preaching in the Department chapel or other churches and monasteries in Greece for further information and understanding of the problems of the liturgical life and preaching	
b'. HAGIOGRAPHY AND HEORTOLOGION	3
1. General and specific subjects on the field	
2. Subjects of Heortologion	
c'. CHRISTIAN AND BYZANTINE ARCHAEOLOGY AND ART	8
1. Architecture, Painting (mosaics, frescoes, portable icons, illustrated manuscripts) sculpture and artifacts of the early christian era.	
2. Architecture, Painting (mosaics, frescoes, portable icons, illustrated manuscripts) sculpture and artifacts of byzantine and post-byzantine era.	
3. Practice by visiting early-christian and byzantine churches.	
d'. HOMILETICS	4
1. History of preaching (teaching hours 2)	
2. Theory of preaching (teaching hours 2)	
e'. ECCLESIASTICAL MUSIC	4
1. Chanting	
2. Byzantine and post-byzantine liturgical music	

f'. HYMNOGRAPHY	2
1. Varieties of the ecclesiastical poetry	
2. The most important hymnographers	

D'. Department of Law, Organization, Life and Ministry of the Church

a'. GENERAL SOCIOLOGY	2
b'. INTRODUCTION TO PSYCHOLOGY	2
c'. CHRISTIAN ETHICS	4
d'. PASTORAL THEOLOGY AND PRACTICE (Includes visits to foundations, parishes and bishoprics)	6
e'. PASTORAL PSYCHOLOGY	4
f'. MISSIONARY STUDIES	2
g'. CANON LAW	6
1. Sources of the Canon Law	
2. Canon Law	
h'. PAEDAGOGICS	4
1. General pedagogics	
2. Specific instruction for the lesson religious studies in schools	
i'. INTRODUCTION TO THEOLOGY	2

2. PROGRAMME OF OPTIONAL COURSES

A. WINTER SEMESTER

- Professor Protopresbyter Theodore Zissis:
 - Orthodox Monasticism* (X44)
 - Papism and Unia* (X117) with the assistance of A. Karamanidou and S. Lambrou EEDIP
- Professor Athanasios Angelopoulos:
 - The Holy Mountain in History* (X47)
 - Christian Macedonia, Thrace and Epiros* (X48)
- Professor Chr. Krikonis:
 - Patristic Theological Themes - Gregory the Theologian* (X35)
 - Ecclesiastical and theological problems 13 c. - Theodore II Laskaris* (X49)
- Professor Soterios Varnalides:
 History of the relations of the Churches Rome - Constantinople after the Ferrara - Florence Council (X75)
- Professor Vas. Fanourgakis:
 The literature of the definition of Chalkedon (X51)

6. Professor Christos Vantsos:
Marriage and family (X118)
7. Professor Athanasios Karathanasis:
a) *Church, Nation and Education in Pontus* (X119)
b) *Historical themes of Thessaloniki - Byzantine and postbyzantine image of the city* (X68)
8. Professor Stavros Kalantzakis:
Elements of Biblical Hebrew Language and Archaeology (X55)
9. Professor George Theodoroudes:
Theological problems in the 12th c.: Eustathios of Thessaloniki - Joannes Fournes (X114)
10. Professor Elias Nikolakakis:
Islam. Historical development - Contemporary currents (X58)
11. Professor Euthymios Tsigaridas:
Meteora. Elements of History, Architecture and Art of the Monasteries (X57)
12. Professor Christos Oikonomou:
Globalization and Ecumenicity of Christianity (X120)
13. Professor Despo Lialiou:
The problem of evil (X121)
14. Professor Theol. Aliprantis:
Depictions from the Old Testament in Byzantine Iconography (X79)
15. Associate Professor Pafsanias Koutlemanis:
The Psalms in the New Testament (X122)
16. Assistant Professor Theodore Yiangou:
Canonical and Liturgical themes (X99)
17. Assistant Professor Konstantinos Christou:
Nikephoros Vlemmydes as a philosopher (X123)
18. Assistant Professor Michael Tritos:
a) *Problems relating with the countries in the peninsula of Aemos*
b) *The Bulgarian Church* (X124)
19. Assistant Professor Heraclis Rerakis:
Religious archetypes and methods of their teaching in school
20. Lecturer Protopresbyter Athanassios Gikas:
Contemporary Pastoral themes (X81)
21. Lecturer Symeon Paschalides:
The Saints of Thessaloniki (X113)
22. Lecturer Vasilios Tsingos:
a) *Themes of Orthodox Ecclesiology* (XΘ1)

- b) *Themes of Orthodox Eschatology* (X125)
23. Lecturer Stergios Tsiamis:
a) *Specific themes of the Hinduistic religion* (X126)
b) *The religious background of the iranian religions* (X127)
24. Lecturer Athanasios Paparnakis:
Institutions of the Old Testament Israel (X128)

B. SPRING SEMESTER

1. Professor Protopresbyter Theodore Zissis:
a) *Saint Nectarios as Teacher and Theologian* (Θ122)
b) *Monasticism in Greece* (Θ135) with the assistance of A. Karamanidou and S. Lambrou, EEDIP.
2. Professor Athanasios Angelopoulos:
a) *The Holy Mountain today* (Θ46)
b) *Holy Pilgrimages - Watchtowers of Orthodoxy (Old and New Patriarchates, Autocephalus and Autonomous Churches)* (Θ123)
3. Professor Chr. Krikonis:
The authenticity of the Church, the validity of the Tradition and the instruction of the Church Fathers (Θ113)
4. Professor Soterios Varnaiides:
History and Contemporary situation of the Antichalcedonian Churches (Θ51)
5. Professor Vas. Fanourgakis:
Greek Palaeography and Epigraphics (Θ50)
6. Professor Christos Vantsos:
Ecology and Behaviour (Θ114)
7. Professor Athanasios Karathanasis:
a) *Post-Byzantine Kappadokia* (Θ136)
b) *Patriarch Ioachim the IIIrd and Macedonia* (Θ137)
8. Professor Stavros Kalantzakis:
Biblical Anthropology and Cosmology (Θ112)
9. Professor George Theodoroudis:
a) *Common and medieval language* (Θ54)
b) *Theology and Philosophy in the 14th c. Thessaloniki* (Θ75)
c) *Latin language* (Θ120) with the assistance of Kyriakoula Papademetriou.
10. Professor Elias Nikolakakis:
a) *The religious element in the ancient greek tragedy* (Θ56)
b) *Religious perceptions of the peoples in Asia Minor* (Θ125)

11. Professor Euthymios Tsigaridas:
Holy Mountain. Historical elements, organization of the monastic life, holy monasteries, architecture, monumental painting, holy heirlooms (Θ55)
12. Professor Christos Oikonomou:
New Testament and Civilization (Θ138)
13. Professor Despo Lialiou:
The dogma of Creation according to the Church Fathers of the 4th c. (Θ139)
14. Professor Theol. Aliprantis:
The christian monuments of Thessaloniki (Θ69)
15. Associate Professor Pafsanias Koutlemanes:
The Twelve Didaches of the Epistle of St. James (Θ140)
16. Assistant Professor Theodore Yiangou:
Specific Themes of Canon Law (Θ99)
17. Assistant Professor Konstantinos Christou:
Byzantine Philosophy in the 14th c. (Θ121)
18. Assistant Professor Michael Tritos:
Saints and Martyrs of the Orthodox Churches in the peninsula of Aemos (Θ131)
19. Assistant Professor Heracelis Rerakis:
The importance of archetypes in Christian Education (Θ143)
20. Lecturer Protopresbyter Athanasios Gikas:
The mystery of Confession Counseling (Θ122)
21. Lecturer Symeon Paschalides:
The hymno-hagiographical works of Kollyvades (Θ132)
22. Lecturer Stergios Tsiamis:
 - a) *Divinities of the Greek-Roman World and Christianity* (Θ133)
 - b) *Ancient Religions of Asia Minor and the Middle East* (Θ122)
23. Lecturer Vasilios Tsingos:
Themes of Orthodox Ecclesiology (ΘX1)
24. Lecturer Athanasios Paparnakis:
Biblical Hebrew Language (Θ141)
25. Lecturer Ioannis Kourembeles:
Neochalcedonism: A point of division or of Ecumenical meeting? (Θ142)
26. Professor Vasilios Gioultsis:
Introduction to the Sociology of Religion (Θ53)
27. Associate Professor Protopr. Vasilios Kalliakmanis:
The Catechetical Work in the Parish (Θ60)

**PROGRAMME OF STUDIES
PER SEMESTER
AND COURSE CONTENTS**

T.H.: Teaching Hours
Cr.: Credits

SEMESTER A

1. [101Y] INTRODUCTION TO THEOLOGY T.H. 2, Cr. 2
Associate Professor Heraclis Rerakis
The importance and the purpose of the course. The meaning of the term Theology and the development of Christian Theology. Church and Theology. Theological education in the orthodox world. The structure of theological science.
2. [102Y] INTRODUCTION TO THE OLD TESTAMENT T.H. 3, Cr. 3
Professor Stavros Kalantzakis (General Introduction)
Lecturer Athanasios Paparnakis (Introduction to the OT Books)
Introductory themes of the Old Testament from historical and philological point of view for each book of the Old Testament. History and tradition of the original Hebrew text and interpretation. Conditions of writing, content and teaching of each book separately.
3. [103Y] INTRODUCTION TO THE NEW TESTAMENT T.H. 3, Cr. 3
Associate Professor Pafsanias Koutlemanis
Canon, text, history and interpretation of the New Testament.
Textual criticism of the N.T.
Practice on textual criticism of the N.T.
4. [104Y] CHURCH HISTORY T.H. 2, Cr. 2
Professor Athan. Angelopoulos
Church History. Introduction to the basic periods and to the sources of the Church History since its foundation. The course presents the most important facts of the historical life of the Church and its mission to the world.
5. [105Y] INTRODUCTION TO THE CHRISTIAN LITERATURE (Patrology 1) T.H. 2, Cr. 2
Professor George Theodoroudes
The meaning of the terms Father and Patrology, the cultural environment where the Christian Literature was developed, the varieties of this Literature, the periods of its development and all about the works of the Church Fathers.
6. [106Y] LITURGICS (Introduction to the Divine Worship) T.H. 4, Cr. 3
Assistant Professor (of the School of Theology) **Panagiotis Skaltsis**
General introductory themes to Divine Worship. Introduction to the weekly practice in worship and preaching. Temple, vessels, vestments,

liturgical books, liturgical terminology. Services and practice in the church of the Faculty.

Scientific assistant: **Fr. Nikodemos Skrettas.**

7. [107Y] ANCIENT GREEK T.H. 2, Cr. 2

Professor Vas. Fanourgakis (supervisor)

with the assistance of **Kyriakoula Papademetriou**

Texts of ancient Greek authors are taught for the study of ancient Greek with reference to the language of Scripture and the Church Fathers.

8. [108Y] INTRODUCTION TO PSYCHOLOGY T.H. 2, Cr. 2

Professor Christos Vantsos

The Psychology in the past and today. A brief history of Psychology. Ancient Greece, Middle-Ages, Renaissance, recent Philosophy of Psychology. The relations of Psychology with Theology and the other humanistic sciences. Developing Psychology, Psychology of personal differences. The importance of symbols in Psychology and Theology.

9. FOREIGN LANGUAGE T.H. 3

ENGLISH	Maria Makrantonaki-Farasa
FRENCH	Polyxeni Gregoriades-Koufogiannides
GERMAN	Maria Peppa-Zeimbeki
ITALIAN	Sophia Gabrielides
GREEK	School of Modern Greek

SEMESTER B

1. [201Y] INTERPRETATION OF THE OLD TESTAMENT T.H. 2, Cr. 2

Lecturer Athanasios Paparnakis

Hermeneutical analysis of Old Testament texts from the Septuagint text (LXX) with comparative reference to the Masoretic text.

2. [202Y] INTERPRETATION OF THE SYNOPTIC GOSPEL HISTORY OF THE NEW TESTAMENT ERA T.H. 3, Cr. 3

Professor Christos Oikonomou

Interpretation of the Synoptic Gospels: Interpretation of Mark's Gospel and the parallel narrations of the other two Synoptic Gospels. Examination of the similarities and peculiarities of each Evangelist for the same narration. The basis of the interpretation is the Patristic hermeneutical tradition and contemporary interpreters.

3. CHURCH HISTORY

Professor Athanasios Angelopoulos

1. [203Y] Church History. Introduction to the basic periods of the Church History since its foundation T.H. 2, Cr. 2

2. [204Y] History and contemporary situation of the Greek Church and the Church of Cyprus T.H. 1, Cr. 1

4. [205Y] FOREIGN RELIGIONS I (Introduction to Religion)

Professor Elias Nikolakakis T.H. 2, Cr. 2

Introduction to the meaning of religion. The appearance of religion and the determination of its content. Comparative Religion. Compulsory practice with visits to places of worship of foreign religions for the one credit.

5. [206Y] ANCIENT GREEK T.H. 1, Cr. 1

Professor Vas. Fanourgakis (supervisor)

with the assistance of **Kyriakoula Papademetriou**

Texts of ancient Greek authors are taught for the study of ancient Greek with reference to the language of Scripture and the Church Fathers.

6. [207Y] INTRODUCTION TO PHILOSOPHY T.H. 2, Cr. 2

Assistant Professor Konstantinos Christou

A brief examination of the most important philosophical currents of the classical and the later greek antiquity. Its aim is to demonstrate these elements which were used by the Church Fathers in their debates with the Greek philosophers and heretics.

7. [208Y] INTRODUCTION TO THE SCIENTIFIC METHODOLOGY

Professor Georgios Theodoroudis T.H. 2, Cr. 2

The method and the way of scientific research. Guidelines for writing a scientific dissertation.

8. [209Y] ECCLESIASTICAL MUSIC T.H. 2, Cr. 2

Professor Theologos Aliprantes with the assistance of **fr. Nektarios Paris**, Lecturer of the University of Macedonia.

9. FOREIGN LANGUAGE T.H. 3

10. OPTIONAL COURSES

From the course list of the spring semester for 3 credits.

SEMESTER C

1. CHURCH HISTORY

1. [301Y] **Professor Athanasios Angelopoulos** T.H. 2, Cr. 2

History and contemporary situation of the Greek Church and the Church of Cyprus.

2. [302Y] **Professor Soterios Varnalides**
History and contemporary situation of the Ecumenical Patriarchate and the other old Patriarchates.

2. [303Y] ECCLESIASTICAL LITERATURE (Patrology) T.H. 1, Cr. 1
Professor Christos Krikonis

The life, the writings and the teaching of the Church Fathers who lived and worked in the first period of the life of the Church (2nd and 3rd c.).

3. [304Y] FOREIGN RELIGIONS II (History and instruction of foreign religions) T.H. 2, Cr. 2

Professor Elias Nikolakakis

History and teaching of Bedism, Hinduism, Buddhism, Islam. Ancient greek religions and compulsory practice with visits to the places of worship and other monuments for the one credit.

4. [305Y] CHRISTIAN AND BYZANTINE ARCHAEOLOGY AND ART T.H. 2, Cr. 2
Professor Theologos Aliprantes

Introduction to christian archaeology and art. Catacombs, early christian architecture. The painting of monuments of the West. Portable icons.

5. [306Y] GENERAL SOCIOLOGY T.H. 2, Cr. 2
Professor (of the School of Theology) Vasilios Gioultsis

Introduction to the meaning of Sociology. Analysis of the basic functions of social life. Typological presentation of the trends which led firstly to the questioning and later to the birth of the Science. Interpretation of social behaviour and action. Approach and analysis of the presuppositions - sources of sociology, specified perspectives. Function of the whole society. Modern divisions and content. Methods and rules of the sociological research.

6. [307Y] PASTORAL PSYCHOLOGY T.H. 2, Cr. 2
Professor Christos Vantsos

Introduction. The importance of dialogue in Psychology and the pastoral ministry of the Church. Anthropognosia from theological and psychological point of view and the dialogue. The art of pastoral dialogue. The care of the Church for the human being in general, for the babies, the child and the adolescent, for the mature man and third stage of age. The care of the Church for marriage and the family, for the orphans and the widows as well.

7. [308Y] ECCLESIASTICAL MUSIC 2 (Byzantine and postbyzantine

liturgical music) T.H. 2, Cr. 2
Professor Theologos Aliprantes with the assistance of **fr. Nektarios Paris**, lecturer of the University of Macedonia

8. FOREIGN LANGUAGE

9. OPTIONAL COURSES T.H. 3
From the course list of the winter semester for 6 credits.

SEMESTER D

1. [402Y] INTERPRETATION OF NEW TESTAMENT EPISTLES T.H. 2, Cr. 2
Associate Professor Pafsanias Koutlemanis
Interpretation of apostolic Sunday readings.

2. [403Y] CHURCH HISTORY T.H. 2, Cr. 2
Assistant Professor Michael Tritos
History and contemporary situation of the Slavic and other Orthodox Churches.

3. [404Y] PATRISTIC THEOLOGY (Patrology 3) T.H. 2, Cr. 2
Protopresbyter Professor Theodoros Zissis
Analysis of the importance of Church Fathers in Church life as well as the method and criteria of patristic Theology.

4. [405Y] ECCLESIASTICAL LITERATURE (Patrology 2) T.H. 2, Cr. 2
Professor Christos Krikonis
The life, writings and teachings of the Fathers who lived in the early fourth century till the Fifth Ecumenical Synod as well as answers to relative literary and theological problems.

5. [406Y] CHRISTIAN AND BYZANTINE ARCHAEOLOGY AND ART T.H. 2, Cr. 2
Professor Efthymios Tsigaridas
Early Christian architecture (the type and parts of the Basilica church form). The painting of the monuments of the East. Illustrated manuscripts.

6. [608Y] HAGIOGRAPHY AND HEORTOLOGION T.H. 3, Cr. 3
Lecturer Symeon Paschalides
Sources of Hagiography and its basic terminology. Analysis of the "companies" of the Saints, their *parrhesia* and their intercessions before God. Theological approach of the miracles and literary interpretation of the relevant collections. Theological confirmation of the honour to the Saints and holy relics. Reference to the historic and contemporary cano-

nical practice of the Church for the proclamation of new Saints. Study of the historical development of the Calendar of Feasts.

7. [407Y] PASTORAL PSYCHOLOGY

T.H. 3, Cr. 3

Professor Christos Vantsos

Pastoral care for marriage. Marriage and the Oedipus complex, marriage and egoism. Analysis of patristic passages with paedagogical and psychological context: a) "On vanity and how parents should raise their children" by St. Chrysostom, b) St. Basil's homily «On watching out on yourself», c) Collection of extracts about love, d) The significance of counselling according to the teaching of St. Isaac the Syrian. The use of mass media as means for evangelism.

8. [408Y] THE HISTORY OF HELLENISM

T.H. 2, Cr. 2

Professor Athanasios Karathanasis

The tripartite unity of Hellenism. Antiquity - Byzantium - New Hellenism. Examination of the common elements of these three periods. The contribution of our ethnic historiographers in locating the Orthodox elements, institutions and ethnic traditions which consist this unity.

9. FOREIGN LANGUAGE

T.H. 2

10. OPTIONAL COURSES

From the course list of the spring semester for 3 credits.

SEMESTER E

1. [502Y] PATRISTIC THEOLOGY (Patrology 3)

T.H. 1, Cr. 1

Protopresbyter Professor Theodoros Zissis

Presentation of the Patristic theology of the 5th till the 8th century with particular emphasis to christological topics, the monastic development and the teaching on holy icons.

2. [503Y] ECCLESIASTICAL LITERATURE (Patrology 2)

T.H. 2, Cr. 2

Professor Vasilios Fanourgakis

The life, writings and teachings of the Fathers and ecclesiastical writers from the 5th Ecumenical Synod until the schism. Literary and theological problems of this period. Use of sources. Practical training through visits to big libraries of manuscripts and archetypal editions (1 credit).

3. [504Y] CHRISTIAN AND BYZANTINE ARCHAEOLOGY AND ART

T.H. 2, Cr. 2

Professor Efthymios Tsigaridas

Art during the period of the Macedonian and Comnenian dynasty. Wall paintings subjects.

4. [505Y] HISTORY OF DOGMAS

T.H. 2, Cr. 2

Professor Despo Lialiou

Systematic research on the formulation of the Church dogmas on the basis of the decisions of the synods and other written monuments with particular reference to the writings of the Fathers and the ecclesiastical writers.

5. [706Y] PASTORAL THEOLOGY

T.H. 3, Cr. 3

Protopresbyter Lecturer Athanasios Gikas

Introduction to the Pastoral Science. The Theology of Pastoral Science. The contemporary general frames and methods of the pastoral office. The personality of the pastor and his people. The sanctifying, teaching and administrative work of a pastor.

6. [506Y] HOMILETICS (The history of preaching)

T.H. 2, Cr. 2

Professor Efthymios Tsigaridas assisted by fr. **Nicodemos Screttas**

Introduction to Homiletics. The history of Christian preaching. The ministering of preaching. Subjects and sources of preaching. Interpretation of patristic homiletic texts.

7. [507Y] HYMNOGRAPHY

T.H. 2, Cr. 2

Lecturer Symeon Paschalidis

Presentation of the basic hymnographic terms (antiphones, hymns of the ascent, kathismata, idiomels (owntones), odes etc.) and the relative liturgical Church books. Examination of the origin and development of the early Church hymnography. The birth of the Kontakion and the Canon. Presentation of the main hymnographers and their work and theological analysis of the content of representative hymnographical texts.

8. [508Y] CONTEMPORARY CHRISTIAN SECTS

T.H. 2, Cr. 2

Professor Despo Lialiou assisted by **Apostolos Kralidis**

Presentation of the contemporary sects in Greece; their teachings and their refutation. Local visits to their "chapels".

9. OPTIONAL COURSES

From the course list of the winter semester for 3 credits.

SEMESTER F

1. [401Y] THEOLOGY OF THE OLD TESTAMENT

T.H. 2, Cr. 2

Professor Stavros Kalantzakis

Systematic presentation and analysis of the basic theological ideas and topics of the Old Testament related to its theology, anthropology, christology.

stology, soteriology, ecclesiology, eschatology that constitute the content of its supernatural divine revelation.

2. [601Y] PATRISTIC THEOLOGY T.H. 2, Cr. 2

ProtPRESBYTER Professor Theodoros Zissis

In the 9th century Church enters a period characterized by the disruptive tendencies of the Western Christianity, the missionary work to the Slavs, the flourishing monasticism parallel to the triumph of Orthodoxy against the iconoclasts, the 11th century schism and the consequent unifying attempts, the Hesychastic movement of the 14th century and finally the period of the Turkish occupation and contemporary life and action. All these topics are presented in their main outlines along with the great representatives of patristic theology.

3. [602Y] ECCLESIASTIC LITERATURE (Patrology 2) T.H. 1, Cr. 1

Professor Vasilios Fanourgakis

The life, writings, teaching and general activity of the Fathers and ecclesiastical writers from the schism until today. Literary and theological problems of the christian literature of this period.

4. [603Y] CHRISTIAN AND BYZANTINE ARCHAEOLOGY AND ART T.H. 2, Cr. 2

Professor Theologos Aliprantis

Palaeologean art. Postbyzantine Art.

5. [604Y] SYMBOLICS. INTERORTHODOX AND INTERCHRISTIAN RELATIONS. HISTORY OF THE ECUMENICAL MOVEMENT T.H. 4, Cr. 4

Lecturer John Kourembeles

Elements from the theology and life of heterodox Christians in relation and comparison to the Orthodox Dogma. Important elements of the interorthodox and interchristian relations and questions over the process of the "Ecumenical Movement". The aim of this course is to project the universality of the Orthodox Dogma in connection with questions raising from the denominational dialogues.

6. [605Y] DOGMATIC THEOLOGY OF THE ORTHODOX CATHOLIC CHURCH T.H. 2, Cr. 2

Lecturer Vasilios Tsingos

a) Introduction to the dogmatic theology of the Orthodox Catholic Church. The meaning and the sources of the orthodox dogmas. The content, the methodology and a brief examination of the Orthodox dogmatic theology. Dogmatics and the Church. Introduction to theological gnosisology. b) "Precise Presentation" of the content of the Orthodox faith. Theology and Divine Dispensation (Economy). Systematic Presentation

of the main dogmas of the Orthodox Church: Theology, Trinitarian theology, Cosmology, Anthropology.

7. [606Y] INTERPRETATION OF DOGMATIC AND SYMBOLIC TEXTS T.H. 2, Cr. 2

Professor Despo Lialiou

Systematic interpretation of the dogmatic and symbolic texts of the Orthodox Church of the first three Ecumenical Councils, i.e., interpretation of the Creeds (symbols), the Exposition of the Reconciliations in 433 and the canons of dogmatic interest of the first three Ecumenical Councils.

8. HOMILETICS 2 (Theory of preaching) T.H. 3, Cr. 2

Professor Efthymios Tsigaridas

assisted by **fr. Nicodemos Screttas**

Forms of preaching. Aspects of Preaching. Writing and delivering of a speech. Exercises on Homiletics.

9. [605Y] MISSIONARY WORK T.H. 2, Cr. 2

Professor Christos Vantsos

The need of Missionary work in our days. Its relation with other theological subjects. The meaning and aim of the Missionary work. The establishment and organisation of the Church. The missionary preaching of the Apostle Peter. The missionary preaching of the Apostle Paul. Missionary Tours. Cyril of Jerusalem, John Chrysostom, Cyril and Methodios, the examples of missionaries. The qualifications of a missionary. Worship and Missionary work. The contribution of the monks and the laity in the missionary work of the Church. The missionary work of the Church in Alaska, Africa, Corea, Japan and Hong Kong.

10. OPTIONAL COURSES

From the course list of the spring semester for 3 credits.

SEMESTER G

1. [501Y] THE THEOLOGY OF THE NEW TESTAMENT AND THE INTERPRETATION OF THE ACTS OF THE APOSTLES T.H. 2, Cr. 2

Professor Christos Economou

a) Interpretation and theology of the Gospel according to John. General introduction to St. John's Literature (Gospel, Epistles, Revelation). Interpretation of the introduction and the miracles. Historical and theological approach of the basic topics of the Revelation. The seven sores,

the symbolic terminology and numeration, the number 666 and the mark of the Antichrist.

b) The theology of the Acts of the Apostles: Christology, ecclesiology, anthropology, soteriology, eschatology and the universality of the book of Acts.

2. [701Y] INTERPRETATION OF THE FATHERS (Patrology 4)
Professor Christos Krikonis T.H. 2, Cr. 2

Interpretation, commentary and theological analysis of selected texts of the Church Fathers. Linguistic and literary analysis of patristic texts.

3. [702Y] CHRISTIAN ETHICS
Protopresbyter Professor Theodoros Zissis T.H. 2, Cr. 2

Presentation of the characteristic qualities of Christian Ethics in connection with philosophic Ethics and the Orthodox Ethics in connection with heterodox Ethics. Theological foundation of the orthodox ethos in Triadology, Christology and the energy of the Grace of the Holy Spirit in the Church and worship.

4. [703Y] LITURGICS (History of Worship)
Assistant Professor Panayiotis Skaltsis T.H. 4, Cr. 3

Introduction to Liturgics. Sources of Liturgics. Historical development of the Worship. Liturgical types of the East and the West. Practical training in Liturgics by **fr Nikodemos Screttas**.

5. [704Y] CANON LAW (Canon Law 2)
Assistant Professor Theodoros Yiangou T.H. 2, Cr. 2

Introduction to the science of Canon Law. Applications of the sources of Canon Law. Interpretative methods of the holy canons.

6. [705Y] SOURCES OF THE CANON LAW & ECCLESIASTICAL ORDER (Canon Law 1)
Assistant Professor Theodoros Yiangou T.H. 1, Cr. 1

Analysis and presentation of Canon Sources of the Church, i.e. of the ancient canon and lawcanon collections, the monastic typica, confessor's books, collective canon works, the collection during the Turkish occupation etc.

7. [707Y] PAEDAGOGICS (General Paedagogics)
Assistant Professor Heraklis Rerakis T.H. 2, Cr. 2

Paedagogics and education. The history of education. The relationship of paedagogics with other humanistic sciences and Theology. Education -

Teaching Instruction, Learning. Educational goods. Environment and education. Paedagogical relationships. Adult psychology - Intellectual power. Christian paedagogics. Formation in Christ and the educational sciences. Orthodox ecclesiastical education. The Church fathers and the education of the youth.

8. OPTIONAL COURSES

From the course list of the winter semester for 6 credits.

SEMESTER H

1. [801Y] DOGMATIC THEOLOGY OF THE ORTHODOX CATHOLIC CHURCH
T.H. 2, Cr. 2

Lecturer Vasilios Tsingos

"Precise presentation" of the content of the orthodox faith (continuing what was taught in Semester F). The systematic presentation of the main dogmas of the Orthodox Catholic Church, mainly the dogma of Divine Dispensation: Christology, Soteriology, Ecclesiology, Eschatology.

2. [802Y] INTERPRETATION OF DOGMATIC AND SYMBOLIC TEXTS
Professor Despo Lialiou T.H. 1, Cr. 1

Systematic interpretation of dogmatic and symbolic texts of the Orthodox Church of the 4th, 5th, 6th and 7th Ecumenical Councils, i.e. interpretation of terms and canons of dogmatic interest.

3. [803Y] CHRISTIAN ETHICS
Protopresbyter Professor Theodoros Zissis T.H. 2, Cr. 2

Approaching specific ethical problems according to the teaching of the Church Fathers within the frame of the soteriological plan of the Divine Dispensation.

4. [804Y] LITURGICS
Assistant Professor Panayiotis Skaltsis T.H. 3, Cr. 2

assisted by **fr. Nicodemos Screttas**.

Introduction to the Byzantine liturgical type. The Holy Service. Baptism, ordinations, repentance, holy oil, matrimony, blessing of the water, consecration of church, funeral services.

Practical training in Liturgics by **fr. Nicodemos Screttas**.

5. [805Y] CANON LAW (Canon Law 2)
Assistant Professor Theodoros Yiangou T.H. 3, Cr. 3

The Church policy. The authority, administration and the life of the

Church. The administrative institutions of the Ecumenical Patriarchate and the statutory legislation in Greece.

6. [806Y] PASTORAL THEOLOGY T.H. 3, Cr. 3

Lecturer **protopresbyter Athanasios Gikas**

Pastoral exercises through visits to philanthropic institutions and churches.

7. [807Y] PAEDAGOGICS (Teaching the subject of religious education) T.H. 2, Cr. 2

Assistant Professor **Heraklis Rerakis**

Teaching the subject of religious education attitude, aim, role, content, program of studies, didactic principles, methods and teaching forms, teaching aids, books, performance evaluation. Theory and practice of teaching a lesson. Christian education in multicultural societies. Religious education in the European Union countries.

8. OPTIONAL COURSES

From the course list of the spring semester for 6 credits.

PRACTICAL TRAINING IN THE HOLY LITURGY AND PREACHING (LITURGICS 4)

Assistant Professor **Panayiotis Scaltsis**

Instructor **fr. Nicodemos Screttas**

A'. Performance of the liturgies of St. Chrysostom and St. Basil (with all their variations), of the Apostolic Orders, of Jacob, of Mark, of Gregory, of the Byzantine and Jerusalem liturgy, of the liturgy of the Presanctified Gifts, Roman and Armenian liturgies.

Performance of services: Vespers, Matins, Vigils, Great and Small Compline, Hours, All night Vigil, Trithekti, Blessing of the Water, Holy Oil, Akathist, Great Canon.

B'. Preaching by students (of the last year of studies) of all kinds of sermon (lower sermon, upper sermon, preaching) on all subjects (Gospels, Apostles, Old Testament, Divine Liturgy etc.).

C'. Within the frame of training on Liturgics and Homiletics there are obligatory educational exercises in metropolitan sees and parishes of Greece for the study of their liturgical life.

The services are performed on Thursday (8-10 a.m.) and they are attended by all staff members and School students.

OPEN LESSONS ON DRAWING (CHRISTIAN AND BYZANTINE ARCHAEOLOGY AND ART)

The Department of Worship, Archaeology and Art organizes lessons of Byzantine painting and mosaics. The teacher in charge is the hagiographer **Konstantinos Xenopoulos**.

The lessons are open and may be attended by the students of the School of Pastoral and Social Theology.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόλογος του Προέδρου του Τμήματος	3
A. Η Θεσσαλονίκη και το Πανεπιστήμιο	5
1. Η Θεσσαλονίκη	5
2. Το Πανεπιστήμιο	8
α. Δομή του Πανεπιστημίου	10
β. Διοίκηση του Πανεπιστημίου	11
B. Η Θεολογική Σχολή	12
Διοίκηση της Θεολογικής Σχολής	12
Επίοπτης Κτιρίου	13
Γ. Το Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας	13
Διοίκηση του Τμήματος	13
Δ. Οι Τομείς του Τμήματος	14
E. Το προσωπικό των Τομέων	15
ΣΤ. Ομότιμοι - συνταξιοδοτηθέντες καθηγητές	17
Z. Η Γραμματεία	17
H. E.E.Π. - Διδασκάλισσες Ξένων Γλωσσών	18
Θ. Οι φοιτητές του Τμήματος Ποιμαντικής	18
I. Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών	19
1. Πρόγραμμα υποχρεωτικών μαθημάτων	21
2. Πρόγραμμα επιλεγόμενων μαθημάτων	24
3. Οδηγίες για την εφαρμογή του Προγράμματος Σπουδών	29
ΙΑ. Αναλυτικό Πρόγραμμα Μαθημάτων	31
ΙΒ. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών	49
ΙΓ. Η Βιβλιοθήκη	59
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	61
A. Κανονισμός Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών	63
B. Προσωρινός Κανονισμός λειτουργίας της Βιβλιοθήκης	84
Γ. Ισχύουσα νομοθεσία για τις προπτυχιακές σπουδές	87
1. Άρθρο 24, Ν. 1268/1982	87
2. Άρθρο 25, Ν. 1268/1982	89
Δ. Δωρεάν παροχή διδακτικών βιβλίων και βοηθημάτων	90
E. Δάνεια - υποτροφίες	92
ΣΤ. Υγειονομική περίθαλψη των φοιτητών	93
Z. Δελτίο ειδικού εισιτηρίου	100
H. Μαθήματα - εξετάσεις	101
Θ. Δικαιώματα και υποχρεώσεις των φοιτητών/τριών	103
I. Πανεπιστημιακό ημερολόγιο	108
ΙΑ. Τηλεφωνικός κατάλογος	109
PROGRAMME OF STUDIES	113